

Başlarken

Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

İnsanlık tarihiyle birlikte başlayan çalışma hayatı, yeryüzündeki insan sayısının artması ve ortak bir çevreyle birlikte gelen sosyal hayatın neticesi olarak meslekte uzmanlaşmayı beraberinde getirmiştir. Sosyal hayatın içine gömülen çalışma hayatı ile mesleki uzmanlık ortaya çıkmış bu da rekabeti doğurmuştur. Bu rekabetçi ortamın neticesi ile çalışma hayatındaki iş kalitesi ve çalışanlarla ilgili farklı alternatifler tecelli etmiştir. Zamana, insan nüfusuna ve çalışan sayısının artmasına paralel olarak ortaya çıkan bu gelişmeler, istihdam garantisini ve iş güvencesi kavramlarını çalışma hayatına sokmuştur.

Bu günlerde tartışılan; akil adamlar, çözüm süreci...? (Bize göre çözümsüzlüğün kördüğüm süreci), İsrail'in mahcupluğuyla servis edilen özrü, yeni anayasa ve Sayın Başbakanın önerdiği ülkenin eyaletlere ayrılması ile gerçekleşecek olan federatif başkanlık sistemi gibi önemli konulara bir de kamu çalışanlarının iş güvencesinin tartışmaya açılması eklenmiştir. Kamu çalışanlarının istihdam garantisi ve iş güvencesinin tartışmaya açılmış olması bizim asla kabul edemeyeceğimiz bir öneri olarak karşımıza getirilmiştir.

Bu konuya dikkat çekmek, iş güvencesinin farklı görüş ve çevrelerden nasıl algılandığını ifade etmek amacıyla dergimizin bu sayısında iş güvencesini ele aldık. Bu vesileyle bütün yönleriyle değerlendirip görüşlerimizi geniş bir çerçeveden bakarak muhataplarına ulaştırmayı amaçladık. Bu sayının hazırlanmasında katkıları olan T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK'e, CHP İzmir Milletvekili Birgül Ayman GÜLER'e, MHP Denizli Milletvekili Emin Haluk AYHAN'a, Azerbaycan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Faig Nusrat BAGHİROV'a, Prof. Dr. Ayşe İLKER'e, Doç. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ'a, Prof. Dr. Ing. Ahmet DURMUŞ'a, Hasan KARA'ya teşekkür ederim. Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşunun 93. yılını kutlarken ulusal egemenliğimizin daim olmasını diliyorum.

Saygılarımla...

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Ocak - Şubat - Mart 2013
Sayı : 42

Türk Eğitim-Sen Genel
Merkezi adına Sahibi
İsmail KONCUK
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

Yayın Kurulu
Musa AKKAŞ
Seyit Ali KAPLAN
Talip GEYLAN
Cengiz KOCAKAPLAN
M. Yaşar ŞAHİNDÖĞAN
Basın Danışmanı
Meltem YALÇINKAYA

Yönetim Yeri
Bayındır 2 Sokak No:46
Kızılay/ANKARA
Tel:0312 424 09 60
Faks:0312 424 09 68

Dergimiz yerel süreli ve ücretsizdir.

Üç ayda bir yayınlanır

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir
Basım Tarihi 25.05.2013

Grafik Tasarım ve Baskı

Altuğ Ajans Reklam Basın Yayın
Fatih Taha AKALAN

Bayındır 2 Sk. No: 68 /13 Kızılay/ANKARA
Tel ve Faks: 0.312 417 81 07
Basım Yeri : Dumat Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bahçekapı Mah. 2477 Sokak No:6 Şaşmaz /ANKARA

TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları
Konfederasyonu) Üyesidir.

İÇİNDEKİLER

SÖYLEŞİ

Genel Başkanımız
İsmail KONCUK :

04

“ 20-25 yıldır çalışan memurları yeniden tanımlayıp “siz memur değilsiniz” denirse, bu doğru olur mu? İş güvencesi olmayan yeni model oluşturulmak isteniyor. Esnek istihdam modeli öne sürülüyor. Sendikal örgütlenme hakkı olmayan, insan haklarından uzak taşeron bir yapılaşmadır bu.”

MAKALE

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
Faruk ÇELİK

12

“ Devleti kutsayan, devleti devletleştiren anlayışın yerine, insanı merkeze alan ve devleti milletleştiren anlayış gerçek ve muteber bir devlet yapısının da temelini oluşturacaktır.”

SÖYLEŞİ

CHP İzmir Milletvekili
Birgül Ayman GÜLER :

15

“ Burada yapılmak istenen kamuda görev yapan tüm memurları, idari sözleşme temeline dayanan bir statüye geçirmektir. Böylelikle 657 ile hak ve hukukları güvence altında olan memurlar, getirilecek düzenleme ile her türlü güvenceden arındırılacaktır.”

SÖYLEŞİ

MHP Denizli Milletvekili
Emin Haluk AYHAN :

21

“ Bugün ülkemizde yaklaşık 3 milyon memur ve diğer kamu görevlisi bulunmaktadır. Dolayısıyla memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler, aileleri ile beraber düşünüldüğünde yaklaşık 15 milyon kişiyi doğrudan, verdikleri hizmet bakımından ise bir çok vatandaşımızı dolaylı olarak etkilemektedir.”

SENDİKAL

KAMU PERSONELİ DANIŞMA KURULU
TOPLANTISI TAMAMLANDI

26

Genel Başkan İsmail KONCUK :

“ Kamudaki taşeron şirketlerde çalışan eleman sayısı, 20 binden 500 bine dayanmıştır ve bu personelin pek çoğu kadrolu memurların yaptığı işi yapmaktadır. Belediyeler ve özel sektörü de buna dahil edersek, Türkiye’de bu sayı 2,5 milyon civarındadır. Bunun adı sömürüdür, bu düzen sömürü düzenidir ”

SÖYLEŞİ

Azerbaycan Cumhuriyeti
Ankara Büyükelçisi Faig Nusrat BAGHIROV

34

“Azerbaycan jeopolitik konumu ile çok önemli bir pozisyondadır. Güney tarafından İran’la, kuzey tarafından Rusya ile komşu bir ülke, Azerbaycan’ın bu jeostratejik konumu onun dış siyasetinin formüle edilmesini belirleyen âmillerin başında yer alıyor.”

Emin Haluk AYHAN :

“ AKP bürokrasiyi tamamen siyallaştırmıştır. En ücra köşede bile tayin, terfi ve benzeri memur işlerinde ya AKP teşkilatları ya AKP milletvekilleri ya da yandaş sendikaların tercihleri belirleyici olmaktadır. Bu durumun adaletle, hukukla hatta insan haklarıyla örtüştüğü söylenebilir mi? ”

Bakan ÇELİK :

“ Dağınık ve savruk bir mevzuat var. İyi işleyen bir devlet çarkı için etkin bir personel sistemini bir an önce belirleyip aynı ivedilikle hayata geçirmek durumundayız.”

MAKALE

TÜRK MİLLETİNE
BİR DE BU CEHPEDEN BAKIN
Prof. Dr. Ayşe İLKER

42

MAKALE

APOMANDELA
Talip GEYLAN

39

MAKALE

TÜRKİYE’DE HER YERDE VE HER DÜZEYDE
EĞİTİM-ÖĞRETİM DİLİ TÜRKÇE OLMALIDIR
Prof. Dr. Ing. Ahmet DURMUŞ

45

Birgül Ayman GÜLER :

“Memurlarımız örgütlü bir bütünlük içinde, mücadeleye hazır olduklarını gösterirlerse başta CHP olmak üzere tüm muhalefeti yanlarında görecektir. Ayrıca gösterecekleri direniş ile AKP’nin bu düzenlemeyi yapmasına fırsat vermeyecekler ve iktidarın şımarık cesaretini de kıracaklardır. ”

MAKALE

YÜKSEKÖĞRETİM KANUN TASLAĞI
ÜZERİNE DÜŞÜNCELER
Doç. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ

51

MAKALE

KIZARTILMIŞ ETİN MASALI
Hasan KARA

61

Genel Başkanımız İsmail KONCUK ile Kamu Personel Sistemi Üzerine Söyleşi Gerçekleştirdik

“20-25 yıldır çalışan memurları yeniden tanımlayıp “siz memur değilsiniz” denirse, bu doğru olur mu? İş güvencesi olmayan yeni model oluşturulmak isteniyor. Esnek istihdam modeli öne sürülüyor. Sendikal örgütlenme hakkı olmayan, insan haklarından uzak taşeron bir yapılaşmadır bu.”

“ Kamudaki taşeron şirketlerde çalışan eleman sayısı, 20 binden 500 bine dayanmıştır ve bu personelin pek çoğu kadrolu memurların yaptığı işi yapmaktadır. Belediyeler ve özel sektörü de buna dahil edersek, Türkiye’de bu sayı 2,5 milyon civarındadır. Bunun adı sömürüdür, bu düzen sömürü düzenidir. ”

■ **Abant’ta “Kamu Personel Sisteminin Sorunları, Çözüm Önerileri ve 2023 Vizyonu Çalıştayı” yapıldı. Bu çalıştaya siz de katılmıştınız. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda yapılacak değişikliklerin masaya yatırıldığı çalıştayı genel hatlarıyla değerlendirir misiniz? 657 sayılı DMK ve Anayasa’da yapılacak değişiklikler konusunda Türkiye Kamu-Sen ve Türk Eğitim-Sen’in kırmızı çizgileri nelerdir?**

Bilindiği gibi Türk Kamu Personel Sisteminin temelini oluşturan 657 sayılı Kanun, 1965 yılında kabul edilmiş, mali hükümleri ise 1970 yılında yürürlüğe girmiştir. 40 yılı aşkın süredir uygulanan bu sistem, değişen şartlar ve teknoloji karşısında artık yetersiz kalmaktadır. Kamuda ücret sistemi karmaşık bir hal almış, kamu görevlileri mali haklarını dahi bilemez hale gelmişlerdir. Atama, sicil, yer değiştirme, terfi gibi birçok konuda ise ciddi sorunlar baş göstermiştir. Ortaya çıkan sorunların bir kısmının idarecilerin keyfi tutumundan

kaynaklandığını göz ardı etmeksizin, bu sistemin düzenlenmesi ve içinde bulunduğumuz 21. yüzyılın şartlarına uygun hale getirilmesi bir gereklilik haline gelmiştir. Biz Türkiye Kamu-Sen olarak yıllardır bunu savunuyoruz.

Ancak, bu noktada olmazsa olmazlarımız da vardır. İş güvenliği bizim kırmızı çizgimizdir. Çalıştay’da esnek istihdam modeli, memur tanımının yeniden yapılması gibi öneriler gündeme gelmiştir. Bunlar kabul edilebilir değildir. Gerçekleştirilecek düzenlemelerde kamu görevlilerinin kazanılmış hakları ve iş güvenceleri mutlak surette korunmalı, yeni düzenlemeler yeni mağduriyetler yaratmamalıdır. Bu bakımdan Cumhuriyet tarihi boyunca en büyük kazanımımız olan iş güvencesi bizler için hayati öneme sahiptir. İnsanların tek tek ihtiyaçları yanında birlikte yaşamaktan doğan, toplumsal düzeyde olan ihtiyaçları olduğu bilinen bir gerçektir. Bunlar kamusal ihtiyaçlar olup genele hitap etmektedir. Güvenlik, adalet,

sağlık, eğitim, haberleşme, enerji, ulaşım gibi ihtiyaçlar, özelliği gereği geniş bir teşkilatlanma ve büyük bir yatırıma ihtiyaç göstermektedir. Bu ihtiyaçların karşılanmasında kâr, amaç olmayıp toplumun genel menfaati esas alınmaktadır. Bu ihtiyaçların karşılanış biçimi, teşkilatlanışı, kamu hizmeti kavramını karşımıza çıkarmaktadır. Anayasa’nın 128. maddesi, Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür demektir. Bu açıdan kamu hizmetleri mutlak suretle iş güvencesi olan, ücretleri sadeleştirilmiş, tayin, atama, terfi gibi özlük hakları, sosyal hakları günün koşullarına uygun hale getirilmiş insanca yaşayabileceği ücreti alan memurlar eliyle gördürülmek zorundadır.

Bu saatten sonra memur tanımının yeniden yapılması doğru değildir. 20-25 yıldır çalışan me-

murluğu yeniden tanımlayıp, “siz memur değilsiniz” denirse, bu doğru olur mu? İş güvencesi olmayan yeni model oluşturulmak isteniyor. Esnek istihdam modeli öne sürülüyor. Sendikal örgütlenme hakkı olmayan, insan haklarından uzak taşeron bir yapılaşmadır bu. Esnek istihdam nedir? Part-time çalışan ve hizmet alımı gibi öngörülen bir modeldir. Kadrolu bir memur anlayışı yok. Biz bunu kesinlikle kabul etmiyoruz. Kamu çalışanlarının iş güvencesinden taviz verilmeden, bütüncül bir yaklaşımla kamu personel sisteminin sorunlarının çözülmesi en büyük arzumuzdur.

■ **Sözleşmeli personelin tamamının kadroya alınması ile ilgili önümüzdeki günlerde bir gelişme sağlanacağını düşünüyor musunuz? Öte yandan Türkiye’de taşeronlaşma çok arttı. Son 10 yılda taşeron firmalarda çalışanların sayısı 10-15 bin iken, bugün 500 binlere çıktı. Taşeronlaşmanın önüne geçmek için neler yapılması gerekmektedir?**

Kamuda aynı işi yapan, aynı özelliklere sahip ama farklı farklı statülerde çalıştırılan personel vardır. Bu çalışanlarımızın hiçbirinin sahip olduğu haklar, bir diğeri ile aynı değildir. İdarecisi, işvereni, görevi aynı ama hakları, maaşları, izinleri, bağlı oldukları kanunları farklı olan bir sistem ortaya çıkmıştır. Devlet kurumlarında, 657 sayılı Kanun’un 4/A, 4/B, 4/C, 4/D maddesi, 1309 sayılı Kanun, 2547 sayılı Kanun, 3056 sayılı Kanun, 4059 sayılı Kanun, 5258 sayılı Kanun, 209 sayılı Kanun, 5393 sayılı Kanun, 540 sayılı KHK, 399 sayılı KHK, 181 sayılı KHK’ya göre çalıştırılan personeller var. Bu kadar çok, çeşitli bir istihdam rejiminde, görev yapan personelin hiçbiri bir

diğeri ile aynı haklara sahip değildir. Devletin asli ve sürekli görevleri, iş güvencesi olmayan, yer değiştirme hakkı tanınmayan, nakil imkânı olmayan; annesi, babası, çocukları ve eşi ile işi arasında seçim yapmaya zorlanan sözleşmeli personel, hatta taşeron firma işçileri eliyle gördürülmeye başlanmıştır. Tayin, atama, yer değiştirme, terfi gibi unsurlar idarecilerinin keyfiyetine göre belirlenmekte, terfilerde kariyer ve liyakat ilkesi göz ardı edilmektedir. Her bakanlık ve kuruluştaki atama, yer değiştirme, görevde yükselme kriterleri büyük farklılıklar içermektedir ve uygulama birliği bulunmamaktadır. 657 sayılı Kanun’un istisnai maddeleri, kadrolaşmak için bir araç haline getirilmiş, vekâletle görevlendirmeler neredeyse asaleten görevlendirmeleri geçmiştir. Son 10 yılda 4924 sayılı Kanun’la, 4/B’li, 4/C’li gibi statülerle, kamuya 400 bine yakın sözleşmeli eleman alınmıştır. Bunlar arasından 4/B’li olarak çalışanların bir kısmı 2011 yılında çıkarılan KHK ile kadroya geçirilmiş olsa da kamuya sözleşmeli personel alınmaya devam edilmektedir.

Yaptığımız araştırmaya göre sözleşmeli personelin %53’ü memleketinden; %55’i ailesinden ayrı çalışmak zorundadır. Her iki 4/C’li geçici personelden biri, sözleşmeli personelin %40’i her gün işini kaybetme korkusu ile yaşamaktadır. Aynı iş yerinde aynı kadroda olup, ayrı birimlerde çalıştıkları için farklı döner sermaye alanlar var. Aynı iş yerinde, birlikte çalışıp, hiç döner sermaye alamayanlar da var. Eğer bugün devlet, 4/C gibi açık sınırının altında ücretle personel istihdam ediyorsa, eğer bugün kamu kurumlarında asgari ücretli, geçici hatta kayıt dışı taşeron işçi çalıştırılıyorsa bu devletin sos-

yal bir devlet olduğunu söylemek mümkün değildir.

Kamudaki taşeron şirketlerde çalışan eleman sayısı, 20 binden 500 bine dayanmıştır ve bu personelin pek çoğu kadrolu memurların yaptığı işi yapmaktadır. Belediyeler ve özel sektörü de buna dahil edersek, Türkiye’de bu sayı 2,5 milyon civarındadır. Bunun adı sömürüdür, bu düzen sömürü düzenidir. Bu sistemde kanı emilen, izin, hastalık, iş garantisi olmayan insanlar vardır. Bunlar bu ülkenin insanlarıdır. Bu konuda nasıl bir düzenleme yapılırsa yapılsın tam anlamıyla rahatlatma olmaz. Taşeronluk sistemi kaldırılmalıdır.

Kamuda aynı işverenin farklı statüde personel çalıştırması devri artık kapanmalıdır. İşveren aynı, iş aynı ancak ücret, izin, tayin, terfi ve iş güvencesi farklıdır. Bu karmaşık yapı ortadan kaldırılmalıdır. Sözleşmeli istihdamına artık bir son verilmelidir.

4/B, 4/C gibi sözleşmeliler için bazı adımlar önümüzdeki günlerde atılacaktır. Ancak bu çok yakında olmayabilir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, belediyelerde çalışan sözleşmeli personel için Haziran ayına kadar sorunun çözüleceğini ifade etmektedir. Biz Türkiye Kamu-Sen olarak tüm sözleşmelilerin kadroya geçirilmesi gerektiğini savunuyoruz. Yetkililere buradan yeniden sesleniyorum, ayırım yapılmadan tüm sözleşmeliler kadroya alınmalıdır.

■ **Türkiye’de memur sayısının fazla olduğuna ilişkin kamuoyunda zaman zaman bazı haberler yer almaktadır. Türkiye Kamu-Sen’in memur sayısına ilişkin araştırması olduğunu biliyoruz. Bu araştırmaya göre; Türkiye’de memur sayısı iddia edildiği gibi fazla mı?**

Son günlerde bazı taraflı kurum ve kuruluşlarca Türkiye’de kamu görevlilerinin sayısının fazla olduğu yolunda yanlış bir algı yaratılmaya çalışılmakta, basın yayın organlarında bu konu sıkça gündeme getirilmektedir. Ama gerçek, basına servis yapılan haberlerden farklıdır. Resmi verilere bakıldığında, Türkiye’de kamu görevlilerinin sayısının gelişmiş ülkelere kıyasla son derece düşük olduğu görülecektir.

Nitekim, Türkiye’de kamuda işlerin yavaş ilerlediği yolundaki şikâyetler yoğunur. Kamuda işlerin yavaş ilerlemesinin ve kamu hizmetinden kaynaklanan memnuniyetsizliğin başında personel yetersizliği gelmektedir.

Her ne kadar bazı taraflı kurum ve kuruluşlarca aksi iddia edilse de bugün resmi veriler incelendiğinde, kamu çalışanlarının sayısının yeterli olmadığı görülmektedir. OECD verilerine göre bir kamu çalışanı Avusturya’da ortalama 18, Kanada’da ve Fransa’da 12, Finlandiya’da 9, Almanya’da 18, Hollanda’da 19, ABD’de 13 kişiye hizmet verirken 74 milyon 724 bin nüfusu olan Türkiye’de 2 milyon 610 bin kamu çalışanı bulunmakta ve 1 kamu çalışanına yaklaşık 29 kişi düşmektedir. Bu durumda kamu çalışanları birçok kurumda iş yoğunluğu içinde kalmaktadır.

OECD ortalamasına göre ise her 15 kişiye bir kamu çalışanı düşmektedir. Bu rakam dikkate alındığında Türkiye’de şu anda 4 milyon 981 bin kamu çalışanına ihtiyaç vardır. Türkiye ortalamasına göre her 29 kişiye bir memur düştüğü göz önüne alındığında, ülke genelinde memur sayısının olması gerekenin 2 milyon 281 bin gerisinde kaldığı ve ihtiyacın karşılanamadığı görülmektedir.

Türkiye’de memurlar OECD

ülkelerine göre 2 kat daha fazla iş yükü ile karşılaşırken, buna rağmen yaklaşık 3 kat daha düşük maaş almaktadır. Dolayısıyla Türkiye’deki kamu görevlilerinin sayısının fazla olduğunu ifade eden kasıtlı haberlere itibar edilmemesi gerekmektedir. Bu tür haberleri yapanlar, “Türkiye’de kamu görevlilerinin sayısı neye ve kime göre fazladır?” sorusunu da mutlak surette cevaplandırmalıdır.

Kamu hizmetini, maliyet analizi yaklaşımıyla gördürmek mümkün değildir. Eğer maliyet hesabı ve bir kıyaslama yapılacaksa resmi rakamların dikkate alınması zorunludur. Resmi rakamlar, Türkiye’deki kamu görevlilerinin OECD içindeki emsallerine oranla sayıca 2 kat daha az olduğunu, buna göre de 2 kat daha fazla iş yükü ile karşı karşıya kaldığını ortaya koymaktadır. Ücret yönünden incelendiğinde de Türkiye’de bir memurun Avrupa’daki bir memurdan 3 kat daha düşük maaş aldığı görülmektedir. Buna göre Türkiye’de memurlarımız OECD ortalamasına göre 6 kat daha düşük maliyetle, olumsuz şartlarda, yoğun bir iş yükü altında çalışmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü’ne göre; Türkiye’de hali hazırda emniyet teşkilatında çalışan memurların bir buçuk kat fazlasına ihtiyaç duyulmaktadır. Avrupa ülkelerinde her 200 kişiye 1 polis düşerken, Türkiye’de ortalama 300 kişiye 1 polis düşmektedir. Milli Eğitim Bakanı, Avrupa ile kıyaslandığında, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının çok fazla olduğunu; öğretmensizlik nedeniyle birçok dersin boş geçtiğini ve Türkiye’de 138 bin yeni öğretmene ihtiyaç duyulduğunu bizzat kendisi açıklamıştır.

“Bugün resmi veriler incelendiğinde, kamu çalışanlarının sayısının yeterli olmadığı görülmektedir. OECD verilerine göre bir kamu çalışanı Avusturya’da ortalama 18, Kanada’da ve Fransa’da 12, Finlandiya’da 9, Almanya’da 18, Hollanda’da 19, ABD’de 13 kişiye hizmet verirken 74 milyon 724 bin nüfusu olan Türkiye’de 2 milyon 610 bin kamu çalışanı bulunmakta ve 1 kamu çalışanına yaklaşık 29 kişi düşmektedir.”

“Bizler, ‘‘işçinin hakkını alınının teri kurumadan veririz.’’ diyen bir Peygamberin ümmetiyiz. Yüce dinimiz, ‘‘Çalışanlara yediklerinizden yediriniz, içtiklerinizden içiriniz, giydiklerinizden giydiniz.’’ demektedir. Dolayısıyla da, bu ülkeyi yönetenler, Sayın Bakanlar, Sayın Bürokratlar, Sayın Maliye Müsteşarı; ne yiyorsa, ne giyiyorsa, ne içiyorsa -helal olanından bahsediyorum- çalışanlara da aynı şeyi layık görmelidir.’’

Memur sayısının az olmasının yanı sıra, illere göre kamu görevlisi dağılımı açısından da Türkiye’de sorunlar yaşanmaktadır. Hayat pahalılığının daha yoğun hissedildiği, ulaşımın güç ve ev kiralarının yüksek olduğu illerde kadro boşluğunun bulunması, buna karşın hayat şartlarının daha kolay olduğu bazı bölgelerde ise yoğun bir kadro fazlası kamu çalışanının bulunması devletin hizmetlerinde aksamalara yol açmaktadır. 4 milyon 890 bin 893 nüfusa sahip olan Ankara’da 372 bin 454 memur bulunurken 13 milyon 624 bin 240 nüfuslu İstanbul’da ise 295 bin 579 memur görev yapmaktadır. Buna göre Ankara’da bir memur ortalama 13 kişiye hizmet götürmekteyken İstanbul’da bir memur 46 kişiye, İzmir’de 29 kişiye hizmet vermektedir. Bir memur

Şanlıurfa’da 48, Gaziantep’te 43, Bursa’da 40, Antalya’da 36, Adana ve Mardin’de 35, Van’da 34, Kocaeli’nde ise 33 vatandaşa hizmet vermektedir.

Kamu çalışanlarıyla ilgili sorunların çözümü amacıyla 1998/16 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle yürürlüğe konulan ancak daha sonra mevcut iktidarın durdurduğu norm kadro çalışmalarının bir an önce tamamlanması gerekmektedir. O tarihlerde norm kadro çalışmalarının başlatılmasındaki amaç, Türkiye’deki kamu görevlisi sayısının fazla olduğu düşüncesiyle, kurumların norm kadro ihtiyacının tespit edilerek kamu görevlisi sayısının düşürülmesi idi. Ancak çalışmalar ilerledikçe Türkiye’de memur sayısının son derece yetersiz olduğu gerçeği ortaya çıktı

ve bu nedenle norm kadro çalışmaları da durduruldu. Bu nedenle ‘‘Türkiye’de memur sayısı fazladır’’ demek bilimsel temeli olmayan, popülist ve taraflı bir yaklaşımdır. Kurumların norm kadro ihtiyacı belirlendiğinde, Türkiye’de en az 2 milyon yeni memura ihtiyaç olduğu görülecektir.

■ Çalışanların mutlu ve huzurlu olması için sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesi şarttır. Zira aklı fikri geçim derdinde olan insanlarla başarı sağlanması mümkün değildir. Bu minvalde ülkeyi yönetenlere önerileriniz nedir?

Son dönemlerde, 1980 yılından sonra, insan kaynakları anlayışında maalesef çok ciddi değişimler oldu. Vahşi kapitalizm her alana

sirayet etti. Artık insan; gelir-gider dengeleri içerisinde bir gösterge olmaktan öteye gidemiyor. Türkiye böyle olmamalıdır. Türkiye, yüzde 99'u Müslüman insanlardan oluşmuş bir ülkedir. Bizler, "İşçinin hakkını alınının teri kurumadan veririz." diyen bir Peygamberin ümmetiyiz. Yüce dinimiz, "Çalışanlara yediklerinizden yediriniz, içtiklerinizden içiriniz, giydiklerinizden giydiniz." demektedir.

Dolayısıyla da, bu ülkeyi yönetenler, Sayın Bakanlar, Sayın Bürokratlar, Sayın Maliye Müsteşarı; ne yiyorsa, ne giyiyorsa, ne içiyorsa-helal olanından bahsediyorum-çalışanlara da aynı şeyi layık görmelidir.

■ **Son günlerin önemli konularından birisi de kamudaki kılık-kıyafet serbestliğine ilişkin. Hükümetin kılık-kıyafet serbestliğine ilişkin adım atması bekleniyor. Hatta olası bir Anayasa referandumunda bu konunun yer alması da beklenmektedir. Bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?**

Türkiye'nin önünde bir Anayasa referandumu görünmektedir. Bu referandumda konuşulacak önemli birkaç başlık olacaktır. Başkanlık sistemi, eyalet sisteminin önünü açan yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, Anayasadan Türklük tanımının çıkarılması ve serbest kıyafet başlıklarıyla Devlet memurluğunun kaldırılması meselesi gölgelenmek istenecektir. Elbette biz iş güvencemizin kaldırılmasına hayır diyeceğiz. Ancak bu sefer bunlar başörtüsüne karşı ondan dolayı hayır diyorlar diyecekler. Başörtüsünü serbest hale getirmek için Anayasa değişikliğine gerek yoktur. Kimsenin, orta oyunu şovlarıyla kamu çalışanlarını oyalamaya ve kandırmaya hakkı yoktur. Bugün devlet

memurlarının ne giyeceğini ne giymeyeceğini belirleyen hüküm, Bakanlar Kurulu Kararıyla yayınlanan, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik'tir. Bu yönetmelikte yapılacak düzenlemeyle kamudaki başörtüsü sorunu ortadan kaldırılabilecektir. En tartışmalı konularda bile fütursuzca radikal manevraları yapmakta en ufak tereddüt göstermeyen Hükümetimizin, mevzuatın kendisine verdiği bu derece basit bir yetkiyi kullanmaktan geri durması çok manidardır. "Efendim biz bu konuyu Anayasa'da geri dönülemez şekilde halledeceğiz." gibi bir mazereti de kabul etmiyoruz. Bu düzenleme için ne yasa ne de Anayasa değişikliğine ihtiyaç yoktur. Buradan ilan ediyoruz; Hükümet, ilgili Yönetmelik'te gerekli değişikliği yaparak kamuda yaşanan bu problemi ortadan kaldırma teşebbüsünü sergilesin, desteklemeyen namertir! "Yok, ben bu sorunu şimdi çözmeyeceğim, başörtüsünü referandumda bir manevra olarak kullanacağım, bu sayede diğer başka emellerimi de gerçekleştireceğim" deniyorsa o başka! Türk Eğitim-Sen olarak kutsallarımızın istismar edilmesine ve siyasi kamufraj vasıtası olarak kullanılmasına şiddetle karşıyız.

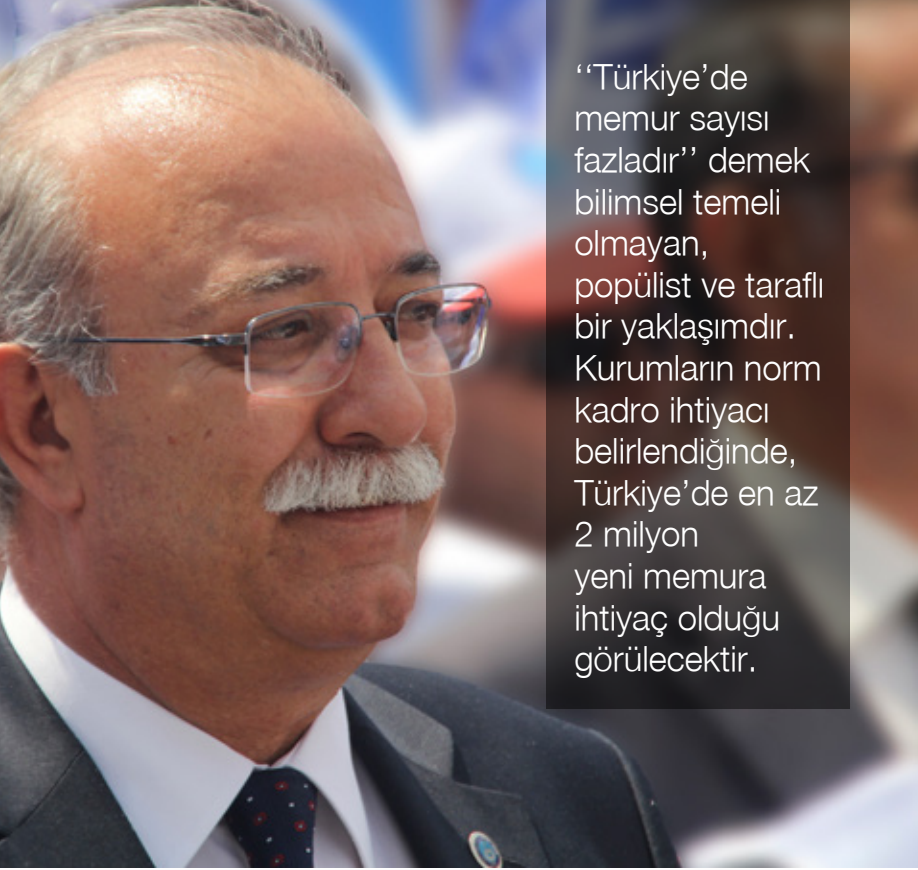
■ **YÖK Yasa Tasarısı ile ilgili de görüşlerinizi öğrenmek istiyoruz. Türk Eğitim-Sen, "Türkiye'de Yükseköğretimin Sorunları, Beklentiler ve Çözüm Arayışları" konulu bir çalıştay düzenlemiş, burada YÖK Tasarısını ele almış, hatta yeni bir YÖK tasarısı hazırlayarak YÖK'e göndermişti. YÖK-STK'ların görüşünü aldıktan sonra- tasarımı MEB'e gönderdi. Tasarımın son hali beklentilerinizi karşıladı mı?**

YÖK Kanunu, üniversitemizin tutukluğuna sebep olan, hareket kabiliyetini azaltan, bilimsel düşünmeyi merkeze almayan bir anlayışın ürünüdür. Herkes YÖK Kanununun değişmesi konusunda hemfikir. Ancak, YÖK Kanunu, yine birtakım anlayışlarla yapılırsa, o zaman YÖK Kanununu değiştirmek bir anlam ifade etmez.

YÖK yasa tasarısı, tartışılma aşamasında konu ile ilgili tarafların, sendikaların ve sivil toplum örgütlerinin yazılı ve sözlü olarak görüşleri alınmasına rağmen; bu görüşler dikkate alınmadan gündeme getirildiği gibi antidemokratik bir anlayışı yansıtan özelliğini koruyarak Milli Eğitim Bakanlığı'na sunuldu. YÖK konu ile ilgili tarafların fikir ve düşüncelerinden istifade ederek ortaya daha demokratik ve katılımcı bir tasarı çıkarmak yerine tüm kesimlerin adeta gazını alarak ve sivil toplum örgütleriyle de paylaştık demek adına yapılan göstermelik toplantılarla geçirdiği bir sürecin ardından yine bildiğini okumuştur. Tasarıda karşı çıktığımız hususları sizlere şu şekilde özetleyebilirim:

Taslakta; özerk ve demokratik bir üniversite yerine, siyasi etkinin daha öne çıkarıldığını görüyoruz. Bunu kabul edilebilir bir durum olarak görmüyoruz. Üniversiteler artık demokratikleşmelidir. Bunu sağlamadığınız sürece, üniversitelerde bilimsel çalışmalardan bahsedemezsiniz. Biz, üniversitelerin her hücrelerine demokrasiyi yerleştirmeliyiz.

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş ilkelerinden olan Türk Milliyetçiliği kavramları dikkate alınmamış, eğitim dili ile ilgili hiçbir açıklama yapılamamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli olan Atatürk ilke ve inkılapları yok sayılmıştır.

“Türkiye’de memur sayısı fazladır” demek bilimsel temeli olmayan, popülist ve taraflı bir yaklaşımdır. Kurumların norm kadro ihtiyacı belirlendiğinde, Türkiye’de en az 2 milyon yeni memura ihtiyaç olduğu görülecektir.

Yapılan tüm tartışmalarda Üniversite Konseyi şiddetle eleştirilmiş olmasına rağmen; yine gelişmiş üniversite, gelişmemiş üniversite ayrımı yaparak ve üniversiteleri kendi arasında ayrımcılığa tabi tutarak bu teklifte de yerini korumuştur. Ayrıca Üniversite Konseyine verilen yetkiler sayesinde, üniversitelerde rektör egemenliği kırılmaya çalışırken farkında olunmadan rektörlerin bile üstünde bir egemenliğe sahip olacak yeni yaklaşımlar oluşturulmaktadır. Üniversitelerin idari yapılanmasına eklenecek üniversite konseyleri hiçbir şekilde kabul edilemez. Üniversite Konseyi seçiminde; başbakan, bakanlar kurulu, vergi veren söz sahibi olurken esas unsurlar olan öğrenci, idari personel ve öğretim üyeleri devre dışı bırakılmıştır. Üniversite konseyleri, akademik personel ve üniversite üzerinde yeni bir baskı mekanizması oluşturmaktan

başka bir anlam taşımamaktadır. Üniversiteleri kurumsallaşmış ve kurumsallaşmamış şeklinde nitelik olarak ayrıştırmanın da doğru olmadığını ifade etmek istiyoruz.

Rektör, dekan vb. önemli kadroların belirlenmesinde, seçim usulünü ortadan kaldırarak tek taraflı atamaların önünü açan anti-demokratik uygulamaları kabul etmek mümkün değildir. Statüsü ne olursa olsun rektör ve dekanların mutlaka seçimle işbaşına gelmesi gerekir. Üniversitelerimiz demokrasinin mihenk noktası olmalıdır. Demokrasinin gereklerinden üniversiteleri mahrum bırakmamak ve bundan korkmamak lazımdır. Üniversite rektörünün, bizzatı üniversitenin çalışanlarının iradesi tayin etmelidir. Üniversitede görev alan tüm akademik ve idari personelin oylarıyla en çok oyu alan aday atanabilmelidir. Bunun dışında herhangi bir kurula

rektörü tayin yetkisinin verilmesi demokratik bir tutum değildir.

YÖK’ün üniversitelerin üzerinde bir baskı unsuru olarak değil, bir planlama ve koordinasyon kurulu olarak yapılandırılması gerekmektedir. Ancak bu husus taslağa yansımamıştır.

Yardımcı Doçentlerin yaşadığı yabancı dil şartı da akademik çalışmalara bir engel teşkil etmektedir. Biz sendika olarak yabancı dilin iyi derecede öğretilmesini kesinlikle savunuyoruz. Ancak Doçentlik bilim sınavı önünde dil şartı bir engel olmamalıdır. Akademisyenlerimizi dil öğrenmeye ve kullanmaya teşvik edici tedbirler geliştirilmelidir ancak yabancı dil şartı kişinin akademik hayatını akamete uğratmasına neden olmamalıdır. Dil sınavındaki 65 olan baraj 55’e düşürülmeli, Doktora yeterlilik için alınmış yabancı dil puanı bütün akademik yükseltmelerde geçerli olmalıdır.

Son olarak şunu da belirtmek istiyorum: Üniversitelerde akademik ve idari personelin sorunlarının giderilmesi için üniversite çalışanları iradelerini ortaya koymalarını gerekmektedir. Zira sinerek hak alınmaz. Gelen agram, giden paşam mantığıyla hareket edildiği sürece, üniversite çalışanlarının sorunlarının azalması mümkün değildir. İrademizi ortaya koymalıyız. Taleplerimizi daha yüksek perdeden duyurmalıyız. Sinerek hak alınmaz. Ortalığı yakıp yıkılım anlamında söylemiyorum. Demokratik her türlü ortamı kullanarak taleplerimizi her yere, en gür şekilde ulaştırmamız lazım. Aksi takdirde bu sistemi düzeltemeyiz. Beyaz atlı prens sadece masalarda vardır. Bu nedenle beyaz atlı prens beklenmemelidir. Herkes iradesini ortaya koymalıdır. Profesör unvanı almış bir in-

“Yabancı üniversiteler açılmamalıdır. Mevcut üniversitelerimizi daha kaliteli ve dünya ile yarışır hale getirirsek, her üniversiteyi ODTÜ, Boğaziçi, Ankara, Gazi Üniversitesi yaparsak bunu başarabiliriz. Ama kendi üniversitelerinizi fakru zaruret içinde bırakarak, onların akademisyen ya da fiziki ihtiyaçlarını karşılamadan yabancı üniversitelere kapı açarsanız kendi üniversitelerinizi boğarsınız, onları rekabet edemez hale getirirsiniz.”

sanın kendi kabuğuna çekilmesi ya da kendi menfaati çerçevesinde hareket etmesi mümkün değildir. Bütün akademisyenlerimizin bu şuurda olması gerekir. Çevremizde yaşanan olaylara gözümüzü kapatamayız. Bu manzara, bizim gibi toplumsal düşünmesi gereken insanların tavrı olmamalıdır. Bu, bizim misyonumuza uygun bir tavır değildir. Ben ne yazık ki üzülerek görüyorum ki; bir üniversitede rektör değişiyor, adam sendikasını değiştiriyor. Böyle bir mantık olabilir mi? Kim rektör olursa olsun, ben adam gibi olduğum sürece, kimden ne korkum olabilir? Bizim hür irademize sahip çıkmamız lazım. Biz eğer irademize sahip çıkmıyorsak kendimizi adamlıkta sıfır noktasında tutuyoruz demektir. Hiçbir şey yapmaksızın, başkalarından, benim irademi savunmasını beklemek zavıflıktır.

■ **YÖK Yasa Tasarısında çok tartışmalı konulardan birisi de yabancı ve özel üniversiteler açıl-**

ması meselesi. Bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Tasarı; devlet üniversitelerini neredeyse cezalandıran hükümleri içeriyorken özel üniversiteleri ve yabancı yükseköğretim kurumlarını baş tacı olarak gören bir anlayıştır. Tasarıda özel üniversite açılmasına ve yabancı üniversitelerin ülkemizde kurum açmasına imkân sağlanmaktadır. Ülkemizi bir eğitim üssü yapmak ve yabancı öğrencileri ülkemize çekmek amacını anlıyor ve yanlış bulmuyoruz. Ancak bunu kendi üniversitelerimizi yükselterek de yapabiliriz. Bu amaç için yabancı üniversitelere vize verilmesinin başka sakıncalar doğurabileceğini düşünüyoruz. Türkiye’de yabancı yüksek öğretim kurumu açılmasına izin verilmekte, ancak bu kurumlar kuruluş mevzuatı olarak ülkemiz mevzuatlarına değil, asıl faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin mevzuatlarına tabi olmaktadır. Bu durum da ülkemizdeki misyonerlik faaliyetlerinin önünü açabileceği endişesi yaratmaktadır.

Yabancı üniversiteler açılmamalıdır. Mevcut üniversitelerimizi daha kaliteli ve dünya ile yarışır hale getirirsek, her üniversiteyi ODTÜ, Boğaziçi, Ankara, Gazi Üniversitesi yaparsak bunu başarabiliriz. Ama kendi üniversitelerinizi fakru zaruret içinde bırakarak, onların akademisyen ya da fiziki ihtiyaçlarını karşılamadan yabancı üniversitelere kapı açarsanız, kendi üniversitelerinizi boğarsınız onları rekabet edemez hale getirirsiniz. Ülkemizde üniversite çalışanlarının maaşları, gelişmiş AB ülkeleri ile mukayese edildiğinde çok düşüktür. Şayet özel üniversiteleri açarsanız, o zaman akademisyenler, devlet üniversitelerini terk eder, daha iyi imkânlar sunan özel üniversitelere gider. Bunları yapmadan önce devlet üniversiteleri, özel ya da yabancı üniversitelerle hem kalite, hem maaş yönünden rekabet edecek noktaya getirilmelidir. Aksi takdirde devlet üniversitelerini bitirirsiniz.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Faruk ÇELİK**

“Devleti kutsayan,
devleti devletleştiren
anlayışın yerine,
insanı merkeze alan
ve devleti milletleştiren
anlayış gerçek ve
muteber bir devlet
yapısının da temelini
oluşturacaktır.”

Dünya çok hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecinde ilerliyor. Dünyanın bu baş döndürücü gelişim ve dönüşümü, hayatın her alanını etkisi altına alıyor.

Beden gücünün yerini beyin gücünün aldığı dünyada, bilgi teknolojisi ve kitle iletişim araçları bütün uzak mesafeleri yakın ederken dünyamız artık küresel bir köy halini almıştır.

Sosyal hayatın en önemli lokomotifleri olan kitle iletişim unsurlarına hızlı ve kolay erişim, dünyayı ticaretten ziyarete, hizmet sunumundan vergi toplanmasına kadar her alanda farklı bir sosyoekonomik görünüme büründürdü.

Tüm bu gelişmeler sosyal hayatın dinamiklerinin birer yansıması olmakla birlikte, statik bir sosyal hayata artık var olma imkânı kalmadı.

Vatandaşlarımızın talepleri ve ihtiyaçları, dünyanın değişim ve gelişim hızına paralel olarak artıyor.

Vatandaşın evinde oturduğu koltuktan, aracısız olarak devletin en zirvesine ulaşma ve talebini ya da fikrini arz etme beklentisi dahi artık lüks kavramının çok gerisinde kalıyor.

Devletin, yenilenen dünya, artarak yenilenen taleplerle paralel bir hızda kendisini yenilemesi zorunlu hale gelmiştir.

Kendisini yenileyen ve hızlı gelişime adapte eden devlet, vatandaşlarının taleplerine etkin, verimli ve hızlı cevap vermeli.

Bugüne kadar, zamanında gelmeyen hizmetten, sorun çözmeyen evraktan, sadre şifa olmayan bürokrasiden, hak aramak için müracaat ettiği kapılardan daha da fazla zarara uğrayarak ayrılmaktan millet çok çekti.

Bir dönem, millet köyüne yol isterdi, yazışma evrakı, yoldan uzun olurdu.

Hantal bürokrasi, devlet kapısını işlemez hale getirdiğinden, Kanunî'nin "muteber nesne" diye tarif ettiği devlet, çile kapısı olarak anılmaya başlamıştır.

Devletin sürdürülebilirliğini sağlamak, vatandaşın hayatını zorlaştırmayı değil, kolaylaştırmayı adımları atmayı zorunlu kılmaktadır.

Devleti kutsayan, devleti devletleştiren anlayışın yerine, insanı merkeze alan ve devleti milletleştiren anlayış gerçek ve muteber bir devlet yapısının da temelini oluşturacaktır.

Devlet idaresini; değişen ve çeşitlenen ihtiyaçlara karşılık verebilecek çağdaş bir yapıya kavuşturmak durumundayız.

Devlet personel sistemimizi;

- Hizmeti sunanların hak ve yükümlülükleri ile hizmet sunulanların talep ve beklentileri açısından,
- Çağın gerekleri doğrultusunda,
- Vizyoner bir bakış açısıyla yeniden ele almalıyız.

Bilindiği gibi, devlet personel sistemimiz 5 ayrı kanunla yürütülüyor.

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,
- 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
- 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu
- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve
- 399 sayılı KİT'ler Personel (KHK'sı)'dır.

Bunların en önemlisi 1965 tarihli 657 sayılı Kanundur ve ha-

“Dağınık ve savruk bir mevzuat var. İyi işleyen bir devlet çarkı için etkin bir personel sistemini bir an önce belirleyip aynı ivedilikle hayata geçirmek durumundayız.”

tırlanacağı üzere bugüne kadar 657'den fazla değişmiştir.

Yürürlüğe girdiği dönem ile uygulandığı dönem arasında çok farklılıklar barındırıyor.

Kanun ilk çıktığında, sözleşmeli personel çalıştırma durumu çok istisna idi. İhtisas gerektiren bir konuda Türkiye'de uzman yoksa yurt dışından sözleşmeli personel geliyordu. Bugün ise sözleşmeli personel her alanda var.

Bu yasa artık yama kaldıramayacak kadar yıprandı.

Her kurumun mevzuatında, yavru 657'cikler ve çeşit çeşit istihdam türleri oluşmaya başladı:

- Memur, sözleşmeli personel, geçici personel,
- Teşkilat kanununa göre sözleşmeli personel,
- 399 sayılı KHK'ye göre sözleşmeli personel,
- Belediye Yasasına göre sözleşmeli personel,
- 4924 sayılı Kanuna göre sözleşmeli personel, işçi, geçici işçi, kapsam dışı personel gibi...

İstihdam türlerindeki farklılıklar gibi ücret unsurlarında da çok farklı kalemler oluştu:

- Özel hizmet tazminatı,
- Denetim tazminatı,
- Görev tazminatı,
- Makam tazminatı,
- Temsil tazminatı,
- İş güclüğü zammı,
- Eleman temininde günlük zammı...

Dağınık ve savruk bir mevzuat var. İyi işleyen bir devlet çarkı için etkin bir personel sistemini bir an önce belirleyip aynı ivedilikle hayata geçirmek durumundayız.

Batılı devletler kendi ihtiyaçlarına, kültürüne ve alışkanlıklarına göre sistem benimsiyor. Genel anlamda dünyada;

- İstihdamda esneklik,
- Hiyerarşik yapı yerine yetki devri,
- Bazı hizmetlerin yerele bırakılması,
- İnsan kaynakları yönetiminde verimliliğin artırılması,
- Vatandaş odaklı bir yönetim kurulması gibi konular tartışılmakta ve çözüm önerileri konuşulmaktadır.

Hayat boyu istihdam garantili çalışma birçok ülkede hala geçerli.

Sınırlı süreli sözleşmeli çalışanların tüm kamu çalışanlarına oranı Finlandiya'da % 21, Belçika'da % 11, İngiltere'de % 2, Türkiye'de ise kamuda sözleşmeli çalışanların, toplam kamu çalışanlarına oranı yaklaşık %7'dir.

Merkezi idareye bağlı olarak çalışanların oranına bakacak olursak;

- Portekiz'de %78,
- İngiltere'de %51,
- Fransa'da %47,
- Almanya'da % 16,
- Kanada'da %13,
- Türkiye'de %88'dir.

Performans ücretinin toplam ücret içindeki payı; Avustralya'da %3, Almanya'da %1,

Hollanda'da %3, İsviçre'de %6'dır. Gelişmiş ülkelerde üst düzey yöneticilere görev süresi sınırlaması; Fransa ve İtalya'da 3 yıl, İngiltere'de 5 yıl, Belçika'da 6 yıl, Hollanda'da 7 yıl.

Dünyadaki bu uygulamaları da gözden geçirerek;

Kamu personelinin yurt sathına dengeli dağılımını gözetin,

Çalışanın emeğinin tam karşılığını veren,

Hem hizmet sunanı hem de hizmet alanı memnun eden,

Liyakat ilkesini esas alan,

Toplumsal yapımıza uygun olan,

Kamu hizmetinde verimliliği esas alan ve

Türkiye'nin dinamizmine ayak uyduracak yeni bir personel sistemini hayata geçirmemiz gerekiyor.

Etkin bir personel sistemini hayata geçirebilirsek koltuğundan güç alan değil, koltuğuna güç katan; dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden ve kendini sürekli yenileyen üretim ve gelişim odaklı nitelikli personelimizle Türkiye'yi hak ettiği müreffeh, lider ülke konumuna yükseltebiliriz.

CHP İzmir Milletvekili **Birgöl AYMAN GÜLER**

“Burada yapılmak istenen kamuda görev yapan tüm memurları, idari sözleşme temeline dayanan bir statüye geçirmektir. Böylelikle 657 ile hak ve hukukları güvence altında olan memurlar, getirilecek düzenleme ile her türlü güvenceden arındırılacaktır.”

Memurlarımız örgütlü bir bütünlük içinde, mücadeleye hazır olduklarını gösterirlerse başta CHP olmak üzere tüm muhalefeti yanlarında göreceklerdir. Ayrıca gösterecekleri direniş ile AKP'nin bu düzenlemeyi yapmasına fırsat vermeyecekler ve iktidarın şımarık cesaretini de kıracaklardır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişmesine yönelik bir süredir çalışma yapılmaktadır. Öte yandan Hükümetin Anayasa'da memur kavramı yerine "çalışan" şeklinde daha geniş bir ifade kullanmayı planladığı ortaya çıkmıştır. Bunun arka planında ne yatmaktadır? Kamu çalışanlarının iş güvenliğinin kaldırılması esnek, kısmi zamanlı, kuralsız ve güvencesiz bir çalışma sistemine geçilmesine neden olacaktır. Bu durum gerçekleşirse, kamu çalışanlarını nasıl bir çalışma hayatı bekleyecektir?

Hükümet her konuda olduğu gibi bu konuda da kavramları karıştırıp algıları yanıltarak bir çalışma yapıyor. Memurun istihdam yapısı ve hukuki durumu son derece önemlidir. Memuru alıp da kamu görevlisi olarak değiştirdiğiniz zaman çok şeylerin değiştığını görürsünüz.

Zaten bu konuda sözcükler ve kullanımı açısından karışıklıklar vardır. Kamu personeli, kamu görevlisi, devlet personeli, devlet görevlisi, bürokrat, memur, işgören, kamu çalışanı, kamu emekçisi gibi

farklı deyişler zaman zaman birbirinin yerine kullanılarak, zaman zaman da ayrı anlamlar ifade ettikleri üzerine tartışmalar açılarak kafa karıştırılmaktadır.

Sözcüklerin hemen hepsinin ortak özelliğı kamuda istihdam edilmeleri olmakla birlikte, istihdam türlerinin farklılığı ve hukuksal durumları kavramların kullanımında sorun yaratmaktadır. Sorun aynı zamanda, ülke yönetiminin tarihsel gelişimi ve kamu hizmetlerinin örgütleniş özelliklerine bağılı farklılıklardan da kaynaklanmaktadır. Örneğin kamuda istihdam edilen memur, işçi ve sözleşmeli çalışan ile seçimle işbaşına gelen bakan, belediye başkanı ya da yerel meclis üyeleri de kamu görevlisi olarak adlandırılabilir. Memur ise kamu personeli ve kamu görevlisi halkalarının odağını, en küçük halkasını ya da çekirdeğini oluşturur. Atama yolu ile görevlendirilen, kamu otoritesi ve hizmeti ile bütünleşmiş olan bu kesim kariyere bağılı olarak çalışırlar.

Anayasa'nın; kamu hizmetini düzenleyen 128. Maddesinde

"kamu hizmetlerinin gerektirdiğı asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." tümcesi konunun devlet ve yönetim anlamındaki önemini ortaya koymaktadır.

Tüm bu tanımlamaların ışığında ülkemizde; memurlarının hizmet koşullarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak ve sorumluluklarını, aylık –ödenek gibi diğer özlük işlerini düzenleyen 657 sayılı Kanun çok önemlidir. Çünkü bu yasa, memurlara çalışma güvencesi sağlar, her türlü hak ve hukukunu garanti altına alır. Bu durum, iktidarların keyfi uygulamalarla, şirket yönetir gibi kafasına eseni atayıp kafasını eseni işten çıkarmak ya da görev yerini değiştirmek gibi keyfiyetten men eder.

Sosyal devletin kazanımları ile çalışanların, emeğı ile geçinenlerin hak ve hukukunu koruyan, uzun mücadeleler ve ağır bedeller ödenecek elde edilen haklar uzunca zamandır neo – liberal politikaların hedefi durumunda. Bu rüzgarla, iktidarların personel yönetiminde elini tek yanlı olarak güçlendirmesi hedefleniyor. Memurların her türlü hak ve hukukunu ortadan kaldıran sözleşmeli istihdam modeli uzunca bir zamandan beri ülkemizde uygulamaya geçirilmeye çalışılmaktadır.

1980'li yıllarda ANAP döneminde ilk örneklerine rastladığımız memurların sözleşmeli statüye geçmelerini öngören ve güvencelerini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların da dikteleriyle yaygınlaştırılarak uygulamaya

“Çalışanların iş güvencesini ilgilendiren bir düzenlemede de aynı sürecin yaşanması şaşırtıcı olmasa gerek! Bu durum maalesef AKP'nin demokrasiden ne anladığını gösteriyor. Demokrasi AKP için sandığa atılan oy çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi seçime katılmaktan ibaret görüyor.”

konuluyor. Bunu kamudaki özelleştirmeler ile hayata geçirdiler. Buralarda kamu güvencesi altında çalışan işçiler, özelleştirmelerle kurban edildiler. Bu insanlar ya yeni işverenlerinin tek yanlı koşullarına boyun eğdiler ya da kamuda başka kurumlara geçerek, 4/C cenderesinin boyunduruğu altına girdiler.

Şimdi süreç 657'nin güvencesi altında bulunan, devletin asli ve sürekli işlerini gören memurlara gelmiş görünüyor. Konuyu 2004 yılında getirilen, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısından da anımsayacak olursak AKP pazılı parça parça düzenlemelerle tamamlayacak. Anımsatmak gerekirse; AKP, 2004 yılında Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nı Meclis'e getirmiş, o günkü CHP'nin yoğun muhalefeti ile karşılaşmıştı. Ben de o günlerde konuyu yakından izleyen bir akademisyen olarak, tasarı üzerine sakıncaları ve tehlikeleri içeren bilgileri Parlamentelere iletme ve bilgilendirme gayreti içinde bulunmuştum. Tasarı muhalefet ve kamuoyu tepkilerine karşın AKP'nin

sayısal çoğunluğu ile Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi. Fakat dönemin Cumhurbaşkanı Sezer tarafından reddedildi.

Sonraki dönemde Hükümet bu çalışmayı parçalara ayırarak getirmiş ve uygulamaya koymuştur. Bu tasarıdaki düzenlemeler personel rejiminde yapılan değişiklikler ve Bütünşehir Yasası 2004'te getirilen ve köşkten veto edilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nda yer alan hükümlerdir.

Hükümet şimdi de memurların atama, ilerleme, hak ve hukuklarını düzenleyen 657 sayılı Yasaya gözünü dikti. Bunu da yine gizli gizli götürmekte, kamuoyundan gelebilecek tepkilerin önü alınarak, düzenleme oldubittiye getirilerek yapılmak istenmektedir.

Burada yapılmak istenen kamuda görev yapan tüm memurları, idari sözleşme temeline dayanan bir statüye geçirmektir. Böylelikle 657 ile hak ve hukukları güvence altında olan memurlar, getirilecek düzenleme ile her türlü güvenceden arındırılacaktır.

Böyle bir düzenleme ile memurların hiçbir güvencesi kalmayacak

ve geçecekleri sözleşmeli statü ile işveren tarafından düzenlenen tek yanlı bir dayatmaya maruz kalacaklardır. Bu durumda şimdiki memur, o zaman sözleşmeli personel güvencesiz çalışma koşulunda olacak, performans ve proje temeli göz önüne alınarak iş bitiminde görevine de son verilebilecektir. Getirilecek yeni düzenleme ile memurların şimdi bir hak olarak yararlandıkları mesai, ikramiye vb. gibi birçok hakları da ortadan kalkacaktır.

■ Hükümet, kamu çalışanlarının iş güvencesini ortadan kaldırmaya yönelik somut adım atarsa partinizin tavrı ne yönde olacaktır?

Biz CHP olarak, haksızlığa uğrayan nerede bir yurttaşımız varsa, baskıya ve adaletsizliğe maruz kalan her kim varsa onun yanındayız. Dün olduğu gibi bugün de CHP; işçilerin, işsizlerin, köylülerin, esnafın ve tabii ki memurların da her türlü hak ve hukukunu savunmak konusunda kendisini varlık nedeni sayar. Kamunun yararlarını da kamu çalışanlarının yararlarını

da korumak hem CHP'nin hem de her CHP'linin öncelikli görevidir. CHP olarak dün nasıl "grevli sendikacı, toplu sözleşmeli sendika hakkı" için onlarla alanlarda ve her türlü platformda birlikte mücadele ettiyse; bugün de aynı düşünce ve duyarlılık içinde memurlarımızın hak ve hukukunu koruma ve geliştirme noktasında onlarla birlikte ve omuz omuza olacağız. Konuyu, Meclis'ten geri çevirmek için Meclis İçtüzüğü'nün bize verdiği her türlü hakkı kullanarak, memurlarımızın mağdur edileceği düzenlemeyi engellemek için var gücümüzle mücadele edeceğiz.

Memurlarımız için desteğimizi sadece Meclis'le de sınırlı tutmayacağımızı tüm memurlarımız bilmelidir. Onların verecekleri her türlü örgütlü mücadeleyi her ortamda desteklemek için elimizden geleni yapacağız. Bu mücadeleyi örgütlemek ve haklarını korumak için her memuru bu uğurda mücadeleye katkı vermeye çağırma konusunda memur örgütlerine de büyük bir iş düşmekte. Memurlarımız örgütlü bir bütünlük içinde, mücadeleye hazır olduklarını gösterirlerse başta CHP olmak üzere tüm muhalefeti yanlarında göreceklidir. Ayrıca gösterecekleri direniş ile AKP'nin bu düzenlemeyi yapmasına fırsat vermeyecekler ve iktidarın şımarık cesaretini de kıracaklardır.

■ **Çalışma Bakanı Faruk Çelik, memurun iş güvencesinin kaldırılacağı, memurun işten atılmasının kolaylaşacağı yönündeki 657'de yapılacak değişikliklerle ilgili haberler hakkında "Böyle bir çalışmamız yok." dedi ancak devamında "Yapılacak her türlü değişiklik biz önce sosyal taraflarla tartışmayı tercih ediyoruz. Bu yüzden böyle bir değişiklik ola-**

caksa bile sendikaların önüne gelecektir. Sosyal taraflarla istişare edilecektir." dedi. Bakanın gelen tepkiler üzerine bu açıklamayı yaptığı ortadadır. Hükümetin, daha önceleri de defalarca sivil toplum kuruluşlarının ve paydaşların görüşlerine başvurulmadan, el altından yasa hazırladığını ve bunu son anda TBMM'ye getirdiğini de biliyoruz. Çalışanların iş güvenceleri ile ilgili de bu yönde bir endişe taşıyor musunuz?

AKP 10 yıllık iktidarında bunun gibi pek çok düzenlemeyi böyle yapmadı mı? Sıradan değişiklikleri içeren düzenlemelerden alın da ülkemizin temel değerlerini ilgilendiren daha pek çok düzenleme, AKP dayatmaları ve Meclis'teki sandalye çoğunluğu ile yapılmadı mı? Bunları AKP'nin ileri demokrasi anlayışının bir gereği olarak da anlayabiliriz tabi! Fakat böyle bir gerçek ve tehlike var. Hükümet, getirdiği tasarı ve tekliflerde; konunun taraflarını, görüş ve eleştirilerini almadan oldubittiye getirerek yasalaştırmayı bir yöntem haline getirmiştir. Bu iktidarın öyle düzenlemelerine tanık olduk ki, bir baktık iktidar milletvekilleri tarafından getirilen kanun teklifi ile Hava İş Kolu'nda grev yasağı getiren yasa düzenlemesi yapılmış! Yine eğitimde çok ciddi sorun ve sıkıntılara neden olacak 4+4+4 düzenlemesi! İşte geçtiğimiz yılın son döneminde çıkardıkları Bütünşehir Yasası! Düşünün, bu Yasa ile 16082 köyü ve 1593 belde belediyesini mahalleye çeviriyorsunuz, 29 ilin il genel meclisini kapatıyorsunuz. Hemen hepsinin ortak özelliği etkileyeceği toplum kesimlerinin görüşü sorulmadan ve eleştirisi dikkate alınmadan ve daha da ötesinde Meclis'te muhalefet görüşleri ve uyarıları deyim

yerindeyse kale alınmadan yasa haline getirilmesi!

Çalışanların iş güvencesini ilgilendiren bir düzenlemede de aynı sürecin yaşanması şaşırtıcı olmasa gerek! Bu durum maalesef AKP'nin demokrasiden ne anladığını gösteriyor. Demokrasi AKP için sandığa atılan oy çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi seçime katılmaktan ibaret görüyor.

■ **657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu genel hatları ile nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu Kanunda size göre revize edilmesi gereken hususlar var mı? Varsa nelerdir?**

1965 yılında çıkarılan bu yasa, bugüne gelinceye kadar pek çok değişikliğe uğradı. Memurların hak ve sorumluluklarını düzenleyen yasanın bugün de değiştirilmesi gereken bazı hükümleri var. Örneğin memurların siyasi partilere üye olmalarını yasaklayan düzenlemeyi bugün savunmamız mümkün değildir. Memurların sendikalara üye olmalarına izin verip de siyasi partiye üye olmasını yasaklayan bir yaklaşım kabul edilemez. Bu nedenle 657'nin bunun gibi yasaçkı ve demokratik olmayan hükümlerinin günümüze uyarlanması gerekiyor.

Yine bu yasanın can yakıcı düzenlemelerinden olan özellikle 4/C statüsünde çalışanların durumunu düzenleyen hükümler kabul edilebilir değil. Vahşi kapitalizmin modern örneklerine konu olan 4/C'lilerin gayri insani statüleri derhal yeniden düzenlenmeli.

Bu durum, aynı zamanda ülkemizde yapılan özelleştirmelerin olumsuz yansımalarındandır. Yani kamunun en verimli ve kazançlı yatırımlarını haraç mezat peşkeş çekilmesinin arka planında yatan yaralardır. İnsanların çalıştığı ku-

rumları, Cumhuriyetin en zor zamanlarında kurduğu işletmeleri, hiçbir akıl ve mantıkla açıklanamaz nedenlerle satıldı. Çalışanlar, süreleri dolanlar emekliliğe zorlandı, diğerleri de ya yeni işverenlerinin koşullarını kabul etti ya da havuza atılarak diğer kamu kuruluşlarına gönderildi. Bunların en somut örneğini hafızalarda yerini koruyan ve direnişleri ile Dünya emek mücadelesinde haklı bir övgüye mazhar olan TEKEL işçileri yaşadı.

Kamuda 4/C'li çalışanların yılda 11 ay 28 gün süre çalıştırılmaları ile bu insanlar iki günlük eksiklik nedeniyle bir işçinin hakkına sahip olamıyorlar. Bir işçinin hak ettiği kıdem, ihbar tazminatı, ikramiye ve fazla mesai gibi haklardan yararlanamıyorlar. Bunun en acı tarafı da bu insanların kamuda yani devlet sektöründe çalışıyor olmaları, uğradıkları mahrumiye-tin ve hak kaybının muhatabının devletin olması. Devletin bir taşeron şirket gibi görünmesi son derece de üzücü. Bu sorunun bir an önce düzeltilmesi ve bu insanların sanayi devrimi yıllarını anımsatan modern kölelik görüntüsünden kurtarılmaları gerekmektedir.

■ İş güvencesinin kaldırılmasına ve taşeronlaşmaya yönelik Türkiye Kamu-Sen ve Türk Eğitim-Sen'in uyarıları var. Bu tehlikelere uzun süredir dikkat çeken konfederasyonumuz ve sendikamız, memurun iş güvencesinin kaldırılması için adım atıldığı anda ciddi tepkiler ortaya koyacak. Peki sizin bu noktada tüm sivil toplum kuruluşlarına ve memurlarımıza bir mesajınız olacak mı? Bu tehditleri tamamen ortadan kaldırmak için neler yapılmalıdır?

Bu sorunuzu yanıtlamadan önce öncelikle şunu anımsatmakta yarar görüyorum. Türk sendika hareketi ve eğitim camiası geçmişte TÖS ve TÖBDER gibi örgütlü mücadele geleneğine sahiptir. Bu emek örgütleri ki değil Türkiye'nin dünyada emek mücadelesinin saygın sayfalarında haklı ve onurlu bir yer almışlardır. Bu anlamda sendikalarımızın ve konfederasyonlarımızın bu şanlı tarihe baktıklarında güç alacakları pek çok direniş ve mücadele anısı var. Bu vesileyle TÖS ve TÖBDER'in o şanlı tarihine, en zorlu zamanlarda büyük özverilerle kendilerini emek mücadelesine ve öğretmenlerin sorunlarına adanmış isimsiz kahramanlarını saygıyla selamlamak isterim.

Haksızlıklara, baskıya ve dayatmalara karşı durmak örgütlü olmaktan geçer. Çoğulcu ve katılımcı demokrasinin gereği de budur. Birey ve yurttaş olmanın gereği de budur. Toplumsal yaşamın önemli aktörlerinden olan demokratik kitle örgütleri, bireylerin ortak çıkar ve akıllarını örgütlü bir yapıda hareket ettirerek, hak ve hukuklarını korumalarını sağlar. Sözünü ettiğimiz konu, çalışanların iş güvencesinin kaldırılmasını ve taşeronlaşmayı önlemek böyle bir direnişi zorunlu kılar.

İş güvencesinin kaldırılması ve taşeronlaşmaya yönelik politika ve uygulamalara karşı bireysel çıkışlar ve duruşlar bir sonuç vermez. Sorunlara örgütlü bir karşı duruş ve dayanışmayı ayağa kaldıracak çalışmalarla çözüm bulunabilir. Bu anlamda tüm sendika ve konfederasyonlar, çalışanların hak ve hukuklarını kaybetmelerine neden olacak uygulamalar karşısında hazırlıklı olmalıdır. Soruna bugünden hazırlıklı olmak ve çalışanları olabilecek tehlikeler için uyarmak, bilgilendirmek ve günü geldiğinde

“Bu anlamda tüm sendika ve konfederasyonlar, çalışanların hak ve hukuklarını kaybetmelerine neden olacak uygulamalar karşısında hazırlıklı olmalıdır. Soruna bugünden hazırlıklı olmak ve çalışanları olabilecek tehlikeler için uyarmak, bilgilendirmek ve günü geldiğinde direnmek için donanımlı olmak hepimizin ortak görevidir. Bu anlamda emek örgütlerinin de konuyu sıkı tutmaları; AKP'nin oldubitti oyunlarına fırsat vermemek için bugünden hazırlıklı olmaları, başta konunun muhatabı çalışanlarımız olmak üzere tüm örgütlü çevrelerin, işbirliği ve dayanışma içinde bir araya gelmesi önemlidir.”

Kamu çalışanlarımız başta olmak üzere tüm yurttaşlarımız, yeni Anayasa çalışmaları adı altında sürdürülen bölünme Anayasası'nın farkında olmalıdır. Başbakan'ın "ver başkanlığı al istediğini" şeklinde sürdürdüğü; Türk milleti kimliğini Anayasa'dan çıkarma sözü içeren görüşmeler, ulusal birliğimizi sağlayan Türk vatandaşlığı yerine, herkesi etnik ve mezhep temelli bölünmelere götürecektir. Anayasal vatandaşlık üzerine çalışmalar, ülkemizi ve ulusumuzu büyük bir tehlike ile karşı karşıya getirmektedir. Bu girişimler karşısında bilinçli olmak ve tehlikeleri bugünden etkisiz kılmak hepimizin, bu ülkeye ve Atatürk Cumhuriyetine sorumluluğudur.

direnme için donanımlı olmak hepimizin ortak görevidir. Bu anlamda emek örgütlerinin de konuyu sıkı tutmaları; AKP'nin oldubitti oyunlarına fırsat vermemek için bugünden hazırlıklı olmaları, başta konunun muhatabı çalışanlarımız olmak üzere tüm örgütlü çevrelerin, işbirliği ve dayanışma içinde bir araya gelmesi önemlidir.

■ Kamu çalışanları iş güvencelerine yönelik bir tehdidin farkında mı ve Hükümetin bu konudaki çalışmasına yeterli tepkiyi gösteriyor mu?

Böyle bir soruya evet ya da hayır demek kolay değil. Fakat ben inanıyorum kamu çalışanları AKP'yi iktidarın 10 yıllık uygulamalarını yakından tanıdı, her türlü baskı ve hukuksuzluklarına tanıklık etme

gibi bir süreci yaşadı. Görüp yaşadıkları ve uygulamanın içinde olan insanlar olarak tehlikenin farkında olmamaları mümkün değil. Ancak Hükümetin kadrolaşma, kayırmacılık, görev yeri değişikliği gibi uygulamaları çalışanları yıldırma olabilir.

Bugün gelinen noktada sorun sadece çalışanların iş güvenliği tehdidi ile ilgili değil. AKP, memleketinde temel sorun olan geçim sorununu rejim sorununa dönüştürdü. Asıl bunun farkında olmalı kamu çalışanlarımız ve tüm yurttaşlarımız. Çünkü ülkemizin birlik ve bütünlüğünün tartışma konusu edildiği bir dönemden geçiyoruz. Bunun gelecekte neden olacağı sıkıntıları ve ülkemizin sürükleneyeceği tehlikeleri görmemiz ve bu asli soruna sahip çıkıp Hükümete dur dememiz öncelikli ve ivedi gö-

revimizdir. Bunu da memuruyla, işçisiyle, esnafıyla, köylüsüyle tüm toplum kesimleriyle birlikte yapmalıyız.

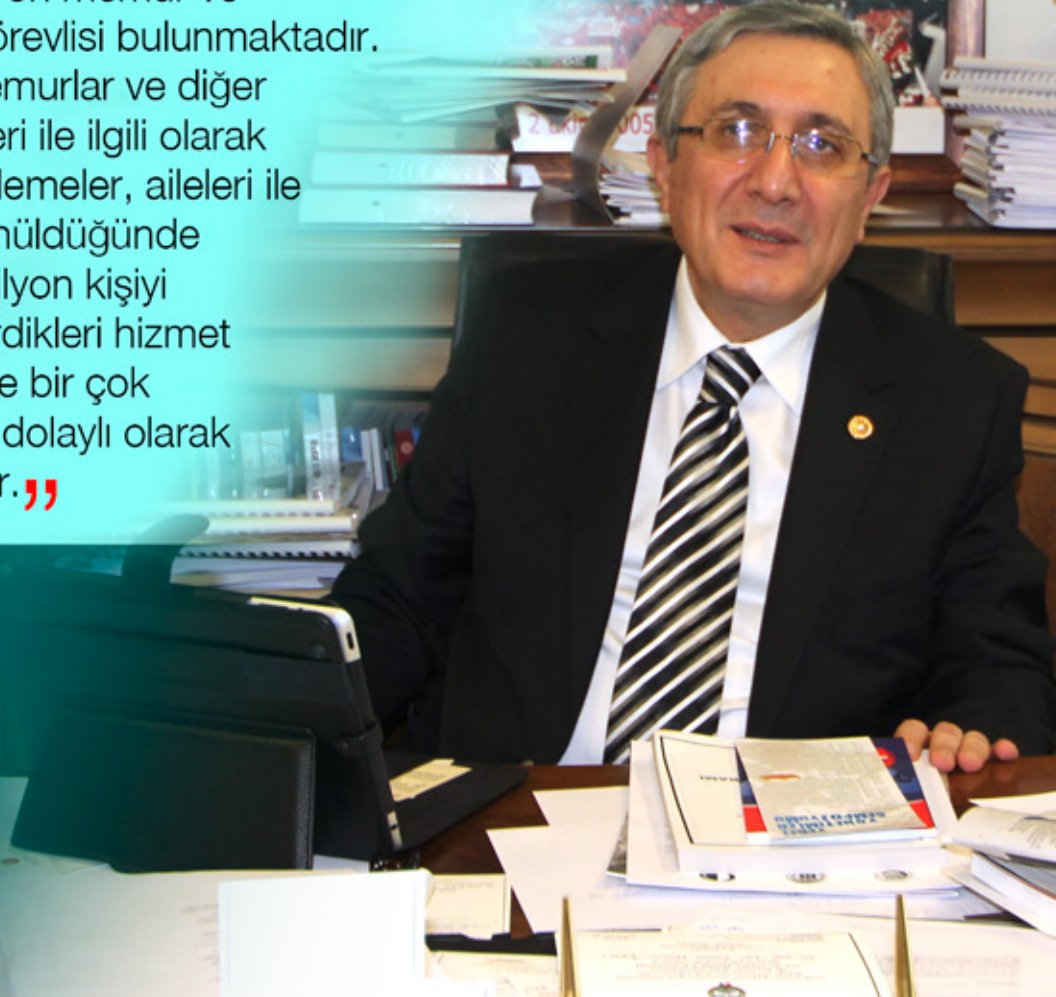
Kamu çalışanlarımız başta olmak üzere tüm yurttaşlarımız, yeni Anayasa çalışmaları adı altında sürdürülen bölünme Anayasası'nın farkında olmalıdır. Başbakan'ın "ver başkanlığı al istediğini" şeklinde sürdürdüğü; Türk milleti kimliğini Anayasa'dan çıkarma sözü içeren görüşmeler, ulusal birliğimizi sağlayan Türk vatandaşlığı yerine, herkesi etnik ve mezhep temelli bölünmelere götürecektir. Anayasal vatandaşlık üzerine çalışmalar, ülkemizi ve ulusumuzu büyük bir tehlike ile karşı karşıya getirmektedir. Bu girişimler karşısında bilinçli olmak ve tehlikeleri bugünden etkisiz kılmak hepimizin, bu ülkeye ve Atatürk Cumhuriyetine sorumluluğudur.

MHP Denizli Milletvekili

Emin Haluk AYHAN'la

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Üzerine

“Bugün ülkemizde yaklaşık 3 milyon memur ve diğer kamu görevlisi bulunmaktadır. Dolayısıyla memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler, aileleri ile beraber düşünüldüğünde yaklaşık 15 milyon kişiyi doğrudan, verdikleri hizmet bakımından ise bir çok vatandaşımızı dolaylı olarak etkilemektedir.”

“AKP bürokrasiyi tamamen siyasallaştırmıştır. En ücra köşede bile tayin, terfi ve benzeri memur işlerinde ya AKP teşkilatları ya AKP milletvekilleri ya da yandaş sendikaların tercihleri belirleyici olmaktadır. Bu durumun adaletle, hukukla hatta insan haklarıyla örtüştüğü söylenebilir mi?”

■ **657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişmesine yönelik bir süredir çalışma yapıldığını bilmekteyiz. Son olarak Hükümetin Anayasa'da memur kavramı yerine "kamu görevlileri" şeklinde daha geniş bir ifade kullanmayı planladığı ve böylece Devletteki kadrolu memur sayısını azaltacak düzenlemelerin önünü açmayı hedeflediği ortaya çıktı. Bu girişimi nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Bugün ülkemizde yaklaşık 3 milyon memur ve diğer kamu görevlisi bulunmaktadır. Dolayısıyla memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler, aileleri ile beraber düşünüldüğünde yaklaşık 15 milyon kişiyi doğrudan, verdikleri hizmet bakımından ise bir çok vatandaşımızı dolaylı olarak etkilemektedir.

Ancak son on yıldır AKP'nin memurların hukuki ve mali statülerine ilişkin gerekli ve yeterli, uluslararası standartlara uygun düzenlemeleri yapmakta aciz kaldığını görüyoruz. Bu konuya hükümetin bakışı “bürokratik oligarşi”, “atanmış seçilmiş hükümet”, “memurlar hak talep

ederken işsizleri de düşünsün” gibi cümlelerle ifade edilen bir anlayışla şekillendiği görülmektedir. Bu da kısaca “haddinizi bilin”, “verdiğimizle yetinin”, “sizin hakkınızın hududunu biz biliriz” gibi tehditlerle sürecin yönetilmekte olduğunu göstermektedir.

AKP, hükümet olmadan evvel 657 sayılı Kanunun değiştirilmesi ve problemleri hususların elden geçirilmesi gerektiğini, yeni bir personel rejimine ihtiyaç bulunduğunu söyleyegelmiştir. Oysa on yıldır yapılanlar sistemi daha da içinden çıkılmaz bir hale sokmuştur. Her yapılan düzenleme, sistem mantığı ile değil; bir olaya, konuya hatta kişi ya da kişilere yönelik olarak yapılmaktadır. Bu ise köklü, ancak adil ve kabul edilebilir bir personel rejimi arayışını devam ettirmektedir. Ücret adaleti sağlamak için çıkarılan düzenlemeler adaletsizliği daha da artırmakta, hizmete girişte ve terfide liyakat yerine, yandaşlara hizmet etme anlayışı hakim olmaktadır. Bu konularda geçmişte yapılmış objektif düzenlemeler sulandırılarak amacı dışına çıkartılmaktadır. Herkesin ortak kanaatidir ki; AKP bürok-

yasiyi tamamen siyasallaştırmıştır. En ücra köşede bile tayin, terfi ve benzeri memur işlerinde ya AKP teşkilatları ya AKP milletvekilleri ya da yandaş sendikaların tercihleri belirleyici olmaktadır. Bu durumun adaletle, hukukla hatta insan haklarıyla örtüştüğü söylenebilir mi?

Bu gerekçelerden dolayı, Devlet Memurları Kanunu'na yönelik bir düzenleme yapıldığı ifadelerini kaygıyla karşılıyoruz. Bundan ne çıkacağını bilmiyoruz henüz. En önemli husus, bu tür düzenlemelerin tarafların katılımı ile şeffaf bir şekilde yapılmasının sağlanması olmalıdır. Bunların tek taraflı çalışmayla ve bir dayatma ile değil; toplu görüşmelerde kararlaştırılan çerçevede yapılması gereklidir.

Mevcut Anayasa'daki kavram da memur ve diğer kamu görevlisidir. Yargı içtihatları da bunlardan neyin murat edildiğini belirlemiştir. Kaldı ki, 657 sayılı Kanunda da memur tanımı yapılmıştır. Zaman zaman kim memur, kim değil ya da kim olmalı gibi tartışmalar yapılmıştır. Burada yapılan işin niteliği, görev tanımı ve hizmet yeri ile ilgili olarak bir belirleme yapılabi-

lir. Ancak bu durum bir kısım çalışanları güvenceden yoksun bırakmanın adı olamaz, olmamalıdır. Şu an yapılan çalışmadan bu amaç güdülüyorsa çok yanlıştır.

Hükümet her fırsatta memurlar hakkında mali açıdan müspet kararlar aldıklarını söylemekte fakat gerçek bunu yansıtmamaktadır. Örneğin Türk Eğitim-Sen'in anket çalışmasına göre; öğretmenlerin yüzde 72'sinin maaşı 2.250 TL'nin altında. Öğretmenlerin yüzde 89'unun geliri giderini karşılamıyor. Gelirinin yüzde 55'i banka kredisine başvuruyor. % 17'si gıda, yüzde 15'i ev kirasına gidiyor. Öğretmenlerin yüzde 41'i kredi kartı borcunu ödemek için banka kredisi çekmiş ve yüzde 6'sına haciz gelmiş. Yüzde 50'sinin evi yok. Ev alanların yüzde 67'si ise banka kredisi kullanmış.

En son ne zaman tiyatroya ya da sinemaya gittiniz sorusuna, her 100 kişiden 43'ü hatırlamıyorum diyor. Yüzde 64'ü tatil evinde, yüzde 27'si memleketinde tatil geçirecek. Yüzde 80'i ek iş yapıyor. Yüzde 96,1'i de Başbakan'ın öğretmenler ile ilgili açıklamalarının onları üzdüğünü söylüyor. Sizin de çeşitli zamanlarda yaptığınız

bu tip araştırmalar gösteriyor ki, öğretmenlerimiz ve diğer devlet memurları hayatlarını devam ettirmekte çok zorlanmaktadır. Parlamentoda yapmış olduğumuz çalışmalarda bu sorunları dile getirdim. Getirmeye de devam edeceğiz.

■ **Hükümet, Anayasa'nın 128. Maddesini değiştirirse ve Devlet Memurluğu kavramını ortadan kaldırırsa bunun sonuçları ne olacaktır? Size göre Hükümetin iş güvencesini devlet memurlarının elinden almak istemesinin nedenleri nelerdir?**

Anayasa'nın 128. Maddesi, devletin asli ve sürekli işlerinin Devlet memurları eliyle yürütüleceğini öngörmektedir. Devlet, zaten bu hizmetleri vermekle yükümlü bir organizasyon değil midir? Kamu hizmetlerini yürüten çalışanların da siyasetin güdümünden bağımsız bir şekilde ve güvenceli durumda çalışmaları gerekmektedir. Fakat görüyoruz ki, AKP Hükümeti, Devlet memurluğunu kaldırarak, kamu hizmetlerini, başka statülerde görev yapan çalışanlar eliyle yürütmeyi planlamaktadır.

“ Zaman zaman kim memur, kim değil ya da kim olmalı gibi tartışmalar yapılmıştır.

Burada yapılan işin niteliği, görev tanımı ve hizmet yeri ile ilgili olarak bir belirleme yapılabilir.

Ancak bu durum bir kısım çalışanları güvenceden yoksun bırakmanın adı olamaz, olmamalıdır.

Şu an yapılan çalışmadan bu amaç güdülüyorsa çok yanlıştır. ”

“AKP Hükümeti, Devlet memurluğunu kaldırarak kamu hizmetlerini, başka statülerde görev yapan çalışanlar eliyle yürütmeyi planlamaktadır. Bu planda, kadro güvencesi olmayan, sözleşmeli, yarı zamanlı ve esnek çalışma usullerine göre görevlendirilmiş çalışanlarla devletin hizmetlerini yürütme amacı sözkonusudur.”

Bu planda, kadro güvencesi olmayan, sözleşmeli, yarı zamanlı ve esnek çalışma usullerine göre görevlendirilmiş çalışanlarla devletin hizmetlerini yürütme amacı sözkonusudur. Hükümetin bu arzusunun tek amacı vardır, o da; kamu çalışanlarını Devletin değil, Hükümetin çalışanı konumuna getirmektir. Yani bir parti devleti oluşturma emeli sözkonusudur. Kadro güvencesinden yoksun bir çalışan, siyasi iradenin kölesi olmuş demektir. Bu açıdan baktığımızda getirilmek istenen düzenin modern kölelik düzeni olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır.

Devletin vatandaşlarına karşı yükümlüğü olduğu; planlama, yönetim, yargı, savunma, sağlık, eğitim gibi birçok kamu hizmeti sunulmaya devam edecekse, o zaman memur da olacaktır. Bu hizmeti verenin adının farklı olması, bir güvencesizlik yaratmanın yolu olamaz. Gerçi on yılı aşkındır devam eden AKP iktidarının, güvencesiz ve Hükümetin ağzına bakan bir kamu çalışanı oluşturma çabası

yadırganmamalıdır. Çünkü mevcut yönetimin tek parti diktasına dönüştüğü ve sahip olduğu kamu erkini, muhatap olduğu tüm kişi ve kurumları sindirmeye ve susturmaya dönük tutumu aşıkardır. AKP Hükümetinin, memurun alamadığı haklarını talep etmesinden bile bu anlamda ziyadesiyle rahatsız olduğu bilinmektedir.

■ **Hükümet, kamu çalışanlarının iş güvencesini ortadan kaldırmaya yönelik somut adım atarsa, partinizin tavrı ne yönde olacaktır?**

MHP, programı ve 2011 yılı seçim beyannamesinde kamu görevlilerinin, memurların, sözleşmelilerin, taşeron olarak çalışanların haklarını ve hukukunu koruyan düzenlemeleri taahhüt etmiştir. Uluslararası normlarda sendikacılık vaat etmiştir. Parti olarak, yapılan hiçbir düzenlemenin çalışanlar açısından mağduriyet vesilesi olmasına izin vermeyiz. Memurun güvenceden yoksun bırakılmasına

yol açacak düzenlemelere şiddetle karşı çıkarız. Bu yönde TBMM gündemine getirilecek her düzenlemeye yasaların bize tanıdığı yetkiler çerçevesinde engel olmaya sonuna kadar gayret ederiz. Parlamento nezdinde çalışanların sesi olacağımızın bütün kamu çalışanları tarafından bilinmesini istiyoruz. Memur sendikalarının bu yönde yapacakları her türlü eylem ve etkinliğe de parti olarak destek vereceğimizi özellikle belirtmek isterim.

■ **Bilindiği üzere son yıllarda ülkemizde taşeronlaşma hızla artmaktadır. Bu iktidar döneminde, kamuda taşeron firmalarda çalışanların sayısı 10-15 binlerden 500 bine ulaşmıştır. Belediyeleri ve özel sektörü de dâhil ettiğimizde bu sayı 3 milyona ulaşmaktadır. Hükümet, taşeronlaşmanın önünü almak yerine, taşeronlaşmayı adeta teşvik etmektedir. Kamu hizmetlerinin taşeron firmalara devredilmesinin arka planında neler yatmaktadır?**

Burada iki sorun vardır. Birincisi kamu hizmetlerinin rasyonel bir şekilde gördürülememesi, çoğunlukla da yandaş zengin, burjuvazi oluşturma gayreti. İkincisi ise bu yandaş kuruluşların taşeronlaşma yoluyla emek sömürüsü yaparak, bu işleri gördürmesi ve aşırı karlar elde etmeleridir. Bu saltanat ise iş güvencesinden yoksun taşeron işçiler üzerinden sağlanmaktadır. Bu, kamudaki memur sayısının azaltılmasının bir vesilesi de yapılmak istenmektedir. Ancak gerek Anayasa gerekse diğer düzenlemeler çerçevesinde bakıldığında taşeron eliyle gördürülen birçok işin esasen memurlar eliyle gördürülmesi gerekmektedir. Taşeron uygulaması bu yönüyle yasalara aykırıdır. Bu durum taşeron olarak çalışanların kabahati değil tabi ki. Onlar da bu işten mağdur oluyorlar. O nedenle biz parti beyannamemizde bu işi bir sisteme bağlamayı, bu arada da bu şekilde çalışan taşeron işçileri de kamu görevine geçirmeyi öngörmüştük. Taşeronluğu bir insanlık ayıbı ve emek sömürüsü olarak kabul ediyor ve kesinlikle reddediyoruz.

■ Ülkemizde vatandaşlarımız ile memurların karşı karşıya getirilmek istendiği durumlara sıkça rastlıyoruz. Ülkemizde memur sayısının fazla olduğu, memurların çalışma saatinin az olduğu, memurların az çalıştığına yönelik asılsız haberler kamuoyunda yer almakta, Hükümet kanadından da bu söylemleri destekleyici nitelikte açıklamalar yapılmaktadır. Dünya ülkeleri ile Türkiye'yi kıyasladığımızda ülkemizdeki memurların durumu nedir?

AKP'nin en iyi yaptığı şey, vatandaşları bir vesile karşı karşıya getirmek ve ayrışma ve kutuplaşmayı derinleştirmektir. Durup du-

Bugün kamu kurumları; görev, yetki ve sorumluluk bakımından karışmış teşkilat yapısıyla ve personeliyle içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Evet, yeni bir personel rejimi ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacı AKP'nin sistemi içinden çıkılmaz hale getiren yanlış ve çarpık uygulamaları artırmıştır.

rukun ülkeyi 36 etnik unsurdan oluştuğu fikrini yaymakta, milletin aklına fitneyi fesadı sokup, sonra bu ayrışma ve çatışmadan siyasi rant devşirme gayreti içinde olmaktadır. Toplumun her kesiminden vatandaşlar arasına kin ve nefret tohumları ektiler. Adeta benden sonrası tufan noktasına memleketi getirdiler.

Yukarıda da ifade ettiğim gibi, memurların her haklı talebine de toplumun bir kesimini örnek göstererek karşı durmaktadır. Siz çalışanlar olarak, "Ücretlerimiz yetersiz" dediğinizde, Hükümet sizi işsizlerle ve işsizlikle tehdit ediyor. Aslında özür kabahatten büyük. On yıldır iktidardasınız işsizliği niye önleyemiyorsunuz? AKP sorunu başkalarında arasa da sorunun kaynağı Hükümet.

Söylenenin aksine OECD ülkelerine kıyasla Türkiye'de memur ve diğer kamu görevlisi sayısı yüksek değil. Hatta memur sayımız çoğu OECD ülkesinin gerisindedir. OECD verilerine göre bir kamu çalışanı Kanada'da ve Fransa'da 12, Finlandiya'da 9, Almanya'da 18, Hollanda'da 19 kişiye hizmet verirken; Türkiye'de 1 kamu çalışanına yaklaşık 29 kişi düşmektedir. Çalışma saatleri de ILO normları çerçevesindedir. Sorun "verimlilik" sağlanamamasıdır. Bu ise

beşeri kaynağın değerlendirilemesindedir. Siz memurları yandaş ve düşman diye ayırırsanız, yetmiş nitelikli insanları sağa sola sürgün eder atıl bekletirseniz, liyakati ve hakkaniyeti göz ardı ederseniz, görevden adam almak için yüce meclisi alet eder kanun çıkartırsanız olacağı budur.

Bugün kamu kurumları; görev, yetki ve sorumluluk bakımından karışmış teşkilat yapısıyla ve personeliyle içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Evet, yeni bir personel rejimi ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacı AKP'nin sistemi içinden çıkılmaz hale getiren yanlış ve çarpık uygulamaları artırmıştır. "657 yamalı bohça oldu" diyen Sayın Bakana sormak isterim, on yılda bu bohçada kaç tane delik açtınız haberiniz var mı? Yama diye yaptıklarınız da yeni delikler olmaktan öteye geçmedi maalesef. Görünen o ki, yine böyle bir delik açıp yine sosyal travmalara sebep olacaklar.

Bize göre memleketin geleceği için de memurlarımızın, diğer kamu görevlilerimizin geleceği için de tek çare milletimizin AKP'yi bir an evvel iktidardan uzaklaştırması, MHP'nin iş bilen inançlı kadrolarını iktidara taşımasıdır.

KAMU PERSONELİ DANIŞMA KURULU TOPLANTISI TAMAMLANDI

“Kamu Personeli Danışma Kurulu Toplantısı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nda yapıldı. Toplantıya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik başkanlık ederken toplantıda yetkili sendikalar ve en çok üyeye sahip üç Konfederasyonun Genel Başkanları da hazır bulundu.”

Kamu Personeli Danışma Kurulu Toplantısı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda yapıldı. Toplantıya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik başkanlık ederken toplantıda yetkili sendikalar ve en çok üyeye sahip üç Konfederasyonun Genel Başkanları da hazır bulundu.

2 hafta önce yapılan Kamu Personeli Danışma Kurulu Mart ayı toplantısında Bakan Faruk Çelik'in Konfederasyonlara yönelttiği 6 ayrı başlıktaki konular bugün detaylı olarak masaya yatırıldı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik geçtiğimiz toplantıda;

- Kamu görevlilerinin statüleri,
- Üst düzey yöneticilerin atanma şartları ve görev süreleri,
- Kamu görevlilerinin dengeli dağılımı,
- Kariyer mesleklere atanma şartları,
- Disiplin cezalarının yeniden tanımlanması ,
- 657 sayılı Kanunda yapılması öngörülen diğer değişiklikler şeklinde soruları Konfederasyonlara ileterek bu konulardaki görüş ve önerilerini talep etmişti.

PERSONEL STATÜLERİ

Toplantıda ele alınan ilk başlık olan Personel statülerinin değerlendirilmesi konusunda görüşlerini ifade eden Genel Başkanımız İsmail Koncuk, "Türkiye Kamu-Sen'in yıllardır iş güvencesiz bir istihdam modelini net bir şekilde reddettiğini söyledi. Koncuk,

"Yıllardır her platformda Türkiye Kamu-Sen olarak iş güvencesiz bir istihdamı kabul etmeyeceğimizi net bir şekilde söyledik. Çalışma hayatında maalesef birçok istihdam türü var. Örneğin sözleşmeli öğretmen durumunu hatırlıyorum. Bu sistem ne yazık ki başarılı değil tam tersine bir durum oldu. Bu öğretmenler kendilerini dışlanmış hissettiler, veliler bile bu öğretmenlere başarısızmış gibi baktı. Bu öğretmenler ve memurlar, vekil kadrosunda bulunanlar kadroya geçmek için bizden mücadele adına destek istediler. Siz geçtiğimiz günlerde 4/C lilerle görüştünüz. Bu görüşmeyle birlikte onlarda ciddi bir umut hasil oldu. 4/C'liler artık kadro almalarına ramak kaldığını düşünüyorlar. Biz Türkiye Kamu-Sen olarak bu beklentiye cevap verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bütün çalışanlar 4/A'lı kadroya alınmalı, iş güvenceli duruma geçmeli, Devletimize yakışan da budur. Hükümet bu talebe uygun adım atmalıdır. Tekrar ifade etmek gerekirse Türkiye Kamu-Sen dayatmalar karşısında boyun eğmez düşüncemiz çok net-

tir. Bu konuyu tartışmayız iş güvencesinden taviz vermeyiz." dedi.

KONCUK:SORUN MEMURDA DEĞİL, SEVK VE İDARE EDEMEYEN YÖNETİCİDE"

Bakan Faruk Çelik'in Devlet memurlarının verimliliği konusundaki yaklaşımına da cevap veren Genel Başkan Koncuk, memurların çalıştığını buradaki eksiğin sevk ve idare edemeyen yöneticilerden kaynaklandığını belirtti. Koncuk, "Memurlarımız çalışıyorlar. Siz hangi statüyü getirirseniz getirin mesele statü değil karakter meselesidir. Kadrolu memurlar son derece verimlidir ama 4/C'liler artık isyan noktasındadır. 90 yıldır bu memurların sayesinde bu günlere geldik. Ben de 32 yıllık devlet memuruyum. Genel olarak memurun başarısız olduğuna inanmıyorum. Bence problem çalışanda değil, yönetimde aranmalı. Sevk ve idare kabiliyeti olmayan yöneticiler ile bu işler yürümez. İyi yönetici olmayan insanın personelinde verim alınamaz. Yönetici motive noktasında iyiyse bu

sorunlar olmaz. Esas olan sağlam ve maiyetindekileri motive edebilecek yönetici nasıl buluruz diye düşünmemiz lazım” dedi.

KONCUK: ROTASYONA KARŞIYIZ

Personelin ülke düzeyinde dağılımının değerlendirilmesi konusunda da Türkiye Kamu-Sen’in görüşlerini açıklayan Genel Başkanımız İsmail Koncuk, Bakan Faruk Çelik’in “780 bin km.lik ülkemizde eşit hizmet verelim. Öyle bir sistem kuralım ki dengeli bir dağılım olsun” sözlerine yanıt verdi. Koncuk, “Türkiye Kamu-Sen olarak rotasyona karşıyız. Yer değiştirerek verim alınmaz. İhtiyaç bulunan personele ilişkin istihdam havuzunda norm sistemi gelmeli. Diğer kadrolarda norm tespiti yok ancak öğretmenlikte var. Öğretmenlik mesleğinde 66 bin ücretli öğretmen var, yani öğretmen açığı var. Personel ihtiyacı dendiğinde yalnızca Doğu illerini anlamak yanlış olur. İstanbul’da da Ankara’da da personel açığı bulunan alanlar var. Türkiye’de öğretmen, hemşire, ebe vs. İhtiyacı olmayan il yoktur. Öncelikle bu ihtiyaç tespitini yapmak lazım. OECD ortalamasına göre öğrenci başına öğretmen ihtiyacı 280 bin civarındır. Hakkari’de de, İzmir’de, Adana’da, Muğla’da da ihtiyaç vardır. Onu oraya al bunu buraya ver anlayışıyla verimi artırmak, hizmette etkinlik sağlamak mümkündür. Yer değiştirmekle verimlilik artmaz aksine çalışanın motivasyon bozulur. Rotasyondan önce hükümet olarak yapmanız gerekenler var. Mahrumiyet bölgeleri için tabii burada yanlış anlaşılma olmasın, sadece doğu bölgemizi kastetmiyorum. Birçok yerde bu sıkıntılar var bu yerlerin cazip hale gelmesi lazım. Geçenlerde Urfa’da bir öğretmen bana 10 yıldır buradayım diyor. Çakılıp kalmış, ayrı-

ca ekstra bir ödeme de yapılmıyor. Cazibe yok, rahatlatıcı bir uygulama yok. Ülkeyi yönetenler radikal bir anlayış ortaya koymalıdır. Son günlerde bir süreçten bahsediliyor. O zaman imamı, öğretmeni, ebeyi, hemşireyi oraya gönderecek adımlar atılsın. Türkiye Kamu-Sen şunu savunuyor; Türkiye personel temininde yaşanan güçlüğü göre 4 bkgategoriye ayrılсын ve bu bölgelerde görev yapanlara maaşlarının yüzde 40-60-80-100 oranlarında fazladan ödemeler yapılsın. O bölgelerde görev yapanlara ayrıca derece verilebilir. Personel ihtiyacı olan yerlerde görev yapma özendirilir. Bu tedbirler alındıktan sonra verimliliğe bakılır. Tabii bunları yapmak için tüm kurumlar il ve ilçe bazında personel ihtiyacını belirlemelidir. Ancak bunların haricinde atılacak adımlar hoş bir durum yaratmaz.” dedi.

KONCUK:YÖNETİCİ OLACAK KİŞİLER LİYAKAT İLKESİNE UYGUN SEÇİLMELİ

Genel Başkanımız İsmail Koncuk, Kamuda Yöneticiliğe atanmada öngörülen hizmet süresine ilişkin başlığa dair de Türkiye Kamu-Sen’in görüşlerini açıkladı.

Koncuk, “Kurumlara üst düzey yönetici olarak atanacaklarda aranan hizmet süresinin en az yarısı kadar o kurumda çalışma şartı getirilebilir. Yani bir kuruma bir genel müdür atanacaksa bu genel müdürün toplamda 12 yıl hizmeti olması gerekiyor ama hangi kurumda çalışmış olduğuna bakılmıyor. Oysa bir kurumda üst düzey görevler için aranan toplam hizmet süresi 12 yıldan 10 yıla çekilebilir. Ama bu kişinin hizmet süresinin en az 5 yılını bu kurumda geçirme şartı aranmalıdır. Çünkü yöneticiliğe atanacak kişinin o kurumla bir illiyet bağı olmalıdır. Dışarıdan gelen kişiler kurumların sorunlarını ve işleyişini bilemeyebilirler. Bu nedenle yönetici olacak kişiler kurum içerisinden kariyer ve liyakat ilkelerine uygun bir şekilde seçilmelidir.” dedi.

KONCUK:HÜKÜMET MEMURLUĞU’NUN ÖNÜ AÇILIYOR

Bakan Faruk Çelik’in Mart ayı Kamu Personeli Danışma Kurulu toplantısında 4. soru olarak ilettiği, “Yöneticilerin Görev Süresinin Değerlendirilmesi” konusuna da cevap veren Genel Başkanımız İsmail Koncuk, üst düzey yöneticilerin görev sürelerinin hükümetlerin görev sürelerine endekslenmesinin anlamının Hükümet memurluğu kavramının önünü açmak olacağını söyledi. Koncuk, “hükümetler değiştiğinde görevden alınan Müsteşarı ya da Genel Müdürü müşavir yapacağız. Bu boş oturan atıl adamlar kadrosu oluşturacaktır. Bu uygulamanın anlamı Hükümet memurluğu demektir. Milli Eğitim Bakanlığı’nda 400-500 civarı böyle kişi var. Bu uygulama devlete külfet yüklemekten başka bir şey getirmez. Yeni bankamatik memurları doğurur. Bizim Türkiye Kamu-Sen olarak böyle bir uy-

gulamaya evet dememiz mümkün değildir” dedi.

KONCUK: KARIYER MESLEKLERDE KURUM İÇİNDEN GELENLERE YAŞ, YABANCI DİL, TEZ ŞARTI KALDIRILMALI

Genel Başkanımız İsmail Koncuk, Kariyer Mesleklere Atanma Sisteminin Değerlendirilmesi noktasında da Türkiye Kamu-Sen’in görüşlerini açıkladı. Koncuk, “Türkiye Kamu-Sen bu konuda kurum içinde çalışanların da kariyer ünvanlara atanabilmelerinin önü açılmalıdır. Kurumun ihtiyaç duyduğu kariyer unvan kadrolarının yüzde 50’si kurum içinden atanacak personele ayrılmalı, ancak kurum dışı şartların aynı kalması gerektiğini düşünüyoruz. Eğer bir kimse uzman ise dil bilmesi gereklidir. Kurum içinden gelenlere yaş, yabancı dil ve tez şartı kaldırılmalı, ancak ifade ettiğimiz gibi, yeni atanacak olanlarda şartlar aynen korunmalıdır. Bu işi sulandırma-mak gerekir.” dedi.

KONCUK: CEZA UYGULANACAK FİİL VE HALLER’İN BELİRLENDİĞİ MADDE YENİDEN DÜZENLENEREK CEZALAR HAFİFLETİLMELİ

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk, Disiplin Sisteminin Değerlendirmesi başlığına ilişkin de Türkiye Kamu-Sen’in görüşlerini ifade etti. Koncuk, “Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller”in belirlendiği madde yeniden düzenlenerek cezalar hafifletilmeli, maddede yer alan ceza silsilesi uyarı, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma olarak muhafaza edilmelidir. Buna göre, maddenin “Kademe ilerlemesinin durdurulması” başlıklı “D” bendi-

nin “h” fıkrasında yer verilen “Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak” ile “j” fıkrasında yer verilen “Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak” ifadesi ilgili kısımdan çıkarılarak “Kınama” başlığı altındaki “B” bendine yeni birer fıkra olarak eklenmeli; “B” bendinin “d” fıkrasında yer alan “Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışta bulunmak” ifadesi ile “Devlet memurluğundan çıkarılma” cezasını gerektiren fiil ve halleri belirleyen “E” bendinin “a” fıkrası metni içinde yer alan “iş yavaşlatma ve grev” ifadesi, siyasi partilere girmeyi yasaklayan “c” fıkrası ve “f” fıkrası içinde sayılan “ve iş sahiplerine” ifadesi madde metninden çıkarılmalıdır. İş sahiplerine fiili tecavüzde bulunma olarak tanımlanan ve Devlet memurluğundan çıkarılmayı öngören madde, darp edilen doktor, hemşire, öğretmen, zabıta, postacı, vergi denetmenleri gibi memurların nefsi müdafaa hakları da göz önünde bulundurularak 125. maddenin “Aylıktan kesme” başlıklı “C” bendinde yeni bir fıkra olarak değerlendirilmelidir. “Kademe ilerlemesinin durdurulması” başlıklı “D” bendine bir fıkra eklenerek oluşturulacak komisyonlar tarafından işyerinde mobbing uyguladığı tespit edilenlerin cezalandırılması sağlanmalıdır. Ayrıca

ilgili maddedeki “Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.” hükmündeki keyfiyeti ortadan kaldırmak için cümledeki “uygulanabilir” ifadesi, “uygulanır” olarak değiştirilmelidir. “dedi.

BAKAN ÇELİK: BİR SONRAKİ TOPLANTI BAŞBAKANLIK’TA YAPILACAK

Ayrı ayrı değerlendirilen başlıkların ardından konuşan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili genel bir düzenleme yapmaya çalıştıklarını belirterek, Hükümet olarak 657’nin tümünden değişmesi yönünde görüşün ağırlık kazandığını ifade etti.

Bakan Çelik, önümüzdeki günlerde Başbakanlık’ta üst düzey bürokratlarla birlikte yapılacak toplantıda Konfederasyon başkanlarının da olacağını kaydederek, geçtiğimiz günlerde Başbakanlık’a gönderilen 24 maddenin bu görüşmeler neticesinde daha da artabileceğini söyledi.

Bu arada Türkiye Kamu-Sen yöneticileri ve uzman ekibimizin Kamu Personeli Danışma Kurulu Mart ayı toplantısının hemen ardından başlattığı ve hummalı bir çalışmanın ardından netleştirdiği kapsamlı rapor Bakan Faruk Çelik ve diğer yetkililere sunuldu.

Kamu Personel sisteminin özünü oluşturan konular Türkiye Kamu-Sen tarafından detaylı bir şekilde değerlendirildi ve memurların 657 sayılı Kanununun eksiklikleri nedeniyle yaşadığı sorunlar da tespit edildi. Hazırlanan detaylı raporda sayıları 2,5 milyonu bulan memurların ve memur emeklilerinin sorunlarına çözüm önerileri de getirildi.

KONFEDERASYONLAR BAKAN FARUK ÇELİK'LE BİRARAYA GELDİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in daveti üzerine, Başbakanlık Müsteşarı Efkân Ala, Kalkınma Bakanlığı Müsteşarı Kemal Madenoğlu, Devlet Personel Başkanı Mehmet Ali Kunbuzoğlu, Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk, Memur-Sen Genel Başkanı Ahmet Gündoğdu, KESK Genel Sekreteri İsmail Hakkı Tonbul saat 14:00'da Bakanlık binasında bir araya gelerek anlaşmaya varılan 14 başlık üzerinde çalışma yapmışlardır.

Bu maddeler şunlardır:

- 2005 yılından sonra göreve başlayan personele 1 derece verilmesi,
- “Yardımcı hizmetler sınıfına” dahil personele ek gösterge verilmesi
- Yüz kısaltıcı suçlar hariç disiplin cezalarının affedilmesi,
- Yıllık izinlerin iş günü esasına göre düzenlenmesi,
- En az bir yıl açıktan vekil olarak görev yapanlara yıllık izin verilmesi,
- 399 sayılı KHK'ya tabi sözleşmeli personel, 4/B sözleşmeli personel ile 4/C li geçici personelin izin sürelerinin memurlara paralel şekilde yeniden düzenlenmesi,
- Kamuda memuriyet dışında ve özel sektörde geçen hizmet sürelerinin tamamının kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi,
- Kadrolu, sözleşmeli ve geçici personel statüsünde ki kadın kamu görevlilerine daha az gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilmesi,

• Nöbetçi memur uygulayan kurumlardan bu uygulamanın kaldırılması,

• Sümer Holding'de çalışan sözleşmeli personelden kesilen işsizlik sigortası priminin kesilmemesi,

• İş kazası riskine maruz kalanlara karşılık sorumluluk taşıyanlar ile mali işlerden sorumlu olan kamu görevlilerine rücu edilen tazminatlara karşılık kurum tarafından mali sorumluluk sigortasının yaptırılması,

• 4046 sayılı kanun hükümleri uyarınca araştırmacı kadrosuna atanan personelin öğrenim durumları itibarıyla ibraz etmiş oldukları unvanlara istekleri halinde atanmalarına imkan sağlanması,

• Adaylık süresi içinde uyarma veya kınama cezası alan aday memurların adaylıklarına son verilerek memurlukla ilişkilerinin kesilmesinin önlenmesi,

• KİT (PTT) Başmüdürlerinin il müdürü düzeyine getirilmesi

Bu maddelerle ilgili Konfederasyon Başkanlarının görüşleri alınırken, Genel Başkanımız İsmail Koncuk bu maddelerle ilgili mutabakat sağlandığını hepsinin hayata geçmesi gerektiğini ifade ederek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'e “4/B ve 4/C lerin kadroya alınmasına daha öncesinde olduğunca sıcaktınız, ancak şu an bu konuda daha soğuk durduğunuzu görüyorum. Bunun sebebi Maliye Bakanlığı mıdır?” diye sordu.

Bakan Faruk Çelik ise Genel Başkanımızın sorusuna “böyle bir şey yok” diyerek cevap ver-

se de 4/B ve 4/C lilerin kadroya alınmasına yönelik bir ışık yakmadı.

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk, 4/C lilerin aile ve çocuk yardımını hala alamadığını ifade ederek, 2011 yılında Hükümetin verdiği bu sözü hala yerine getirmediğini ve yapılan bu düzenlemede 4/C lilerin bu haklarına yer verilmesi gerektiğini belirtti.

Konfederasyon temsilcileri toplantıdan ayrılırken, Bakan Faruk Çelik ve bürokratların 14 maddeye ilişkin, hangileri kabul edilebilir, hangileri kabul edilemez üzerine yaptığı çalışmalar devam ediyor.

Umut ediyoruz ki, daha önce verilen sözler yerine getirilir ve bu 14 maddeyle 4/C lilerin aile ve çocuk yardımlarından faydalanması ve bir an önce kadroya alınmaları mümkün hale getirilir.

Türkiye Kamu-Sen olarak toplantı sonucunu takip ederken, çıkacak sonuçları kamu çalışanları ile paylaşmayı sürdüreceğiz.

NOT:Çalışma Bakanlığında Faruk Çelik ve bürokratların toplantısının da sona erdiği, sendikamıza yetkililerin verdiği bilgiye göre bu maddelerle ilgili olarak Başbakanlıkta çalışmaların, Maliye Bakanlığı yetkililerinin de katılımıyla devam edeceği, çıkacak sonucun Konfederasyonlar ve kamuoyu ile paylaşılacağı ifade edilmiştir.

Azerbaycan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi **Faig Nusrat Baghirov**

Röportaj: Sinan Demirtürk-Gazi Üniversitesi

“Azerbaycan jeopolitik konumu ile çok önemli bir pozisyondadır. Güney tarafından İran’la, kuzey tarafından Rusya ile komşu bir ülke, Azerbaycan’ın bu jeostratejik konumu onun dış siyasetinin formüle edilmesini belirleyen âmillerin başında yer alıyor.”

“Azerbaycan artık Kafkasya'nın dışına çıkan bir ülke olmuştur. Hâlihazırda Azerbaycan'ın enerji potansiyeli sebebiyle Avrupa'nın enerji ihtiyacının yüzde 30'unu sağlar hâle gelmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden birisinin de, Türkiye ile olan çok güzel işbirliği olduğunu da kaydetmek lâzımdır.”

Kafkasya Dışına Çıkan Güç

■ *Azerbaycan güç dengeleri açısından Kafkasya'da önemli bir güç. Bu bölgesel etkinliğini artırmak adına nasıl bir politika takip ediyor?*

Tabii ki Kafkasya'da Azerbaycan'ın durumu diğer ülkelerden farklı. 1991 yılında Azerbaycan bağımsızlığını ilân ettikten sonra tam bağımsız bir dış politika yürüten bir ülke. Bu özelliği 1993 yılından sonra daha da derinleşti, daha da aktif hâle geldi. Biliyorsunuz, 1993 yılından itibaren Azerbaycan halkının telkiniyle Haydar Aliyev Nahçıvan'dan Azerbaycan'a geldi ve Azerbaycan'a liderlik yapmaya başladı. Ondan sonra Azerbaycan'ın harici siyasetinin kuralları belirlendi ve hayata geçirilmeye başladı. Biliyorsunuz Azerbaycan jeopolitik konumu ile çok önemli bir pozisyonadadır. Güney tarafından İran'la, kuzey tarafından Rusya ile komşu bir ülke, Azerbaycan'ın bu jeostratejik konumu onun dış siyasetinin formüle edilmesini belirleyen âmillerin başında yer alıyor. 1993 yılından bugüne kadar yürütülen siyaset neticesinde hâlihazırda durum odur ki, o yıllarda

Azerbaycan'ın seçtiği yol doğru yol olmuş, o yıldan bugüne kadar kat edilen büyük mesafe doğru bir istikâmette olmuştur ve biz bugünlerde kesinlikle söyleyebiliriz ki, Azerbaycan Kuzey Kafkasya'da parlayan bir yıldız hâline gelmiştir. Kendi ekonomik yapısıyla, kendi imkânlarıyla ve bunu artık rahat bir şekilde söyleyebiliriz ki, Azerbaycan artık Kafkasya'nın dışına çıkan bir ülke olmuştur. Hâlihazırda Azerbaycan'ın enerji potansiyeli sebebiyle Avrupa'nın enerji ihtiyacının yüzde 30'unu sağlar hâle gelmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden birisinin de, Türkiye ile olan çok güzel işbirliği olduğunu da kaydetmek lâzımdır.

İki Devlet, Bir Millet

■ *Azerbaycan'ın dış politikasındaki temel esasları, doktrini nedir?*

Azerbaycan'ın harici dış politikasının ana esaslarının başında; bütün dünya ülkeleri ile işbirliği oluşturulması, iyi niyet hukuku çerçevesinde işbirliğinin inkişaf ettirilmesi gelir. Azerbaycan'a komşu olan ülkelerle her boyutta ilişkilerin kurulması, bunların inkişaf ettirilmesi, bunların ge-

lecekte büyük bir perspektife yöneltmesi ve Azerbaycan'ın güçlü bir iktisadiyatının olması temel âmillerden birisidir.

■ *Küresel politikalar açısından Türkiye ve Azerbaycan'ın ortaklaşa hareket ettiklerini görüyorsunuz. İki ülkenin liderleri de bunu sık sık “iki devlet, bir millet” olarak tarif ediyorlar. Bu kapsamda Azerbaycan'ın dış politikasında Türkiye nasıl bir yere sahip?*

Tamamıyla doğru. Söylediğiniz gibi Azerbaycan ve Türkiye; bir millet, iki devlettir. Bizim devlet yöneticilerimiz de bunu sık sık tekrarlamaktadırlar. Azerbaycan ve Türkiye arasındaki ilişkiler dünyada bir ikincisi, eşi, benzeri olmayan bir ilişkidir. Hatta uluslararası teşkilatlarda denilmektedir ki, Azerbaycan ve Türkiye tek bir ağızdan konuşmaktadırlar. Artık bizim ilişkilerimiz stratejik ortaklık ilişkilerine çevrilmiş durumdadır. Bunu birçok alanda söylemek mümkündür. Bunu siyasi alanlarda, askerî alanlarda, ekonomik ilişkiler ekseninde söylemek mümkündür. Azerbaycan ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler bizim geleceğe umutla

bakmamıza sebep olmaktadır. Bu alâkaların inkişaf ettirilmesinde bizim yöneticilerimizin hususî ve yakın münasebetleri büyük rol oynuyor. Azerbaycan'ın hâlihazırda kendi enerji potansiyelinin mevcudiyeti bakımından Avrupa pazarına, Avrupa enerji güvenliğinin temin edilmesi istikâmetinde seçtiği yolu misal olarak görmek gerekir. Bu yol da Türkiye'den geçmektedir. Türkiye'nin bir enerji merkezine çevrilmesi, buna önemli bir misâldir.

■ Türkiye dış yatırımcıların büyük ilgisini çeken bir ülke olmaya başladı. Azerbaycan da son yıllarda hem devlet şirketleri marifetiyle hem de özel yatırımcılar açısından Türkiye'de önemli yatırımlar yapıyor. Bu faaliyetleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ekonomik ilişkilerimiz söylediğim gibi yüksek seviyede. Bunları hem devletlerarası seviyede olan ilişkiler, hem de bizim şirketlerin Türkiye'de ve Türk şirketlerin Azerbaycan'daki faaliyetleri olarak görmek lâzımdır. Malûm olduğu gibi günden güne Azerbaycan'ın iktisadî potansiyeli yükselmektedir. Azerbaycan'ın iktisadî imkânları yükselmektedir. Azer-

baycan bu imkânları ilk aşamada dost ve kardeş ülkelerle paylaşmak azmindedir. Bu istikâmetten giderek son iki üç yıl içinde Türkiye'ye çok ciddi şekilde Azerbaycan sermayesi akınını görebiliriz. Bu söylediğimiz gibi hem devlet seviyesinde hem de özel şirketler tarafından yapılmaktadır. Bu vesile ile burada çok önemli bir konuya değinmek isterim: 20 yıl önce Azerbaycan bağımsızlığını kazanmıştır ve bundan sonra her sahada ilişkiler inkişaf etmiştir. Fakat uzun yıllardan beri Azerbaycan şirketlerinin temsilcileri Türkiye'de faaliyet gösterirdi, fakat onların bir kurumu Türkiye'de yoktu. Azerbaycan sermayesinin Türkiye'de artması hem şirket sayısının günden güne artması üzerine geçen yıl Türkiye'de Azerbaycan İş Adamları Birliği oluşturuldu. Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanlar kurulunun kararı ile gerçekleşti ve 2012 yılının Mayıs ayı itibarıyla faaliyete geçti ve çok güzel işler görüyor. Muhtelif şehirlerde temsilcilikleri var. Bu göstermektedir ki, artık Azerbaycan'ın Türkiye'deki iktisadî varlığı çarpıcı derecede ilerleyip büyümektedir, burada misâl olarak da Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi'ni de söylemek isterim. SOCAR İzmir'de Petkim Neft Ayırma Kompleksi'nin büyük hissesine malik ve gelecekte Türkiye'nin ithal eden ülkeden ih-

raç eden ülkeye çevrilmesi konusunda çok ciddi girişimleri var ve SOCAR'ın faaliyetleri 5-7 yıl içerisinde 25 milyar dolar seviyesine ulaşacaktır.

■ Bir de yeni bir enerji projesi var galiba.

Trans Anadolu Gaz Kemerini. Bunun da anlaşması geçen yıl gerçekleşti ve hâlihazırda teknik yapılanması hayata geçiriliyor ve bu da dediğim gibi Azerbaycan'ın gelecekte Avrupa'nın enerji güvenliğinin sağlanması konusundaki sorumluluğunu artıracaktır. Diğer taraftan da bu Türkiye'nin Azerbaycan doğal kaynaklarının Avrupa'ya aktarılmasında önemli bir enerji ülkesi hâline gelmesi anlamına gelmektedir.

■ Rusya her zaman Kafkasya ve Orta Asya ile ilgisini sürdüren bir devlet ve kendi dış politikasının merkezinde de bu coğrafyayı görüyor. Bu kapsamda Azerbaycan-Rusya ilişkilerini değerlendir misiniz?

Bilirsiniz Azerbaycan'la Rusya ile ilişkilerinin tarihi büyüktür. Bilindiği gibi 19. yüzyıldan beri Azerbaycan Rusya'nın takibindedir. Çarlık Rusya her zaman Kafkasya bölgesine hâkim olmuş ve bu durum Sovyetler Birliği döne-

“Bu vesile ile burada çok önemli bir konuya değinmek isterim: 20 yıl önce Azerbaycan bağımsızlığını kazanmıştır ve bundan sonra her sahada ilişkiler inkişaf etmiştir. Fakat uzun yıllardan beri Azerbaycan şirketlerinin temsilcileri Türkiye'de faaliyet gösterirdi fakat onların bir kurumu Türkiye'de yoktu. Geçen yıl hem Azerbaycan sermayesinin Türkiye'de arttığını hem şirket sayısının günden güne artması üzerine Türkiye'de Azerbaycan İş Adamları Birliği oluşturuldu. **”**

minde de devam etmiştir. Rusya bizim kuzeyimizdeki büyük bir komşu devlettir. Rusya'da çok sayıda soydaşlarımız yaşıyor. Rusya ile komşuluk ilişkilerimiz mevcuttur. Alâkalarımız son devirlerde çok inkişaf etmiştir. Bunu tabii ki hem iktisadî, hem siyasî bakımdan söyleyebiliriz. Rusya Azerbaycan'ın, ithalat ve ihracat yapan ülkeler bakımından, en önemli ortağıdır. 2011 yılı itibariyle Türkiye bizim birinci sıradaki iktisadî partnerimiz hâline gelmiştir. Buna göre Rusya ilişkilerimiz tam hukuklu, beraberlik içerisinde olan iyi komşuluk ilişkileridir.

Azerbaycan Gürcistan İlişkileri

■ *Azerbaycan'ın komşusu olan Gürcistan'da da yeni bir seçim oldu. Bidzina İvanişvili Başbakan seçildi. İvanişvili, Abhazya-Gürcistan ve Ermenistan arasında demiryolunun hayata geçirileceğini, Soçi Olimpiyatları'na destek vereceğini söyledi. Özellikle Rusya'nın oluşturmak istediği Avrasya Birliği Projesi'nde daha etkin olmak istediğini de biliyoruz. Bunları nasıl değerlendirirsiniz?*

Birincisi Gürcistan'da yeni yönetim demek doğru değildir. Çünkü Gürcistan Devlet Başkanı Şaakaşvili hâlen görevdedir. İvanişvili Başbakan olarak seçimleri kazandı ve geçen Aralık ayının sonlarında Azerbaycan'a resmî ziyarette bulundu ve çok da müspet bir sefer oldu. Gürcistan, Azerbaycan'la yakın, dost ilişkisi olan ülkelerden birisidir. Bizim ilişkilerimiz aynı şekilde derin tarihlere mâlik olan ilişkilerdir. Benim tahminime göre bu ilişkiler devam ettirilecektir. Çünkü Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki iktisadî sahada olan işbirliğinin hacmi gerçekten de büyüktür ve bu Gürcistan'a büyük faydalar getiren bir ilişkidir. Tabii

ki her iki tarafa fayda getiren ilişkilerdir. Hesap edilen bu alâkalar, hoş niyetli komşuluk ilişkilerimizi devam ettirecektir. Bizi birbirimize bağlayan büyük projeler var. Bakü-Tiflis-Ceyhan, bunun yanında Bakü-Tiflis-Erzurum, gelecekteki TANAP projesi de Gürcistan arazisinden gidecektir ve tabii ki önümüzdeki sene istifadeye sunulması düşünülen Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi vardır. Sizin söylediğiniz projeyi zaman gösterecek. O projeler hayata geçirilebilecek mi, geçirilemeyecek mi, bunu zaman gösterecek. Bugünlerde buna herhangi bir kıymet vermek biraz zor olur. Çünkü malûm 2008 yılından sonra olan olaylardan sonra, Abhazya ile olan ilişkilerden sonra Gürcistan'ın hâkimiyeti biraz zorlaşmıştır.

■ *Bu kapsamda İran'la olan ilişkileri de sormak istiyoruz.*

Azerbaycan'ın güneyinde büyük komşularından birisi de İran'dır. İran'a ilişkilerimiz inkişaf ettirilmektedir. Biliyorsunuz, İran'da bizim çok sayıda soydaşımız bulunmaktadır. İran'la çok fazla önemli ekonomik ilişkilerimiz var. Bir müddet İran, Azerbaycan'ın ticaret hacminde birinci sırada yer almıştı. Tam işbirliği içerisinde gerçekleştirilen ilişkilerimiz var. Muhtelif sahaları ihata eden senetler imzalanmıştır. Çok sayıda İran şirketi Azerbaycan'da faaliyet göstermektedir. Öyle inanıyorum ki bu şekilde de devam edecektir.

■ *Azerbaycan, İslâm ülkeleri içerisinde etkili olmaya başladı. Bu durumu değerlendirebilir misiniz?*

Azerbaycan Cumhuriyeti, büyük İslâm ümmetinin bir parçasıdır. Azerbaycan bunu dikkate alarak, bu istikâmette çok

faydalı ve kalıcı işler görmektedir. Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilân etmesinden sonraki ilk günden itibaren İslâm Konferansı Teşkilatı ile şimdiki İslam İşbirliği Teşkilatı ile çok dinamik ve sıkı ilişkiler kurulmuştur. Her zaman bu ilişkiler çerçevesinde Azerbaycan'ın katılımı temin edilmiştir. Azerbaycan'da önce İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Dışişleri Bakanları toplantısı, ardından Kültür Bakanları toplantısı düzenlenmiştir. Azerbaycan İslam İşbirliği Teşkilatı'nın bütün toplantılarına iştirak etmiş ve Azerbaycan'ın en önemli meselelerinden birisi olan Yukarı Karabağ sorununda İslam İşbirliği Teşkilatı'nın tam desteğini görmüş, bu konuda kararlar alınmıştır. Gerçekten İslâm dünyası çerçevesinde Azerbaycan'ın çok güzel bir işbirliği ve faaliyeti vardır.

Karabağ Sorununu Barışçı Şekilde Çözebiliriz

■ *Yeri gelmişken, Azerbaycan'ın en kritik, en sancılı meselelerinden birisi olan Yukarı Karabağ meselesinde neler yaşıyor?*

Maalesef 1988 yılından başlayan Ermenistan tarafından Azerbaycan'a yönelik olarak toprak iddiaları bugüne kadar hâllolmamış vaziyette. Tabii ki bu iddiaların bir sonucu olarak Azerbaycan'ın topraklarının yüzde yirmisi, Yukarı Karabağ bölgesi ve onun etrafındaki yedi bölge işgal altında. 1 milyon 250 bin insan doğdukları yerden kovulmuş bir vaziyette olması Azerbaycan için çok önde gelen ve ağır problemlerden birisidir. Ne yazık ki 2012 yılı bize ümit ettiğimiz sonuçları vermemiştir. Azerbaycan bu sorunla ilgili olarak görüşmelere devam etmektedir. Azerbaycan konunun sulh ile çözülmesi imkânı olduğunu düşündüğü için bu görüş-

meleri devam ettirmektedir. Çünkü bilirsiniz ki AGİT'in Minsk Grubu üzerinden bu görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Bu görüşmeler Dışişleri Bakanlığı, bazen Cumhurbaşkanları seviyesinde gerçekleştirilmektedir. Bugüne kadar yapıcı bir sonuç alınamamıştır. Bunun sebebi Ermenistan'ın yapıcı bir noktada olmamasıdır. Barışı sağlamak için görüşmeler yapmak lâzım. Bu görüşmeler eş başkanların teklif ettiği müzakereler üzerinde devam ettirilmektedir. Fakat hâlen bir sonuç alınamamıştır. Çok üzgünüz ki, bütün dünya bu işgale göz yummaktadır. Buna dair muhtelif uluslararası örgütlerin kararları var. Birleşmiş Milletler'in dört kararı var. Genel Kurul'un iki kararı var. Ayrıca bu mesele tek Azerbaycan'ın meselesi değildir, Kafkasya bölgesinin daha ileriye gitmesine engel olan bir sorundur.

■ Yukarı Karabağ sorununun çözümü noktasında Minsk Grubu'nun faaliyetlerini biliyoruz ama uluslararası mânâda Azerbaycan ne-ler yapmaktadır?

Uluslararası teşkilatlarda, uluslararası arenada Azerbaycan kendi haklarını korumakta son derece başarılıdır. 2012 Ocak ayından itibaren Azerbaycan'ın BM Güvenlik Konseyi'ne geçici üye olarak seçilmesi bunun en büyük göstergesidir. Dünyanın 155 ülkesi Azerbaycan'ı bu göreve seçmiştir. Bu da göstermektedir ki, Azerbaycan uluslararası arenada kendi görüşlerini ispat etmiş bir ülkedir. Bunu Azerbaycan'ın bir bölge gücüne çevirmenin bir adımı olarak kabul etmek gerekir. Bunlar bize göstermektedir ki, biz kendi görüşlerimizi, haklılığımızı bütün dünya üzerinde ispatlayabilmekteyiz, bu başarılabilmiştir. Dünyanın bütün ülkeleri Azerbaycan'ın

toprak bütünlüğünü kabul etmektedirler. Buna dair de birçok Birleşmiş Milletler'in kararlarını söyledik, AGİT'in de kararları var, NATO'nun da kararları var, Avrupa Parlamentosu'nun, Avrupa Konseyi'nin kararları var. Bunların hepsi bizim haklılığımızı ispat eden âmillerdir. Azerbaycan'ın haklılığı kabul edilmesine rağmen Ermenistan devletine herhangi bir baskı uygulanmamaktadır. Ermeni silâhlı güçlerinin Azerbaycan topraklarından çıkarılması için baskı uygulanmamaktadır. En büyük üzüntümüz budur.

■ Zaman zaman Ermeni politikacılarının Dağlık Karabağ bölgesinde bir plebisit yaparak Karabağ bölgesi ile Ermenistan'ı bütünleştirmek gibi çıkışları oluyor. Bu mümkün mü?

Tabii ki bu mümkün değil. Bizim cumhurbaşkanımız defalarca söylemiştir ki, Azerbaycan toprağında ikinci bir Ermeni devleti yaratılmasına izin veremeyiz. Buna tabii ki Azerbaycan izin vermeyecektir. Azerbaycan toprakları muhakkak azat olacaktır. Bunun yolları var. Bunu herkes bilir. Azerbaycan günden güne güçlenmekte ve savunma kapasitesini artırmaktadır. Herkes bilmektedir ki, Ermenistan'ın nüfusu sürekli olarak düşmektedir. İnsanlar Ermenistan'ı terk etmektedir. Yukarı Karabağ'da ise umumiyetle bir yaşam yok gibidir. Oradaki durum Ermenistan'dakinden daha kötüdür. Bu şartlar altında ben inanmıyorum ki, Azerbaycan'ın güçlenip Ermenistan'ın zayıfladığı bu dönemde iki ülke arasındaki fark çok büyük olur. Bu nedenle bu istikâmette adımlar atılacağına inanmıyorum.

“ Azerbaycan Cumhuriyeti, büyük İslâm ümmetinin bir parçasıdır. Azerbaycan bunu dikkate alarak, bu istikâmette çok faydalı ve kalıcı işler görmektedir. Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilân etmesinden sonraki ilk günden itibaren İslâm Konferansı Teşkilatı ile şimdiki İslam İşbirliği Teşkilatı ile çok dinamik ve sıkı ilişkiler kurulmuştur.”

20 Ocak 1990'da verilen şehitler, Azerbaycan'ın bağımsızlığı sırasında hayatını kaybedenler ve Yukarı Karabağ meselesi nedeniyle şehit olanlar göstermektedir ki, Azerbaycan halkı toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını savunmaktadır ve bu durumu hiçbir zaman kabul etmeyecektir. Azerbaycan bayrağı bir daha Yukarı Karabağ'da dalgalanacaktır. Bunun başka bir alternatifi yoktur.

■ Karabağ'da 20. yüzyılın başında büyük bir Müslüman katliamı yaşanmıştı. Aynı şey 1990'lı yıllarda da oldu. Bu kapsamda en büyük sorun Hocalı kasabasında yaşandı. Bu olay hakkında bilgi verir misiniz?

Azerbaycan'a karşı toprak iddiaları 1985 yılında başlamıştı. Sovyetler Birliği döneminde bu gerçekleşmişti. Daha önce de bu girişimler vardı. Fakat bu 20. yüzyılın sonunda bu iddiaların bir daha gündeme gelmesi, o zamanki Sovyetler Birliği yöneticilerinin Ermenistan'ı tam olarak desteklemelerinden kaynaklanmaktadır ve tabii ki bu meseleye Azerbaycan halkının itirazı, Azerbaycan aydınlarının itirazı o derece çıktı ki, 1990 yılında Sovyet ordusu Bakü'yu ve Bakü'nün çevresindeki diğer şehirleri ve başka bölgeleri de işgal etti. Silâhsız insanları katlettiler 20 Ocak 1990'da. Bunun esas suçluları bellidirler ve hâlihazırda da yaşamaktadırlar. Esas suçlular o zaman Sovyetler Birliği'ni yönetenlerdir. Bir gece içerisinde 160 silâhsız insan vah-

şice katledilmiş, tankların altında ezilmiştir. Öte yandan 300'den fazla insanın akıbeti ise bugüne kadar belli olmamıştır. Tabii ki, Sovyetler Birliği'nden sonra Azerbaycan'a karşı toprak talepleri daha da arttı. 1992 yılında Yukarı Karabağ'ın Hocalı şehrinde Azerilere karşı bir soykırım gerçekleştirildi ve o soykırım neticesinde 613 kişi vahşice öldürüldü. Onların arasında çocuklar, yaşlılar ve kadınlar vardır. Büyük bir gaddarlıkla ve büyük bir şiddetle bir gece içerisinde bu operasyon yapıldı. Bu kadar silâhsız, günahsız, abluka altındaki insanların katli gerçekleştirildi. O operasyonlarda bugün Ermenistan yönetiminde olan pek çok insan bulunmaktadır. Bunu da artık herkes bilmektedir. Bu sır değildir. 20 Ocak 1990'da verilen şehitler, Azerbaycan'ın bağımsızlığı sırasında hayatını kaybedenler ve Yukarı Karabağ meselesi nedeniyle şehit olanlar göstermektedir ki, Azerbaycan halkı toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını savunmaktadır ve bu durumu hiçbir zaman kabul etmeyecektir. Azer-

baycan bayrağı bir daha Yukarı Karabağ'da dalgalanacaktır. Bunun başka bir alternatifi yoktur.

■ Sizin sözünüzden yola çıkarak 20 Ocak olaylarını okuyucularımıza bir daha hatırlatmak için açklayabilir misiniz?

1990 yılının Ocak ayında 1988 yılından başlayarak Ermenistan'ın Azerbaycan'dan toprak taleplerinde bulunmasına Azerbaycan halkı itiraz etmiş ve ayağa kalkmıştır. Azerbaycan halkı kendi topraklarının, kendi arazisinden talepte bulunanlara karşı isyân etmiştir. O zaman Azerbaycan da Sovyetler Birliği'ni oluşturan bir devletti. Azerbaycan kendi anayasasından istifade ederek, merkezî idareye itirazlarını göstermek maksadıyla harekete geçti ve buna karşı olarak Sovyetler Birliği yöneticileri, Kızıl Ordu'nun büyük bir birliğini, tanklarını, diğer vâsıtalarını Bakü, Sumgayıt ve diğer Azerbaycan şehirlerine 20 Ocak 1990 gecesi girmelerini sağlamışlardır. 20 Ocak tarihinde gece vaktinde gerçekleş-

tirilen bu operasyon neticesinde silâhsız, günahsız insanlara kıyılmış, Bakü caddelerinde tanklar insanları ezmiş, insanları vahşice öldürmüştür. Bunlara dair çok sayıda dokümanlar vardır, fotoğraflar vardır. Bizim haklarımızı dile getiren insanlar bir gecede ortadan kaldırılmak yoluna gidilmiştir. Dediğim gibi 315 insan bir gecede kaybolmuş ve akıbetleri belli değildir. Bunun neticesi Azerbaycan halkının iradesi bununla sönmemiş, Azerbaycan halkı bağımsızlık fikrini devam ettirmiş ve 1991 yılında bağımsızlığına nail olmuştur. Ama tabii ki 20 Ocak hadiseleri Azerbaycan'ın tarihine "Kanlı Ocak" olarak dâhil olmuş ve o gün şehit olan insanların ruhu için dualar okunur, onların hatırası yâd edilir. Azerbaycan'ın başkentinin en yüksekteki tepesinde Şehitler Hıyabanı vardır. 20 Ocak'ta katledilen şehitlerimiz orada defnedilmiş ve artık orası bir ziyaretgâh hâline gelmiştir. Özellikle şunu belirtmek isterim ki, o gece dininden ve milliyetinden başka bir vasfı olmayan Azerbaycan vatandaşları katledildi. Sovyetler Birliği'nin liderleri bunu öyle planladılar ki, bu olay gece yarısı gerçekleştirilirse örtbas edilecek, kimse bunu duymayacak, kimse bunu bilmeyecek.

Fakat Azerbaycan halkının başına gelen bu belada Azerbaycan halkı ve aydınları dünya kamuoyuna bunu derhal bildirdiler. Bütün dünya kamuoyu Sovyet yöneticilerini hemen kınadılar. Ne yazık ki, o zamanlar bizim de dâhil olduğumuz Sovyetler Birliği'nde bu hâdiseler doğru değerlendirilmemiştir. Neden bu yapıldı, kim bunu yaptı, kimler bu kararları aldı? O zamanlar Sovyetler Birliği'nin ajitasyon mekanizması sebebiyle bunlar ortaya çıkmadı. Fakat 1993 yılında Haydar Aliyev'in iktidara gelmesinden

sonra bu olaylara ilişkin olarak doğru düzgün, siyasî, hukukî değerlendirmeler yapıldı ve bu cinayetleri emreden insanların isimleri açıklandı. Söylediğim gibi her sene Azerbaycan halkı, 20 Ocak tarihini bir hüznün günü olarak anmaktadır.

Haklı Davamızı Savunmaya Devam Edeceğiz

■ Hocalı'nın bir soykırım olarak kabul edilmesi için ne gibi faaliyetler vardır?

Hocalı'nın soykırım olarak tanınması için çalışmalar devam etmektedir. Büyük bir gururla söyleyebilirim ki, birçok ülke kendi kanun koyucu organlarında, yüksek meclislerinde, parlamentolarında bunu soykırım olarak tanımışlardır. Bu ülkelerin arasında Pakistan, Meksika, Kolombiya gibi ülkeleri söyleyebiliriz. Bazı ülkelerin federal seviyede olmasa da yerel meclis kararlarında Hocalı, 26 Şubat 1992 günü soykırım olarak tanınmıştır. Ankara Keçiören ve Kızılcahamam belediyeleri Hocalı hâdiselerini soykırım olarak tanımışlar ve buna yönelik olarak büyük anıtlar dikeceklerdir. Bunların kararları alınmıştır. Bu olaylar çok uzak bir tarihte değildir. Bundan sâdece 20 yıl önce gerçekleştirilmiş, bir cinayet ve faciadır. Bunun çok sayıda şahitleri vardır, bu hâdiseleri yaşamış insanlar vardır. Bu hâdiselerden tesadüfen sağ çıkan insanlar vardır. Bu iş tabii ki devam ettirilecektir. Azerbaycan'ın haklı dâvası duyurulmaya devam edilecektir. Biz her zaman olduğu gibi Türkiye'den büyük ümitler beslemekteyiz ve ümitlerimiz boşa çıkmamakta, Türkiye bize bu konuda büyük destekler vermektedir. Bu ümitlerimizin bariz bir göstergesi olarak geçen yıl Hocalı hâdiselerinin

20'nci yılında İstanbul'da büyük bir miting düzenlenmiş olması, Türkiye'nin, her zaman olduğu gibi, Azerbaycan'a verdiği desteğin bir göstergesidir.

Karabağ Kaçkınlarının Durumu

■ Karabağ'dan göçen insanların yaşadıkları dram büyük bir sorun. Bu insanların durumunu dünya kamuoyuna aktarmak için Azerbaycan neler yapmaktadır?

Sayıları 1 milyon 250 bin olan kaçkınların ve göçgünlerin muhtelif uluslararası teşkilatların, Birleşmiş Milletler teşkilatının Mülteciler Yüksek Komiserliğinin bu konuda da bilgileri vardır. Azerbaycan, bağımsızlık sonrasında çok çetin sorunlarla yüzleşmiş, çok büyük haksızlıklarla yüzleşmiş ve bu işgal neticesinde evlerinden kovulan bir milyondan fazla insan çok kötü bir şekilde yaşamışlardır. Ama kimse ümidini kaybetmemiştir ve kaybetmeyecektir de. Vakit gelecek herkes kendi doğduğu yere, kendi toprağına geri dönecektir. Tabii ki onlar çok kötü şartlar altında yaşıyorlardı. Fakat bunu Azerbaycan devleti kabul edemedi. Şükürler olsun ki, son devirde bu insanların, hayat şartları çok da güzelleştirilmiştir. Onlara yeni evler yapılmakta ve onlar bu evlere taşınmaktadırlar. Ama tabii ki kendi doğdukları yerde değil, kendi topraklarında değildirler. Ama ona bakmayarak herkesin ümidi kalbindedir ve öyle bir gün gelecektir ki, bugün devlet tarafından yaratılan imkânlar onların doğdukları, büyüdükleri o topraklarda da Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından temin edilecektir.

Fransa'da Sözde Soykırım Tasarısını Birlikte Engelledik

■ Dünyanın çok değişik yerlerinde Azerbaycanlılar yaşıyorlar. Onların birliği açısından çok önemli faaliyetler yürüttüğünüzü biliyoruz. Bu konulardan biraz bahsedebilir misiniz?

Bizim dış siyasetimizin esas istikâmetlerinden birisi de dışarıda yaşayan soydaşlarımızla, dışarıda yaşayan Azerbaycanlı kardeşlerimizle ilişkilerimizin kurulması, o ilişkilerin inkişaf ettirilmesidir. Bu bizim siyasetimizin ana istikâmetlerinden birisini teşkil etmektedir. 1990'lı yılların ortalarından itibaren Azerbaycan'da diaspora için bir devlet bakanlığı kuruldu ve bu bütün meseleler devlet bakanlığı tarafından hayata geçirilmektedir. Buna Azerbaycan devletinin büyük bir desteği var. Bu meseleler kalıcı bir şekilde hayata geçirilmektedir. Bizim 1991 yılında millî liderimiz Haydar Aliyev'in Nahcivan'da olduğu zamanda bütün dünya Azerbaycanlılarına bahşettiği güzel bir armağanı var. 31 Aralık tarihinde her yıl Dünya Azerbaycanlıları Dayanışma Günü olarak kabul edilir ve bu bayram sevinciyle, bu bayram vâsıtasıyla dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun bütün Azeri vatandaşlarımız bir araya gelir, bu günü şenliklerle kutlar. Bu bizim önemli bir bayramımızdır. Bizim bugünkü şartlar altında bir araya gelerek işbirliği yapmamızda çok büyük bir zaruret vardır, çok büyük bir fayda vardır. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde Azerbaycan ve Türk diasporaları birbirleri ile çok iyi faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Son olarak Fransa'da geçtiğimiz yıl sözde Ermeni soykırımı hakkında olan kanun teklifi neticesinde Azerbaycan ve Türk diasporalarının teşkilatları müşterek faaliyetlerle, işbirliği içinde

büyük gösterilerin yapılması bize çok daha büyük bir güç verir, bize sorumluluklarımızın ne kadar büyük olduğunu bir kez daha bize gösterir. Çünkü bu ilişki, müşterek olan faaliyet sâdece ve sâdece Türkiye ve Azerbaycan'ın faydasına olan bir faaliyettir ve bu tabii ki biz ileride de devam ettirmeye azimliyiz.

Azerbaycan, Türkiye ve Orta Asya Arasındaki Köprüdür

■ Son olarak Azerbaycan'ın 1991 yılından sonra bağımsızlığa kavuşan Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerine nasıl bir önem verdiğini anlatmanızı istiyoruz.

Orta Asya'daki devletlerle ilişkilerimizi anlatmadan önce daha evvel söylediğim gibi Azerbaycan dış siyasetinin özünü bütün ülkelerle tam hukuklu ilişkilerin, beraberliklerin kurulması, özellikle komşu ülkelerle bütün alanlarda ilişkilerin kurulması şeklinde siyasetin gerçekleştirilmesi üzerine kuruludur. Bunu bizim Orta Asya'da olan Türk Cumhuriyetleri'ne de şâmil etmemiz mümkündür. Burada birbirimize bağlayan ortak dilimiz, ortak tarihimiz, ortak medeniyetimiz var ve nihayetinde bizi birleştiren bir kurumumuz var. Türk dili konuşan ülkelerin konseyi kurulmuş durumdadır, 2010 yılından itibaren. Merkezi İstanbul'dadır. Sekreteryası faaliyet göstermektedir. O sekreterya vâsıtasıyla muhtelif ülkelerde, ister Türkmenistan'da, ister Kırgızistan'da muhtelif tedbirler hayata geçirilmektedir. Bizim ikili ilişkilerimize geldiğimizde, bu ülkelerle bizim ilişkilerimiz yüksek seviyededir. İster Türkmenistan, ister Kırgızistan, ister Kazakistan olsun biz bu ülkelerin tamamı ile ilişkilerimizi inkişaf ettirmekteyiz.

Biliyorsunuz, Kazak petrolü Bakü ve Tiflis üzerinden Ceyhan'a kadar ulaşmaktadır. Türkmenistan petrolü de aynı şekilde. Bunlar bizi birbirimize en güçlü şekilde bağlayan konulardır. Türk dili konuşan ülkelerin konseyinin kararlarına iştirak etmekte, yardımlar göstermektedir. Türk dili konuşan ülkelerin parlamentolarının asamblesi de faaliyet göstermektedir. Onların da çok güzel faaliyetleri vardır. Bu her birimizi daha yakınlaştırmakta, birbirimizi daha yakından tanımaya imkân sağlamaktadır. Bu ortak medeniyetimizin teşkilinde önemli rol oynayan bir diğer teşkilat olan Türksoy, Ankara'dadır. Çok sayıda tedbirler, muhtelif Türk cumhuriyetlerinin medeni sahada olan faaliyetlerini koordine etmektedir. Azerbaycan, Orta Asya ile Türkiye arasında bir köprüdür.

“ Biz her zaman olduğu gibi Türkiye'den büyük ümitler beslemekteyiz ve ümitlerimiz boşa çıkmamakta, Türkiye bize bu konuda büyük destekler vermektedir. Bu ümitlerimizin bariz bir göstergesi olarak geçen yıl Hocalı hâdiselerinin 20'nci yılında İstanbul'da büyük bir mitingin düzenlenmiş olması, Türkiye'nin, her zaman olduğu gibi, Azerbaycan'a verdiği desteğin bir göstergesidir. ”

APOMANDELA

“AKP'nin Van Milletvekili Burhan Kayatürk, İzmir Milletvekili Mehmet Tekelioğlu ve Sivas Milletvekili Mesude Nursuna Memecan'dan oluşan heyet, Nelson Mandela ile görüşecek ve Çözüm Süreci'nde yapılacak faaliyetlerle ilgili olarak kendisinin deneyim ve görüşlerinden faydalanacaklarmış!”

Talip GEYLAN
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

Adalet ve Kalkınma Partisi, üç milletvekilinin öncülüğünde bir çalışma heyetini Güney Afrika Cumhuriyeti'ne göndermeye karar vermiş.

Buna dair haberler, 11 ve 12 Nisan tarihlerinde basında yer aldı. Şu ana kadar da haberle ilgili olarak AKP'den kurumsal düzeyde bir tektzip gelmedi.

Demek ki, medya üzerinden kamuoyuna yansıyan bu bilgi doğru.

AKP'nin Van Milletvekili Burhan Kayatürk, İzmir Milletvekili Mehmet Tekelioğlu ve Sivas Milletvekili Mesude Nursuna Memecan'dan oluşan heyet, Nelson Mandela ile görüşecek ve Çözüm Süreci'nde yapılacak faaliyetlerle ilgili olarak kendisinin deneyim ve görüşlerinden faydalanacaklar mı!

İzmir Milletvekili Tekelioğlu, Akşam Gazetesi'ne verdiği mülakatında "Orada bu işler nasıl sonuçlanmış? Çatışmaların bitirilmesi için neler yapılmış? Nerelere gidilmiş? Tüm bunları incelemeyi planlıyoruz" diyerek gezilerinin amacını ifade etmiş.

Vay vay vay..!

Rezilliğe bakın hele!

Güney Afrika Cumhuriyeti.

2006 Sayımına göre 45 milyonun üzerinde nüfusa sahip. Nüfusunun yüzde yetmişinden fazlası siyahlardan oluşuyor; beyazların genel nüfus içerisindeki oranı ise yüzde on civarlarında. Nüfusunun yalnızca % 2'ye yakını Müslüman olan ülkede, halkın ezici çoğunluğu fakirlik ve imkansızlıklarla boğuşmakta.

Aslında ülke doğal kaynakları açısından çok zengin. Başlıca ih-

racat kalemlerinin başında altın ve elmas gelmekte. Dünya altın rezervinin % 70'i ve dünya elmas rezervinin % 55'i bu ülkede bulunmaktadır. Bu iki zenginliğin sahibi ise, yüzyıllardır olduğu gibi bugün de tahmin edeceğimiz gibi Afrika'nın siyah tenli halkı değildir.

Yüzyıllardır, kıta Afrikası'nın genelinde olduğu gibi, Güney Afrika Cumhuriyeti'ni de emperyalist vahşi batı insafsızca sömürmekte.

Bu sömürü bugün de devam ediyor, formatı güncellenmiş şekilde...

Güney Afrika Cumhuriyeti, daha 30-40 yıl öncesine kadar siyahların insan yerine dahi konulmadığı, ırk ayrımının bir devlet politikası olarak kabul edildiği, 1989'daki seçimlerde bile siyahlara seçme hakkının verilmediği bir ülkedir. Ülkede yerleşim yerleri dahi ten renklerine göre ayrılmış, okullar ve üniversiteler bile beyazlara ve diğer yerli halka göre tasnif edilmiş durumdadır. Daha çok yakın tarihlere kadar siyahların, her yerleşim yerine girme hakları dahi bulunmuyordu.

Nelson Mandela

AKP'nin sayın milletvekillerinin ziyaretine gideceği Nelson Mandela, işte böyle bir zeminde

kendi halkı adına eşitlik ve özgürlük mücadelesi vermiş, 27 yıl hapiste yatmış ve zorlu yaşamıyla dünyada ırk ayrımıyla mücadelede sembol olmuş bir isimdir.

İrkçı beyaz yönetime karşı mücadeleye yürüten Mandela, 1961'de Umkhonto we Sizwe (Ulusun Mızrağı) isimli örgütünü kurarak silahlı mücadeleyi de başlatmıştır. Devlet hedeflerine yönelik bombalı saldırılarda bulunan bu örgütün eylemlerinden de sorumlu tutulan Mandela, 1963'te yargılanarak ömür boyu hapisle cezalandırılmıştır.

11 Şubat 1990 tarihine kadar hapisteye kalan Mandela, özgürlüğüne kavuştuktan bir yıl sonra ise merkez sol parti Afrika Ulusal Konseyi (ANC)'nin başına gelmiş; 1994'te yapılan seçimde de Güney Afrika Cumhuriyeti Devlet Başkanı seçilmiştir.

Mandela, ırkçılığa karşı vermiş olduğu özgürlük mücadelesi dolayısıyla bugüne kadar aralarında Nobel Barış Ödülü, ABD Başkanlığı Özgürlük Madalyası ve Sovyet Lenin Nişanı'nın da bulunduğu 250'nin üzerinde ödül aldı.

Ancak bu noktada şu dipnotu da verelim ki;

Mandela, 1992 yılında Türki-

ye Cumhuriyeti Hükümeti'nin kendisine verdiği Atatürk Barış Ödülü'nü reddederek almamıştı. O dönem, Mandela adına yapılan resmi açıklamaya göre "Türk hükümetine yönelik insan hakları ihlali suçlamaları" nedeniyle ödülün reddedildiği belirtilmişti.

Ülkemizdeki bölücü cephenin ve bu ihanet şebekesinin uluslararası destekçilerinin etkisiyle olsa gerek ki; Mandela, Türkiye'deki etnik ayrılıkçı hareketi, insan hakları mücadelesinin mağdurları olarak nitelendirmiştir. Yıllardır, Batı nezdinde ülkemizi insan hakları ihlali yapan ve farklı etnik unsurları asimile etmeyi hedefleyen bir Devlet olarak yaftalamaya gayret eden kirliliği, Mandela üzerinden de bu anlamda mevzi kazanmaya çalışmıştır. Ve maalesef, Nelson Mandela da, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin kendisine verdiği ödülü almayarak, hayatı boyunca mücadele ettiği emperyalist-sömürgeci batının stratejisine hizmet etmiştir.

Mandela ve apo
Velhasıl..;

Bir yanda Nelson Mandela ve sadece insanca yaşamak için verilen bir mücadele; diğer yanda bebek katili apo ve kanlı katiller sürüsü pkk.

Bir yanda, insanlık tarihinin utanç vesilesi ırkçılığa karşı yürütülmüş olan bir insanlık mücadelesi; diğer yanda hiçbir ilkesi ve ahlaki ölçüsü olmayan bir terör hareketi.

Bir yanda ülkenin kaynaklarını emperyalist sömürgecilerle karşı sergilenen direniş; diğer yanda okulları, sağlık ocaklarını, şantiyeleri yakıp yıkan bir çapulcu sürüsü.

Bir yanda ırkçı beyaz yönetime karşı en temel insan haklarını elde etme isyanı; diğer yanda Kürt Türk

demedi kundaktaki bebekleri ve hamile kadınları bile gözünü kırpmadan öldüren dünyanın en acımasız katliam örgütü olan pkk.

Bir yanda mülkün esas sahibi olan ve fakat yüzyıllardır sömürülen ve ezilen bir halk adına yürütülen bir varolma direniş; diğer yanda uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığından milyarlarca dolarlık paraya hükmeden bir taşeron örgüt.

...

Şimdi AKP'li vekillere sormak lazım;

Afrikalı siyahların insanca yaşama talepleri ve bu uğurda verdikleri mücadele ile pkk terör örgütünün katliamları ve terör faaliyetleri arasında nasıl bir benzerlik gördüler de; Mandela'nın deneyimlerinden faydalanmak için Güney Afrika'ya giderek, "Orada bu işlerin nasıl sonuçlandığını, çatışmaların bitirilmesi için neler yapıldığını incelemeye" gidiyorlar acaba?

Birbirleriyle evlenerek aile olmuş olan Kürt ve Türkmen kökenli insanlarımız bin yıldır ülkemizde bir olmuş, bütün olmuş, hamur olmuşlardır. Etnik kökeni ne olursa olsun bütün insanlarımız, bu devletin en tepesine kadar yükselebilmemiş; iş dünyasında, bilim alanında, bürokrasi ve siyaset hayatında

her kademede şereflice hak ettiği yeri bulabilmişlerdir. Ülkemizin her santimetrekaresinde, etnik kökenine bakılmaksızın, her vatandaşımız mülk sahibi olabilmekte ve kardeşçe yaşayabilmektedir. Merhamet, muhabbet ve saygı, bu toprakların ve büyük milletimizin en ayırıcı vasıflarından olmuştur.

AKP milletvekilleri bu güzel fotoğrafla, ırkçılık denince ilk akla gelen Güney Afrika Cumhuriyeti arasında nasıl benzerlik görebiliyorlar acaba?

İnsanların ten renginden dolayı hakir görüldüğü, siyahların daha 20. yüzyılın ortasına kadar köle olarak çalıştırıldığı, kendilerine ayrılmış bölgelerin dışındaki yerleşim yerlerine bile sokulmadığı, beyazlarla aynı okullara gidemediği, 20 sene önceki seçimlere kadar oy kullanma haklarının bile olmadığı bir ülkedeki gelişmelerle; ülkemizdeki terör kaynaklı sorun arasında nasıl bir illiyet kurabiliyorlar merak ediyoruz!

Yazıklar olsun insafınıza!

Bu girişiminizin, ülkemizi dünya kamuoyu nezdinde düşüreceği konumu ve bölücü katiller çetesi pkk'yı ve onun bebek katili elebaşını nasıl bir statüde konumlandıracağını göremiyor musunuz?

Göremiyorsanız gaflet içerisindeyiz!

Eğer bu tehlikeyi öngörerek girişimde bulunuyorsanız;

...!

Bu arada belirtmek gerekir ki; sanırım apo katili ile Mandela arasında kurulabilecek tek benzerlik, Marksist apo ile demokratik sosyalist Mandela'nın ideolojik akrabalığıdır!

Allah ıslah etsin hepinizi.

TÜRK MİLLETİNE BİR DE BU CEPHEDEN BAKALIM!

“Siyaset alanı, bilim ve tefekkür erbabıyla istişare etmiyor. Gazetelerin köşelerinde yazılanlar, tamamen belli amaçlara yönelmiş ve belli hedeflere kilitlenmiş yazılar. Gerçeğin nerede olduğu belli değil.”

Prof. Dr. Ayşe İLKER
Celal Bayar Üniversitesi

“Günümüz Türkiyesinin, neredeyse beş yıldan bu yana (yeni anayasa tartışmalarının başladığı süreç olarak kabul ettiğim için) hakkında zaman harcadığı kavramlar üzerinde, ne bilimsel bir görüşe dayandığı ve danıştığı, ne de ciddi araştırmalar yaptığı vaki!”

Ernst von Aster, Bilgi Teorisi ve Mantık kitabının İkinci Bölümünde, Dil İle İfade Edilmiş Bilgi (Kavram ve Tanım) başlığı altında, bilginin dille formülleşmiş olan sonucundan yola çıkarak, işaretler ve bunların anlamları üzerinde durur ve tek başına dil işaretlerinin değil, işaretler bağlantısının (kompleksinin) bir anlamı olduğunu belirtir. Bir nesneyi gösteren sözcüklere ad diyebileceğimizi, bunları özel adlar ve sınıf adları olarak ayırabileceğimizi ifade ettikten sonra da, sınıflar yerine kavramlar da diyebileceğimizi, her kavram ve her sınıf adı karşısında “Bu kavrama ne gibi bir anlam bağlıyoruz” sorusunun, yani bu kavramın belirlenmesi ve tanımı sorusunun ortaya çıktığını ifade eder.

Buradan hareketle, kavramların alanlarının belirlenmesi ve tanımlarının yapılması gibi zihinsel bir işlev beklemektedir soruyu soranlar için. Bu kavram nedir? Bu kavramın tanımı nedir? Bilgi teorisi

ve mantığa göre, kavram alanını belirlemenin ve tanım yapmanın belli şartları vardır. Her tanım, bir adın anlamı üzerinde sorulan bir soruya cevap verir ve bundan dolayı bu bir ad tanımı olur. Ama buna karşılık, real tanım (real definition), kelimenin anlamını değil, bir şeyin niteliğini belirlemeye çalışır. Her tanım, bir ad tanımıdır; ama kelime bir şeyi gösteriyor ve tanım bu şeyin –öteki niteliklerinin kendilerinden türedikleri- ana özelliklerini belirtiyorsa, o zaman ad tanımı bir nesne analizine dayanabilir; bu da tanımlanacak kavramın basit değil de az ya da çok özellikleri bulunan bir kavram olduğu durumlarda olabilir.¹[1]

Görüldüğü üzere, kavram kurmak, kavram alanı belirlemek ve kavramların tanımını yapmak, çok emek ve fevkalade zihinsel güç isteyen zihni/entelektüel eylemler.

Günümüz Türkiyesinin, neredeyse beş yıldan bu yana (yeni anayasa tartışmalarının başladığı süreç olarak kabul ettiğim için) hakkında zaman harcadığı kavramlar üzerinde, ne bilimsel bir görüşe dayandığı ve danıştığı, ne de ciddi araştırmalar yaptığı vaki!

Siyaset alanı, bilim ve tefekkür erbabıyla istişare etmiyor. Gazetelerin köşelerinde yazılanlar, tamamen belli amaçlara yönelmiş ve belli hedeflere kilitlenmiş yazılar. Gerçeğin nerede olduğu belli değil.

Devlet aygıtı, Türk tarihi ve Türk Devlet geleneğiyle bağlarını neredeyse koparmak üzere. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, yeni bir

devlet kurmak isteyen veya Erbil’le bütünleşmek isteyen ve TBMM’de Türk milletinin temsilcisi olarak bulunan milletvekilleri tarafından sürekli olarak suçlanmakta, aşağılanmakta, özellikle 12 Eylül yönetiminin yaptığı hatalar Türkiye Cumhuriyeti Devletinin boğulması ve yok edilmesi için bahane yapılmaktadır. Türk Milleti kavramı üzerinde ortaya çıkan tartışmalar ise tam bir fikirsizlik seviyesini işaretlemektedir.

Bu noktada, yukarıda kendisinden alıntı yaptığım Ernst von Aster’a yeniden dönmek, tinsel ve tarihsel bilimlerde önemli olan iki kavramlaştırmadan söz açmak istiyorum. Aster, tinsel (kültürel-toplumsal) ve tarihsel bilimlerde tipolojik ve tarihsel kavramların önemli olduğunu belirtir ve cins kavramıyla tipi karşılaştırır. Bir hastalığın, tifüs olarak tanılanması için, göstermesi gereken belirtilerin bir araya toplanabileceğini, bu belirtiler arasında genel nitelikteki hastalık belirtilerinden başka özellikle belirli miktarda tifüs basilinin bulunması belirtisi olduğunu ifade eder. Bir hastalığı, tifüs kavramı altına koyabilmek için bu belirtilerin hepsinin olması gerekir. Bundan başka tifüsün tipik belirtilerinden ve hastalığın tipik seyrinden söz edilebilir. Bu sözle, tipik olmayan ama yine de tifüs cins kavramı altına konan hallerin de olabileceği anlaşılır. Tam bu noktada Aster şöyle devam ediyor:” Bunun gibi tipik bir İngiliz’den de söz ederiz. Vücut ve ruh bakımından bütün İngilizler “tipik” İngiliz değildirler. Bu örnekte de cins kavramı ve tip var. Belirli bir soya, belirli bir kültüre ve ulusa bağlı olmak, İngiliz cins kavramını belirler. Bu soydan

1 Ernst von Aster, Bilgi Teorisi ve Mantık, Macit Gökberk çevirisiyle, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1994 s. 81-96

ve bağılıktan olmayan bir kimse İngiliz değildir, İngiliz cins kavramına girmez, ancak bu nitelikleri olan kimse İngilizdir. Ancak bu niteliklerden başka bir İngiliz'de az ya da çok bulunan, belki de hiç bulunmayan bir İngiliz tipi de vardır. Tabii tip ile cins arasında bir bağılık, gerçekten bir olasılık bağı vardır.”* 2[2]

Aster'ın verdiği bu örneğin yerine siz istediğiniz koyabilirsiniz. Fransız, Alman, Türk, Japon, Rus, Macar ve dahası.

Bir devletin sınırları içinde, aynı cinsten insanların bulunması neredeyse imkansızdır. Göçler, hastalıklar, savaşlar sebebiyle, Lehlerle Almanlar, Ukrayn ile Ruslar, Moğollar ile Türkler ve çok daha farklı cinsler bir araya gelmişler ama sadece birisinin kültürel, sosyal özellikleri etrafında toplanmışlar ve bütünleşmişlerdir. Amerikan tarihini okuyanlar, artık orada safkan bir İngiliz cinsinin değil, bir kültürel-sosyal Amerikan tipinin varlığını görürler. Oysa, İspanyollar, Almanlar ve Fransızlar da o uçsuz bucaksız coğrafyada onlarca yıl birbirleriyle mücadele etmişlerdi ve sonunda -kendi cinslerini elbette bilmekte, kökeninin ne olduğunu elbette hatırlamakta- ortak bir dil ve kültür tipi etrafında, insan haklarını ve demokrasiyi esas alan bir devletin, Amerika Birleşik Devletlerinin bir Amerikan vatanı olduklarını kabul etmek durumunda kalmışlardı ve bu da zaten tarihsel kavrama en uygun olanıydı.

Ne yazık ki, Türk Milleti kavramının bir cins kavramı olmadığını anlatmak mümkün olmuyor. Türk milletinden olmak için, soy ve ırk birliği gerekmiyor. Evet, Türk olmak veya İngiliz, Fransız, Alman

olmak için soy ve dil birliği gerekiyor. Ama bu topraklarda, herhangi bir baskıya uğramadan yüzyıllarca Türk kültürüyle, Türk diliyle hemhal olmuş insanlar, Türk Milletinden başka hangi kavramın içine konabilir?

Gelelim Türk milletinin içindeki Kürt vatandaşlarımıza. Kürt vatandaşlarımız, yukarıdan beri anlattığım tarihsel kavrama göre Türk Milletinin bir mensubudur. Türkçe konuşmakta, Türk kültürüyle iç içe yaşamakta ve dahası kendisini başka bir cins olarak gösterme ihtiyacı duymamaktadır. Ama siyaseten ısrarla yapılmak istenen, Türk milleti içinden cinsleri özellikle Kürt cinsini ayırmak ve ayrıştırmaktır. Diyelim ki iddia ettiğiniz gibi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti çok suçlu... Kürt vatandaşlarımıza zulmetti, onların haklarını gasp etti... Böyle bir hatayı düzeltmenin yolu, iki dilli, iki bayraklı bölünmüş bir devlet olmaktan mı geçer yoksa top yekun Güneydoğu Anadolu'da bir kalkınma hamlesi, eğitim hamlesi yapmaktan mı?

Ayrıca pek gündeme getirilmeyen ve sahnedeki oyuncuların çoğunun hoşlanmadığı bir durum daha var. Şehirlerde yaşayan ve büyük bir kısmı Türk, Boşnak ve başka cins/kökenden Türk milleti mensuplarıyla evlenmiş Kürt vatandaşlarımızın hassasiyeti. Onlar koparılan bu yaygaradan son derece rahatsız. Siyaset biraz daha cins/köken kavramıyla giderse adım atacak yeri kalmayacak.

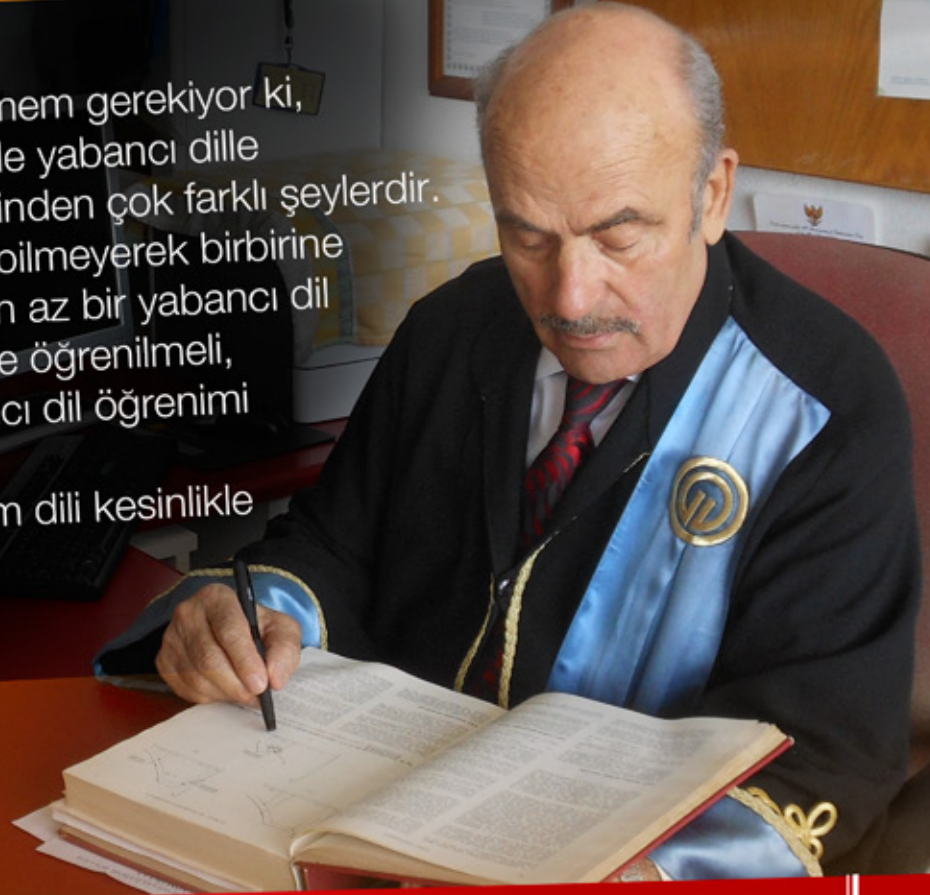
Tarihsel kavramların hallaç pamuğu gibi atıldığı; hodbinliğin ve mantıksızlığın abes noktasına geldiği bu günler, Türk tarihinin kara günleri olmaz dilerim.

“ Ne yazık ki, Türk Milleti kavramının bir cins kavramı olmadığını anlatmak mümkün olmuyor. Türk milletinden olmak için, soy ve ırk birliği gerekmiyor. Evet, Türk olmak veya İngiliz, Fransız, Alman olmak için soy ve dil birliği gerekiyor. Ama bu topraklarda, herhangi bir baskıya uğramadan yüzyıllarca Türk kültürüyle, Türk diliyle hemhal olmuş insanlar, Türk Milletinden başka hangi kavramın içine konabilir? ”

Türkiye’de Her Yerde ve Her Düzeyde Eğitim-Öğretim Dili TÜRKÇE Olmalıdır

“Burada hemen belirtmem gerekiyor ki, yabancı dil öğrenimiyle yabancı dille eğitim- öğretim birbirinden çok farklı şeylerdir. Bunlar kasten ya da bilmeyerek birbirine karıştırılmamalıdır. En az bir yabancı dil mutlaka öğretilmeli ve öğrenilmeli, hatta ikinci bir yabancı dil öğrenimi teşvik edilmelidir. Ancak eğitim-öğretim dili kesinlikle Türkçe olmalıdır.”

Prof.Dr.Ing.Ahmet DURMUŞ

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı Anabilim Dalı Başkanı*

Bilindiği gibi bilim belirli bir kültür, dolayısıyla bu kültüre karşılık gelen belirli bir dilde kökleşir. Bu nedendir ki, Yunanistan'da gelişen matematik Yunan diliyle uyum içindedir. Sanırım bu örnek bile tek başına derslerde Türk kültürünün bir ifadesi olan Türkçeyi kullanmak gerektiğini, bunun onurumuz ve yararımıza olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Burada hemen belirtmem gerekiyor ki, yabancı dil öğrenimiyle yabancı dille eğitim-öğretim birbirinden çok farklı şeylerdir. Bunlar kasten ya da bilmeyerek birbirine karıştırılmamalıdır. En az bir yabancı dil mutlaka öğretilmeli ve öğrenilmeli, hatta ikinci bir yabancı dil öğrenimi teşvik edilmelidir. Ancak eğitim-öğretim dili kesinlikle Türkçe olmalıdır. Bu düşüncemin gerekçeleri; genetik, kültür, vicdan ve sevgi pusulalarının birlikte değerlendirilmesiyle aşağıda açıklanmaya çalışılmaktadır:

Bilindiği gibi bilim belirli bir kültür, dolayısıyla bu kültüre karşılık gelen belirli bir dilde kökleşir. Bu nedendir ki, Yunanistan'da gelişen matematik Yunan diliyle uyum içindedir. Sanırım bu örnek bile tek başına derslerde Türk kültürünün bir ifadesi olan Türkçeyi kullanmak gerektiğini, bunun onurumuz ve yararımıza olduğu-

nu açıkça ortaya koymaktadır.

Bugün dünyada özellikle sanayi ülkeleri arasında bilim ve teknoloji alanında savaş niteliğinde çok büyük bir rekabet sürdürülmektedir. Türkiye'nin yani bizim bu meydan okumaya gerekli bir cevabı vermemiz çok büyük ölçüde eğitim-öğretimimizi Türkçeyle yaparak çağdaşlaşmamıza ve ortaya Türkçeyle yeni bilgi ve teknolojiler koymamıza bağlıdır.

Yabancı dil öğrenmenin tek yolu elbette ki yabancı dille eğitim yapmak değildir. Yabancı dil öğretimi basın-yayın araçlarının yanında, dil öğretiminde kullanılan görsel-işitsel yöntemler ve son bilgisayar yazılımlarıyla kurslarda ve yaz okullarında kolayca yapılabilmektedir. Yabancı dil her bir bölümde farklı ağırlıkta verilebilir. Böyle bir program için: a) yeterli nitelikte ve sayıda öğretim elemanının, b) yeterli sayıda yardımcı

personelin, c) yabancı dil öğrenimine uygun alt yapısı ve teknik donanımı olan yeterli sayıda dersliklerin bulunduğu bir binanın temin edilmesi gerekmektedir. Burada, İskandinav ülkelerinde lisans seviyesinde verilen üst düzey İngilizce öğretimiyle öğrencilerin iletişim sorunlarının tümünü çözdüklerini belirtmek uygun olmaktadır. Hazırlık sınıfı Türkiye'den başka egemen hiçbir ülkede bulunmadığından İngilizce hazırlık sınıfının adının İngilizce öğrenim sınıfı ya da projesi olarak değiştirilmesi yerinde bir karar olacaktır.

Bugün yürürlükte bulunan 1982 Anayasamızın 3. Maddesine göre resmi dilimiz zaten Türkçedir. Aksi uygulamaların bu maddeyle ters düştüğü açıktır.

Yabancı dille eğitim-öğretimin yararlı olduğu propagandayla toplumumuzun hemen her kesimine kabul ettirilerek halkımız öylesine aldatılmış ki günümüzde öğrenci ve veliler de genellikle yabancı dille eğitim-öğretim yapan kurumları tercih etmektedirler. Bu tercihte ODTÜ ve BÜ de eğitim-öğretim dilinin İngilizce olmasının etkisi de büyüktür. Sadece bu nedenle bile bu üniversitelerimizde de eğitim-öğretim dilinin Türkçe olması gerekir. Burada üniversite rektörlerinin birçoğunun yabancı dille eğitim-öğretim konusunu savundukları da belirtilmelidir.

Okuyucuların İngilizce etkisinin kendiliğinden olduğunu sanarak aldanmayacaklarını umarım. Zira bu etki 1953 yılında Türk Milli Eğitimine İngiliz ve Amerikan gizli ajanlarının el atması, Türk okullarında eğitim-öğretimin İngilizce yapılması ve böylece birçok

“Bir yabancı dili öğrenme süresinde verilen emek, harcanan zaman ve paranın acaba ne kadarı resmi dilimiz Türkçeyi öğrenmek için harcanmaktadır?”

altında belki de önlem için Karamanoğlu Mehmet Bey’in 13 Mayıs 1277 tarihinde yayınlamış olduğu; “Bugünden sonra hiç kimse divanda, dergâhta, bergahta, mecliste ve meydanda Türkçeden başka dilde söz söylemesin.” şeklindeki fermanına benzer fermanlar yayınlanması gerekmektedir.

dersin Türk hocalar tarafından Türk öğrencilere İngilizce olarak anlatılmasının zorunlu hale getirilmesiyle meydan gelmiştir. Bu sinsi sömürgeleştirme planı ne yazık ki halen devam etmektedir. Gerçekten Türkiye’de Türk öğrencilerin birçoğu kendi ülkesinde yabancı öğrenci durumuna düşürülmüş bulunmaktadır. Yukarıda da belirtmeye çalışıldığı gibi 1953’den beri milletimiz İngilizce eğitim-öğretiminin bizi nereye götürdüğünün farkında olmadan öylesine kandırılmıştır ki, birçok insanımız çok bir şey öğrenmeme pahasına da olsa sadece biraz İngilizce öğrenmeyi bile maharet sayar duruma düşmüştür. Sanırım bu duruma milletçe hayır demenin zamanı gelmiş ve hatta geçmektedir. Ünlü bir Fransız siyasetçisinin “savaş askerlere bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir” özdeyişi herhalde dilimiz için de geçerlidir. Türkçemizi geliştirmek dil bilimcilere bırakılmayacak kadar önemli bir görevdir. Bu koşullar

İnsanların iletişimlerini en iyi resmi dilde kurdukları bir gerçektir. Bu bakımdan, yukarıda da belirtmeye çalışıldığı gibi, öğrencilere en az bir yabancı dil en iyi şekilde öğretilmeli, ancak eğitim-öğretimin Türkçe olması gerekmektedir. Zira bize yaraşan kültürümüzün temeli olan Türkçemizi dünyada yaygın kullanılan evrensel konuşma, bilim ve teknoloji dilleri arasına sokmaktır. Diğer taraftan bir milletin kültür dilinin ulusal bağımsızlığının ve ulusal karakterinin göstergesi olduğu da bilinmektedir. Pedagojik açıdan bakıldığında da insanların, yukarıda da belirtmeye çalışıldığı gibi, en iyi resmi dillerinde öğrendiği, düşündüğü ve aktardığı kabul gören bir gerçektir. Yabancı dille eğitim-öğretim özellikle egemenliğimizle hiç bağdaşmamaktadır. Bu bakımdan küreselleşme aldatmacası adı altında her bakımdan Türkçemize büyük zararlar verilmektedir. Avrupa Birliğine girme-

ye çalıştığımızdan bu birlikle bütünleşmek için Türkçe yerine İngilizceyi koyalım düşüncesinde olanlar var. Oysa Avrupa Birliğinin dili İngilizce değil, Almanya’da İngilizce hiç kalmamış her şey Almanca, Fransa’da her şey Fransızca ve Almanca, İngilizce yok. Türkçemize saldırıların başlıca nedenlerinin şu şekilde açıklanabileceği kanısındayım: Küreselleşme sürecinde ABD ve onunla paralel yarışı sürdüren AB’nin en büyük yükleri olan Almanya, İngiltere ve Fransa bu süreçte karşılığında yeni büyük güçlerin oluşmasını istememektedirler. Çünkü bu devletler dünya nimetlerini paylaşmada birbirleriyle olduğu kadar gelişen yeni ülkeler; Çin, Hindistan ve Rusya ile de birçok sorun yaşamaktadır. ABD ve AB bu ülkeleri denetim altına alabilmesi için diğer üstünlükleri yanında dil unsurunu da kullanmaktadırlar. Bu bakımda sanırım Türkiye de İran gibi emperyalist batının hedeflerinden biridir. Aradaki fark ABD’nin İran’ı açıkça hedef ilan etmesine karşılık Türkiye’ye dost gibi görünüyor olmasıdır. Bizde eğitim kurumları tarihten ders almamış gibi iki anlayışa zorlanmaktadır. Bunlardan biri önce tercüman sonra bilim adamı olmamızı istiyor. Bunlara göre her şeyden önemlisi İngilizce. Örneğin makalelerinizi İngilizce yazarsanız 10 puan, Türkçe yazarsanız 5 puan. Bu ilk bakışta sanki kendimizi aşağılamak, küçük görmek ve dilimizi cezalandırmak gibi bir anlam taşımaktadır. Oysa bilimsel çalışmaların Türkçe yazılmasına öncelik tanınmalı bu konu olabildiğince teşvik edilmelidir. Türk bilim adamlarının özellikle Türkiye’de eserlerini örneğin İngilizce olarak yazmalarını istemek ya da buna sessiz kalmak

bunların zamanla Türk kültürüne değil, ilgili medeniyete mal edilmesi sonucunu doğurabilecektir. Tarihte bunlar olmuştur. Örneğin, eserlerini Farsça yazan büyük Türk bilginleri; Farabi, İbn-i Sina ve Mevlana ne yazık ki dış dünyada o uygarlığın birer mensubu olarak bilinmektedirler.

Fransızlar I. Dünya Savaşından sonra Antalya'yı aldıklarında ilk işleri Türk okullarının eğitim-öğretim dilini, tüm derslerde Fransızcaya çevirmek oldu. Doğal olarak Atatürk Hatayı kurtardığında dersler yine Türkçe olmuştur.

Almanya'nın başkenti Berlin'de bir okulun, teneffüste Almanca dışında bir dil konuşulmasını yasaklaması, bir politikacının ise "yaşağa uymayanlar okul bahçesini süpürsün" demesinin ardından bir spor salonu da Türkçeyi yasakladı. Türkçe konuşan bir çiftin üyeliği de iptal edildi.

Geçen asırda sadece bir kere bir Japon "bilim dili Japonca olmaz, İngilizce olsun" demiş. Bu adam ertesi gün evinde ölü bulunmuş. Bir daha bu konuda hiçbir ses çıkmamış ve Japonya'da hiçbir şey İngilizce olmamıştır.

Prof Tahsin BANGUOĞLU 1948 yılında Milli Eğitim Bakanımızdır. Bu değerli hocamız Meşrutiyet devri bazı aşırı devrimcilerin "Türkçeyi bırakalım Fransızca'yı resmi ve umumi dil olarak kabul edelim" gibi bir iddiayı ortaya attıklarını belirtmektedir. Bu durum sanırım tek başına o devir aydınlarının bir kısmının ne derece şaşkın bir Avrupa hayranlığı ve ne kadar derin bir aşağılık duygusu içinde olduklarını göstermeye yetmektedir. Medreselerin kendi içlerine kapalı olduğu devirde bir medreselinin Fransızca'yı öğrenmesi bile ayıp sayılmıştır. Öyle ki Necip Molla isimli bir kazaskerin

Şeyhülislam olması beklenmektedir. Ancak saraya bir dedikodu gider: "Fransızca biliyor efendim" Ondan vazgeçilir Arif Hikmet Bey Şeyhülislam olur (1845). Necip Molla'dan da "Benim hakk-ı sarhimken meşihat Hûda'nın hikmeti Arif Bey oldu" şeklinde bir beyit kalır.

Türk dil kurumunun son sözlüğünde 400 bin civarında kelime var. İngilizcedeki kelime sayısı ise 250 bin civarındadır. Dünyada 250 milyon civarında insan Türkçe konuşmaktadır. Türkçemiz yüzündeki 4-5 önemli dillerden biri olmasına rağmen bu kültür savaşında en çok zarar gören dillerden biri olmuştur. Bu bakımdan tüm Türk vatandaşları Türkçeyi önemsemeli ve sahip çıkmalıdır. Bilinmesi gereken gerçek bugünkü dillerin birçoğu ortada yokken Türkçenin var olduğu ve 1980'lerin ortalarında UNESCO'nun Türkçeyi dünyanın en yaygın 5. büyük dili olduğunu açıklamış olmasıdır.

Fransa, İngiltere, Almanya gibi ülkelerde bir çocuğun üniversitede yeniden resmi dillerini öğrenmesi normal karşılanmaz. Ama bizde hala üniversitede Türkçe dersi var. Burada akla gelen soru üniversiteye gelinceye kadar öğrencilerin büyük bir kısmının Türkçeyi neden öğrenemediği sorusu gelmektedir! Buna karşılık şu soruyu da sorabiliriz: Bir yabancı dili öğrenme süresinde verilen emek, harcanan zaman ve paranın acaba ne kadarı resmi dilimiz Türkçeyi öğrenmek için harcanmaktadır? Kanımca çok az bir kısmı harcanıyor. Bu nedenle yüksek öğretimdeki gençlerin birçoğu doğru cümle kuramıyor, yazım kurallarını bilmiyor ve noktalama işaretlerini yazısında kullanamıyor. Oysa bu sorunların orta öğretimde çözülmesi gerekirdi. Çözülmemiş olması akla

"Acaba öğrencilere bu bilgiyi ve yeteneği kazandıracak yeterli sayıda yetenekli öğretmenimiz yok mudur?" sorusunu getirmektedir. Bu sorunun cevabını bulmayı okurlara bırakmayı daha uygun görmekteyim.

Günüz AZAK'ın 24 Aralık 2001 tarihli Türkiye Gazetesinde çıkan bir makalesinden 2001 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Talim ve Terbiye Kurulunun tüm okullara gönderdiği bir talimatla "asırsız, bahtiyar, cahil, devir, esir, fakir, felaket, fert, fiil, hakikat, hatıra, hatip, hayat, haysiyet, hukuk, hür, hürriyet, ıstırap, istiklal, ilim, isim, kabiliyet, kanun, mana, madeni, medeniyet, memleket, mekân, meşhur, mısra, milli, milliyetçi, nesil, nutuk, örf, suni, şahıs, şive, tabiat, tamir, tecrübe, tenkit, teşkilat, vasıta, millet ve vatan" kelimelerinin kullanılmasını yasaklamış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Türkçeyi eski ve yeni ya da Osmanlıca, Öz Türkçe gibi bir ayrıma tutmanın hiçbir yararı yoktur. İkisi de Türkçedir. Ayrım bütünlüğü bozmaktan ve tarihi bağlarımızı zayıflatmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Kendi ülkemiz Türkiye'de uluslararası sempozyum, kongre ve konferans gibi adlar altında bilimsel etkinliklerin yapıldığı bilinmektedir. Bunların birçoğunda bildirilerin yazım ve sunum dilinin sadece İngilizce olması istenmektedir. Hatta teknik konulu bazı kurslarda kurs dilinin de İngilizce olduğu belirtilmektedir. Bu durumun ancak sömürge ülkeleri için kabul edilebilecek bir durum olduğu ortadadır. Biz kendi kültür dilimiz Türkçeyi kendi ülkemizde en azında İngilizcenin yanında koymayıp, kongre dilinin Türkçe ve İngilizce olduğunu yazmaz isek başkaları bunu hiç yazmaz. Bu nedenle Türkiye'de yapılan

uluslararası bilimsel etkinliklerin tümünde etkinliğin dili olarak İngilizcenin yanında bir seçenek olarak Türkçenin de koyulması mutlaka sağlanmalıdır.

ABD’de binlerce hakemli dergi olduğunu biliyoruz. Bizde ise hakemli dergi sayısı yok denecek kadar azdır. Bu bakımdan üniversitelerimizde akademik yükseltmelerde uluslararası hakemli dergilerde yayınlanan makaleler etkili olduğundan Türkiye’nin imkânlarıyla hazırlanan makaleler genellikle ABD dergilerinde yayınlanmaktadır. Bunu önlemenin yolu bizdeki bilimsel hakemli dergi sayısının artırılmasından geçmektedir. Bu durum teşvik edilmelidir. Örneğin Kore’de bile bu tür dergilerin sayısı bizdekilerle karşılaştırılamayacak kadar fazladır. Bizde bunu yapabilen üniversite rektörleri teşvik için ödüllendirilmelidir. Rektörlerimiz bu konuda kolayca kaçıp, ulusal ve uluslararası bilimsel hakemli dergi çıkartmaya pek uğraşmadıklarını belirtmek için duraksamaya gerek bulunmamaktadır. Oysa bu işe hem Türkçe, hem de İngilizce yayınlanacak ciddi araştırma sonuçlarını içeren dergilerle hemen başlamak gerekmektedir.

Atatürk’ün ömrünün önemli bir kısmı görevli (misyoner) okullarını kapatmakla geçmiş, “Türk demek Türkçe demektir, Ne mutlu Türküm diyene” demiş ve Türkçe konusunda aşağıdaki veciz sözleri de söylemiştir:

Milli his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin milli ve zengin olması, milli hissin gelişmesinde başlıca müessirdir. Türk dili, dillerin en zenginlerindedir, yeter ki bu dil şuurla işlensin. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır. (1930)

Milletin en belirgin niteliklerinden biri dildir. Türk milletindenim diyen insan her şeyden önce ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını iddia ederse buna inanmak doğru olmaz. (1931)

Milli Eğitimin ne demek olduğunu bilmekte hiçbir tereddüt kalmamalıdır. Bir de milli eğitim esas olduktan sonra onun lisanını, usulünü, vasıtalarını da milli yapmak zarureti münakaşa edilemez. (1924)

Bakınız arkadaşlar, ben belki de çok yaşamam. Fakat siz ölene dek Türk gençliğini yetiştirecek ve Türkçenin bir kültür dili olarak gelişmeye devamı yolunda çalışacaksınız. Çünkü Türkiye ve Türklük, uygarlığa ancak bu yolla kavuşabilir. (1937)

Burada Max Müller’in “Türk dili o kadar mükemmel ve kaideleri o derece kıyasidir ki bu dili sanki lisaniyat alimleri vücuda getirmişlerdir.” özdeyişinin hatırlatılmasından kıssadan hisse alınacağı umulmaktadır. Zira bu özdeyiş; Türkçenin matematik kadar açık her alana yetebilen, yazıldığı gibi okunan okunduğu gibi yazılan, türetme özeliğinin üstünlüğüyle yabancı dil bilimcileri bile kendisine hayran bırakan bir dil olduğunu göstermektedir.

SON SÖZ

Resmi dil milli kültürün, egemenlik duygusunun ve milli benliğin çok sağlam bir dayanağıdır. Türkçe yukarıda belirtilen özellikleriyle yabancı dil bilimcileri dahi kendine hayran bırakmıştır. Günümüzde bilme ilişkin Türkçeyle ifade edilemeyen hiçbir sınır da yoktur. Milli onurumuz bile Türkçeye verdiğimiz öneme

bağlıdır. Doğal olarak yabancı dil hatta mümkünse birkaç yabancı dil mutlaka çok iyi bir şekilde öğretilmelidir. Ancak yabancı dil öğretmek için bilinmeyen bir dersin kavramlarını öğretecek olan yabancı dilde anlatmaya çalışmanın bilimsel ve mantıki hiçbir dayanağı bulunmamaktadır. Bu tür eğitim-öğretimle belki biraz Latince kelime ezberletilebilir ancak bilinmeyen bir dersin ilke ve kavramlarını hakıyla öğretmek mümkün değildir.

Bu bakımdan her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının birinci vazifesi Türkiye’nin her yerinde ve her düzeyde, en ağır koşullar altında dahi, eğitim-öğretim dilinin resmi dilimiz Türkçe olmasını savunmaktır. Hukukçuların ise savunmaları yetmez. Ayrıca yabancı dille eğitim-öğretimin Anayasaya aykırı olduğunu ortaya koymaları da gerekmektedir. Çünkü yürürlükte bulunan Anayasamızın 3. maddesine göre “resmi dilimiz” Türkçedir.

Yükseköğretim kurumlarının bazı ön lisans, lisans ya da lisansüstü programlarında yabancı dil eğitimi 04.12.2008 tarih ve 27074 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dilde Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik” hükümleri sağlanarak senato kararı ve yükseköğretim genel kurulunun onayı alınarak dersler sadece belirli bir yabancı dille ya da Türkçe ve belirli bir yabancı dille karma olarak verilebildiğinden, bu durumda hukukçuların bir şey yapamacağı düşünülebilir. Bu düşünce onaylanabilir bir düşünce değildir. Tarihte atalarımızın mandayı kabul etmediklerini bilen hukukçular 04.12.2008 tarihinde yürürlüğe

giren yönetmeliğin yürürlükten kaldırılması için hukuki mücadele verebilirler. Doğal olarak bu mücadeleye tüm Türk aydınlarının da destek olması gerekmektedir.

Ben burada günümüz koşullarında bu konudaki düşüncelerimi özetledim ve derlediğim bir takım öneriler yapmaya çalıştım. Bundan sonraki uygulamaların takdiri milli şuura ilişkindir. Türkiye'miz bu konuda tatlı bir uykuya devam etmemelidir...

KAYNAKÇA

Arslan, M.K. Karadeniz Gazetesi, 15.05.2006.

Asher, J.J. "Yabancı Dille Eğitim Olmaz", Cumhuriyet Gazetesi, 18.10.1997.

Ateş, K., "Türkçe Mahzun Ben Mahzun", İmge Kitapevi, Eylül 2005.

Azak, G., Türkiye Gazetesi, 24.12.2001.

Durmuş, A., "Türkiye'ye Yakışan Bilimsel Denetimde de Onurlu Bir Yol İzlemektir", Türkiye Mühendislik Haberleri TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, Sayı:341, Ankara, Kasım-Aralık 1988, Sayfa 19-20.

Durmuş, A., "Daha Güçlü Bir Türkiye İçin Bazı Çareler", Türkiye Mühendislik Haberleri TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, Sayı:345, Ankara, Temmuz-Ağustos 1989, Sayfa:8-12.

Durmuş, A., "Teknik Terimlerin Türkçeleştirilmesinde Türk Aydınlarına Düşen Görevler", Demokrat Gümüşhane Gazetesi, sayı : 4279, 28 Mart 2012 Çarşamba.

Durmuş, A., "Kültür Dilimiz Türkçe", Demokrat Gümüşhane Gazetesi, sayı : 4304, 26 Eylül 2012 Çarşamba.

Durmuş, A., "Türkiye'nin Bugün İçinde Bulunduğu Koşullar Kürekleri Aynı Doğrultuda ve Aynı Yönde Çekmemizi Gerektirmektedir", Demokrat Gümüşhane Gazetesi, 2012.

Max Müller, <http://www.turkalemiyiz.com/asil/1001.asp?id=222>, 07.01.2013

Özer, A., Karadeniz Gazetesi, 10.02.2005.

Saral, T., Karadeniz Gazetesi, 01.03.2006.

Sinanoglu, O., Bir Nev-York Rüyası "Bye Bye" Türkçe, Şubat 2002.

T.C. Anayasası, 1982.

Hürriyet Gazetesi, 18.02.2006

BOŞ YERE

Demirle dövülsem, ateşle yansam
Milletimden uzak Mağrip'te kalsam
Fani bedenime bin yara alsam
Bayrağım seni ben yere bırakmam

Her ne yapıyorsam vatanım için
Bu toprağın altında yatanım için
Üstünde de sancak tutanım için
Su olsam üstünde boş yere akmam

Doğdum ölünceye çalışacağım
Ne varsa fen hüner alıacağım
Toprak birgün sana kavuşacağım
Sana ben kendimi boş yere katmam

Dünyada eşin yok ey güzel yurdum
Çok yıldır üstünde çalıştım durdum
Yere yattıysam sanma uyudum
Sana sarıldım ben boş yere yatmam

Adımı sorarsan Ahmet DURMUŞ'um
Vatanım sendeki teli sevmişim
Sende konuşulan dili sevmişim
Gördüğüm dünyaya boş yere bakmam

Prof. Dr. Ing. Ahmet DURMUŞ

YÜKSEKÖĞRETİM KANUN TASLAĞI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

“Yükseköğretim Kurulunun yeniden yapılandırma sürecinin başlıca adımını yeni bir yükseköğretim yasası oluşturmaktadır.”

Doç. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ
Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

Bu durum ilerleyen süreçte yasa TBMM'ne gönderilmeden önce yine paydaşların, çeşitli toplum kuruluşlarının görüş ve önerileri doğrultusunda gerekli düzenleme ve bazı değişikliklere genel anlamda YÖK yönetiminin sıcak baktığı şeklinde yorumlanabilir. Bu duruma bir örnek son olarak mevcut taslak metnin üzerinde 13-16 Kasım 2012 tarihleri arasında üniversitelerin son görüşlerini almak adına Araştırma Görevlileri, Yardımcı Doçentler, Doçentler ve Profesörler Toplantısı adı altında toplantılar düzenlenmesidir. Yine 14 Kasım 2012 tarihinde YÖK Başkanı ile sendika temsilcileri arasında bir görüşme gerçekleştirildi.

Yükseköğretim Kurulunun yeniden yapılandırma sürecinin başlıca adımını yeni bir yükseköğretim yasası oluşturmaktadır. Mart 2012'den itibaren YÖK'ün yeniden yapılandırılması hakkında açıklamalar yapılmış, yapılandırma konusu kamuoyuna ilan edilmiş, "Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılmasına Dair Açıklama" da temel amaçlar ve ilkeler belirtilmiştir. Bütün paydaşların tartışmasına açılan metindeki ortak düşünce ve öneriler Anayasa'daki ilgili maddelerin değişeceği varsayımına dayandığı söylenebilir. Yaklaşık bir buçuk yıldır Yükseköğretim Kurulu bünyesinde çeşitli safhalardan geçerek tartışılan yeni yasa taslak çalışmalarının belli bir olgunluğa eriştiği kanaatine varılmıştır. Bütün paydaşlarla tartışmak ve fikir alışverişinde bulunmak aşamasında taslak "Yeni Bir Yükseköğretim Yasasına Doğru" başlığı altında Eylül 2012 tarihinde ilgililerle paylaşılmıştı.

Son olarak 2012 Kasım ayı başlarında yayınlanan "Yükseköğretim Kanunu Taslağı" başlığı altında 10

Bölüm ve 79 maddeden müteşkil 59 sayfadan oluşan bir kanun taslağının hazırlanmış olduğu ve bir önceki paydaşlarla paylaşılan ve hazırlık aşamasında olduğu anlaşılabilir. Bu durum ilerleyen süreçte yasa TBMM'ne gönderilmeden önce yine paydaşların, çeşitli toplum kuruluşlarının görüş ve önerileri doğrultusunda gerekli düzenleme ve bazı değişikliklere genel anlamda YÖK yönetiminin sıcak baktığı şeklinde yorumlanabilir. Bu duruma bir örnek son olarak mevcut taslak metnin üzerinde 13-16 Kasım 2012 tarihleri arasında üniversitelerin son görüşlerini almak adına Araştırma Görevlileri, Yardımcı Doçentler, Doçentler ve Profesörler Toplantısı adı altında toplantılar düzenlenmesidir. Yine 14 Kasım 2012 tarihinde YÖK Başkanı ile sendika temsilcileri arasında bir görüşme gerçekleştirildi.

Yayınlanan 2. Taslak metinden hareketle burada kişisel düşüncelerimi ifade eden taslağın bazı

maddeleri üzerine bir değerlendirme yapacağım. Taslak hakkında akademik personelin en önemli gördüğü hususlardan birisi yabancı dil konusunda getirilen sınırlandırma ve hükümlerdir. Yardımcı doçent ve doçentlik kadrosuna atanma bağlamında ön plana çıkan yabancı dil şartı, niceliği ve niteliğiyle akademik camianın en büyük ve en önemli sorunlarından birisi olma durumunu koruduğu anlaşılmaktadır. Hazırlanan taslaktan da açıkça anlaşıldığı üzere, Türkiye'de bilim insanı olmanın zorluklarının ötesinde yabancı dil seviyesini tespit etme üzere yapılan sınavların yabancı dil seviyesini ne kadar ölçtüğü, yabancı dil konusunun ne kadar kullanıldığı tartışmalı bir mesele halindedir. Görüş ve önerilerden yola çıkılarak bu tartışmanın yasa taslağı üzerinde de yapılmış ve yapılmakta olduğu söylenebilir. Dolayısıyla yabancı dil belgelerine üç yıl, beş yıl gibi geçerlilik sürelerinin konmasının pek de anlaşılabilir bir durum olmadığını söylemek gerekir.

Yasa taslağının "Başkan ve Başkanlık Teşkilatı" başlığı altındaki

8. maddesi 7. fıkrasında İhtiyaç duyulan illerde Genel Kurul kararı ile Kurulun işlerinin yürütüldüğü çalışma ofislerinin oluşturulabileceği hükmüne yer verilmiştir. “Başkanlığın yurt dışında yürütmeyeceği program, proje ve faaliyetlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla çalışma ofisleri kurulabilir. Çalışma ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile ofislerin çalışma usul ve esasları; bu ofislerde Başkanlık veya yükseköğretim kurumları personelinin görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve bu ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.” denilmektedir. Kurumun taşra ve yurtdışı teşkilatı olarak anlaşılacak bu duruma gerek olup olmadığı tartışılmalıdır. Zaten her bir ilde Kurula bağlı birimler yani rektörlük birimleri bulunmaktadır. Bu ofislerin, illerde rektörlük birimi içerisinde Madde 14’te belirtilen “Üniversitenin İdarî Teşkilatı” başlığı altında teşkilatlanmasının daha uygun olacağı düşüncesindeyim.

“Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı” başlığı altında Madde-10’da üniversite konseyinin nasıl ve hangi şartlarda kurulacağı belirlenmiştir. Buna göre; Devlet yükseköğretim kurumlarında bu kanunda belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde üniversite konseyi oluşturulabilir.

1) Devlet yükseköğretim kurumlarında üniversite konseyi oluşturulabilmesi için ilgili yükseköğretim kurumunun;

a) En az on yıldan beri eğitim-öğretim faaliyetini sürdürüyor olması,

b) Son beş yıl içinde bütçesinin, Kurul tarafından belirlenen miktarını kendi öz gelirlerinden elde ediyor olması,

c) İlgili yükseköğretim kurumunda görev yapan öğretim elemanlarının son üç yıllık akademik faaliyet puan ortalamasının en az on yıldır faaliyetini sürdüren devlet üniversitelerinin öğretim elemanlarının akademik faaliyet puan ortalamasının üzerinde olması,

ç) İlgili yükseköğretim kurumunda görev yapan öğretim elemanlarının en az üçte ikisinin katıldığı oylamada katılanların salt çoğunluğunun oyu ile yükseköğretim kurumu bünyesinde üniversite konseyi oluşturulmasının kabul edilmiş olması şarttır.

2) Birinci fıkradaki şartları taşıyan Devlet üniversitesi, üniversite konseyi kurulması için Kurula başvurur. Kurul bu konuyla ilgili değerlendirmesini Bakanlar Kuruluna sunar. Bakanlar Kurulu üniversite konseyi kurulması talebine ilişkin olarak nihai kararı verir.

3) Kurul birinci fıkradaki (ç) bendinde yer alan şart hariç diğer şartları taşıyan bir üniversitede üniversite konseyi kurulmasını doğrudan Bakanlar Kuruluna teklif edebilir.

Yukarıdaki ifadelere göre, üniversitelerin öz kaynaklarına göre, on yıl gibi kuruluş tarihleri belirleme ve sair ölçütlere göre değerlendirme yapılarak konsey kurulması fikri göreceli bir değerlendirmeye yol açacaktır. Dolayısıyla çıkarılacak yasa bütün yükseköğretim kurumlarına aynı uygulamayı getirmelidir. Üniversite Konseylerinin bütün üniversitelerde kurulması düşünülmeli ve tartışma bu bütünlük üzerinde yapılmalıdır. Ayrıca bu konseylere Bakanlar ku-

“Kurumun taşra ve yurtdışı teşkilatı olarak anlaşılacak bu duruma gerek olup olmadığı tartışılmalıdır. Zaten her bir ilde Kurula bağlı birimler yani rektörlük birimleri bulunmaktadır. Bu ofislerin, illerde rektörlük birimi içerisinde Madde 14’te belirtilen “Üniversitenin İdarî Teşkilatı” başlığı altında teşkilatlanmasının daha uygun olacağı düşüncesindeyim.”

rulunun üye tayin etmesi bu gün olmaz ise yarın siyasi müdahale olarak algılanabilecektir. Üniversite Konseyini oluşturacak kişiler arasında 2 üyenin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesi ve bu kişilerin üniversitelerde alınacak/uygulanacak kararlarda söz sahibi olması bu sürece, “siyasi bir baskının olması” ihtimali ve görüşünü doğurmaktadır. Bununla birlikte üniversitelerde görev yapan araştırma görevlilerinin bu sürecin tamamen dışında tutulup tutulmaması da düşünülmesi gereken bir öneri olarak ön plana çıkmaktadır.

Yasa taslağının 11. maddesi Rektör’ün görevlerini tanımlamaktadır. 1. fıkrada “profesör unvanına sahip olan rektör, üniversitenin en üst amiri olup, üniversiteyi Kurulun, üniversite konseyinin, üniversite senatosunun ve üniversite yönetim kurulunun kararlarına ve stratejik plan ile performans programına uygun olarak yönetir; senato ve üniversite yönetim kuruluna başkanlık eder; üniversite birimleri arasında düzenli ve uyumlu çalışmayı sağlar; üniversite tüzel kişiliğini temsil eder.” derken, kurul, üniversite yönetim kurulu ve senato dışında üniversite konseyi gibi yeni bir karar alıcı mekanizma öngörülmektedir. Rektörlük seçimine katılacak adayların belirlenmesi sürecinde Üniversite Konseyinin bütün yetkileri elinde bulundurması sürecin demokratik yollarla işlenmesine engel olacağı endişesini doğurmaktadır. Bu durumun yönetim bürokrasisi oluşturup oluşturmayacağı, karar alma süreçlerini etkileyip etkilemeyeceği tartışılmalıdır. “Bir kimsenin aynı devlet üniversitesinde iki defa rektörlük yapamaması” kararı yerinde bir karar olarak değerlendirilmekte olup rektör ve dekanların öğretim üyeleri tarafından seçil-

mesi demokrasi kültürü açısından yararlı olacaktır. Bununla beraber üniversitenin vazgeçilmez birer unsuru olan öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinin de seçim sürecine dahil edilmesinin hem öğretim elemanları açısından bir kopukluğa meydan vermemesi hem de ortaya çıkacak olan iradeye katılım sürecinde sistem için faydalı olacağı kanaatindeyim.

Bu hususta Yükseköğretim Kurulunun internet sayfasında bir anket bağlantısı konulmuş olup 16 kasım 2012 tarihi itibarıyla oylama sonuçları şu şekilde görünmektedir.

1-Yasa taslağı önerisi 11. madde 5. fıkra ilk alternatif: Rektör adaylarını belirleme komisyonu tarafından üç aday belirlenir; Kurul ya da Cumhurbaşkanı tarafından biri atanır. (10.038%)

2-Yasa taslağı önerisi 11. madde 5. fıkra ikinci alternatif: Kadrolu öğretim üyelerinin katılacağı seçimde en çok oyu alan aday Kurul ya da Cumhurbaşkanı tarafından atanır. (53.087%)

3-İki alternatiften katkılarla yeni bir model oluşturmalı. (27.215%)

4-Mevcut sistem devam ettirilmeli. (9.662)

İlgi yasa taslağının 11. maddesinin c ve ç bendlerinde “Bir yükseköğretim kurumunda profesör olarak atanmış ve bu ilana başvuran adaylar veya aday gösterilenler arasından, rektör adaylarını belirleme komisyonu tarafından üç aday belirlenir.”, “Belirlenen adaylar arasından biri Kurul/Cumhurbaşkanı tarafından rektör olarak atanır.” denilmektedir. Rektör adayları belirleme komisyonunun yasanın yayınlanıp yürürlüğe girmesinden itibaren en çok tartışmalı maddelerinden birisi olacağı düşüncesi akademisyenler arasında hakim bir düşünce ola-

rak dikkati çekmektedir. Ayrıca komisyonun üç aday değil de daha fazla aday göstermesi (örneğin en az altı aday) değerlendirilmelidir. Yine belirlenen adaylardan birisini Kurul veya Cumhurbaşkanı’nın ataması da tartışma yaratacaktır.

Bu hususta oluşan kanaat seçimlerin yapılması ve en çok oyu alanın (hangi makam tarafından atanacağı hiç fark etmez) Kurul veya Cumhurbaşkanlığı makamı tarafından atamasının yapılmasıdır. Burada önemli olan husus seçilen ve atanan rektörün yetkilerini kullanırken denetim mekanizmalarının işletilmesidir. Kurumun geleceği adına denetiminin iyi, verimli ve sağlıklı yapılabilmesidir. Dolayısıyla yasa sürecinde rektörün atanmasından ziyade denetim mekanizmalarının yasal şartlara bağlanması ve üniversite içerisinden ve dışından oluşturulacak bir konsey veya komitenin bu süreçte değerlendirilmesi, YÖK Denetleme Kurulu dışında bir denetim birimi oluşturulmasına ilişkin anlayışın yasaya girmesi üzerinde fikir yürütülmelidir.

Yükseköğretim kanun taslağında 14. maddede “Üniversitenin İdarî Teşkilatı” adlı metinde 12 daire başkanlığı yer almakta olup daire başkanlıklarının artırılması öngörülmektedir. Bu durumun gerek maliyeti gerekse iş bürokrasisi üzerinde tartışma yapılmalıdır. 12 daire başkanlığının her üniversitede kurulup kurulmayacağı, üniversitenin büyüklüğüne göre kurulacaksa belirli ölçütlerin aranması daha yerinde olacaktır. Ayrıca daire başkanı, fakülte sekreteri gibi görev ve unvanlara yapılacak atamalara ilişkin hükümler yasada açıkça yer almalıdır.

15. maddede “Dekan ve Fakülte Yönetimi” başlığı altında dekanın seçimi ve atanması konusunda

düzenlemeler getirilmektedir. Dekanın seçimle veya atamayla gelmesi hususunda görüşler arasında bir denge olduğu söylenebilir. Bu madde başlığı altında önemli görülen bir husus Fakülte Yönetim Kurulunun görev süresinin dekanın görev süresi ile sınırlanmış olmasıdır. Bu yanlış bir uygulama olacaktır. Çünkü yönetim kurulu fakültelerin karar verme mekanizmalarıdır ve seçimle üç yıllığına görev almaktadırlar. Yönetimde devamlılık ve kurum hafızası açısından bu üç yıl süresi korunmalı ve fakülte yönetim biriminin görev süresi dekanla eşdeğer düşünülmemelidir. Akademik kurullarda öğrenci temsilciliğinin nasıl temsil edileceğine ilişkin hükümler incelendiğinde temsilcinin ilgili kurullara öğrenci işleri ve öğrenciliğin gereği olan konular dışında katılmamasının daha yerinde olacağı söylenebilir. Ayrıca öğrenci temsilciliğinin katıldığı toplantılarda oy kullanma yetkisinin olmaması daha yerinde bir yaklaşım olacaktır.

16. madde, “Enstitü, Araştırma Enstitüsü, Araştırma ve Uygulama Merkezleri” başlığı altında enstitülerin akademik ve idarî birimi olarak Enstitü Yönetim Kurullarının kuruluş ve işleyişine ilişkin çerçeveyi belirlemiştir. Daha önceden var olan Enstitü Kurullarına burada yer verilmemiştir. Fakülte Kurulları gibi Enstitülerde de Enstitü Kurulu bulunmalıdır. Eğer Enstitü Kurulları kaldırılıp Yönetim Kurulu idari ve akademik işler için teşkilatlanacaksa o zaman muhakkak Enstitü Yönetim Kurullarına lisansüstü eğitim yapan birimlerin temsilcileri alınmalıdır.

Bir başka husus taslak metinde üç farklı alanda enstitü kurulması öngörülmektedir. Güzel sanat alanlarını ilgilendiren ve tabi olarak farklı uzmanlık alanı gerekti-

ren ana sanat alanları için yasa taslağında mutlaka “Güzel Sanatlar Enstitüsü” kurulması ibaresi geçmelidir. Bu hususta Türkiye’deki güzel sanatlar enstitüleri konseyi bu hususla ilgili ortak bir metni de YÖK’e gönderdikleri bilinmektedir. Yine özel çalışma ve araştırma alanları için (örneğin Türkiyat Enstitüsü, Nükleer Araştırmalar Enstitüsü gibi) özel nitelikli enstitüler kurulmasına ilişkin bir hüküm yasaya alınmalıdır.

Madde-24’te yer alan “Yükseköğretim kurumu bünyesinde fakülte, enstitü, konservatuar ve araştırma enstitüsü ilgili yükseköğretim kurumu senatosunun; yükseköğretim kurumu statüsündeki meslek yüksekokulu bünyesinde enstitü ya da araştırma merkezi kurulması yönetim kurulunun talebi ve Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile meslek yüksekokulu, araştırma ve uygulama merkezi, bölüm, anabilim dalı, ana sanat dalı, bilim dalı ve sanat dalı Kurulun belirlediği ölçütler çerçevesinde senato kararı ile kurulur.” şeklinde geçen ifadede senato kararı ile kurulan birimlerin senato kararı ile kapatılması yönünde kolaylık sağlayacak şekilde “veya senato kararı ile kapatılır” şeklinde ilave yapılması yerinde olacaktır. Son verilere göre Türkiye’de yükseköğretim kurumları bünyesinde 734 Meslek Yüksek Okulunun bulunduğu bilinmektedir. Bu yüksekokulların yapısı ve işlevleri bakımından fakülteye dönüştürülebilecek olanların belirlenmesi ve yasa taslağında bu birimlerin yapısı üzerine yapılan görüş ve önerilere yer verilmesi yerinde olacaktır.

Madde-42’de yer alan “Akademik Faaliyet Puanı” konusu müphem görülmektedir. Özellikle puanlama ve yüzdeler tartışılabilir. Bu sebeple akademik

puan konusu ya daha detaylı ele alınıp açıklanmalı veya bu konuda bir yönetmelik çıkarılması hükmü taslakta yer almalıdır. Akademik faaliyet puanı ve ödeneği fikri ilmi faaliyetlerin artmasına zemin hazırlayacağı için olumlu sonuçlar doğuracaktır. Özellikle sosyal bilim alanlarına ilişkin faaliyetlerin akademik faaliyetleri içerisindeki katkısı ve puanı belirtilmelidir. Toplumsal hizmet alanında yapılan çalışmalar da puanlandırma sürecine dâhil edilmelidir. Akademik faaliyetlerin öğretim elemanlarına destek olacak şekilde maddi karşılığının da bulunması rekabeti artıracaktır.

Madde-49 Yasada yardımcı doçent atanması konusundaki hüküm şu şekilde yer almaktadır: Yardımcı doçentliğe atanma

(1) Yükseköğretim kurumlarında yardımcı doçent unvanı ile öğretim üyesi olarak atanabilmek için aşağıdaki şartlar aranır.

a) İlgili bilim alanında doktora, tıpta veya diş hekimliğinde uzmanlık veya sanatta yeterlilik belgesine sahip olmak.

b) Müracaat tarihi itibarıyla son üç yıl içinde, Kurul tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavında yüz tam puan üzerinden asgarî altmış puan almış olmak.

c) En az biri başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere, ilgili yükseköğretim birimi yönetim kurulu tarafından görevlendirilen aynı alanda profesör veya doçent unvanına sahip üç öğretim üyesinin her birinin adayın doktora tezi dışındaki bilimsel yayınlarına veya çalışmalarına dair hazırlayacağı müstakil değerlendirme raporlarından en az ikisinin olumlu olması.

(2) Aynı alanda yapılacak olan atama için birden fazla adayın başvurması halinde, birinci fıkranın

“Bu hususta oluşan kanaat seçimlerin yapılması ve en çok oyu alanın (hangi makam tarafından atanacağı hiç fark etmez) Kurul veya Cumhurbaşkanlığı makamı tarafından atamasının yapılmasıdır. Burada önemli olan husus seçilen ve atanan rektörün yetkilerini kullanırken denetim mekanizmalarının işletilmesidir. Kurumun geleceği adına denetiminin iyi, verimli ve sağlıklı yapılabilmesidir.”

(c) bendine göre görevlendirilen öğretim üyelerinin hazırlayacakları değerlendirme raporlarında bu adayların bilimsel yeterlilikleri itibarıyla sıralaması konusunda da değerlendirmeye yer verilir.

(3) Yardımcı doçentlik başvurusu için aranan yabancı dil bilgisine ilişkin sınavın adayın bilim alanı ile ilgili olması şartı aranmaz. Bilim alanı bir yabancı dille ilgili olan adayların bu alandaki yabancı dil sınavından yüz tam puan üzerinden en az doksan puan almaları halinde, birinci fıkranın (b) bendindeki şart aranmaz.

(4) Yardımcı doçent ataması, üç öğretim üyesinin değerlendirme raporları dikkate alınarak, üniversite yönetim kurulunun kararı üzerine, rektör tarafından yapılır.

(5) Yardımcı doçentlik müracaatı için hangi alanlarda yabancı dil şartı aranmayacağına ilişkin esaslar Kurul tarafından belirlenir.

(6) Yardımcı doçentliğin asgari şartları Kurul tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

Yasa taslağı üzerindeki tartışmalara bakıldığında zaman temelde üç hususun baskın oranda dile getirildiği görülmektedir. Yardımcı Doçentlik unvanına atanma, bu husustaki ölçütler, yabancı dil me-

selesi ve araştırma görevlilerinin 50/d maddesi, Öğretim Elemanı Yetiştirme Programı bağlamında öne çıkan bu üç konuda taslağı katkı amacıyla paylaşılan düşünce, görüş ve önerileri dikkate alınması yerinde olacaktır.

Bilindiği üzere tartışılabilir sebeplerle Türkiye'nin her ilinde bir üniversite açılmıştır. Bu üniversitelerde görünürde herhangi bir planlama yapılmadan birçok fakülte ve bu fakültelerde birçok bölümün faaliyete geçirildiği de bilinmektedir. Bu birimlerde görev yapmak üzere çok sayıda öğretim elemanına ihtiyaç olduğu da bilinmektedir. Bu durumda, doktora-sını bitirmiş bir öğretim elemanının yardımcı doçentlik kadrosuna atanmak için iki yıl bekletilmesi, son üç yıl gibi ölçütlerle yabancı dil belgesi istenmesi ve saire konuların ülkenin ihtiyacı ve öncelikler bakımından çelişkiler içerdiği yönünde eleştiriler yapılmaktadır. Bu ölçütlerin mevcut akademik birimlerde akademik faaliyetlerin ivedilikle yürütülmeye başlanması ve devam ettirilmesi noktasında büyük sıkıntılar doğuracağı düşünülmektedir. Yukarıda aynen verilen taslak metinde geçen kurul tarafından belirlenen bir yaban-

cı dil sınavından alınan belgenin son üç yıla sınırlandırılmaması gerekir. İlgili madde başlığı altında aslında yardımcı doçentlikle ilgili atama ölçütleri belirlenmiştir. Bütün bunların dışında 6. fıkrada “Yardımcı doçentliğin asgari şartları Kurul tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir” denmesi de yanlıştır. Zaten pek çok husus yasa taslağına alınmıştır. Ayrıca bir yönetmeliğe gerek kalmayacak şekilde yasa da açık belirlenmesi yerinde olacaktır. Çünkü yardımcı doçentlerin atamaları ve görev sürelerine ilişkin geçmişte bazı iyi olmayan deneyimler (12 yıl şartı, görev süresi uzatılması konusundaki farklı uygulamalar) yaşanmıştır. Bu sebeple mevcut yasa metninin bu hususta başka bir düzenlemeye gerek kalmayacak şekilde netleştirilmesi yerinde olacaktır.

Madde-50 Doçentlik sınavı hakkında Doçentlik kadrosuna başvuracak adayların (doçentlik için gerekli akademik çalışmalarını tamamlamış ve diğer şartları yerine getirmiş olsa bile) doktora belgesine sahip olduğu tarihten itibaren beş yıl bekletilecek olmalarının geçerli ve ikna edici bir sebebinin bulunmadığı gibi konuyla ilişkili birçok soruyu da berabe-

rinde ortaya çıkardığı aşikârdır: Türkiye’de doçentlik kadrolarında bir tıkanma konusunun yakın vadede olmayacağı da bilinmektedir. Akademik çalışma yapmak için ille de yardımcı doçent kadrosunda bulunmak mı gerekir? Akademik yükselmelerde yıl şartı değil objektif ölçütlere göre bir düzenlemenin yapılması temel ilke olmalıdır. İlgili ölçütleri yerine getiren bir akademisyenin beş yıl gibi uzun bir süre bekletilmesinin gerekçesi de tartışılmalıdır. Öğretim elemanlarının önünü tıkamak ülke olarak Türkiye’ye ve Türk bilim camiasına ne kazandıracaktır? Ayrıca sözlü sınav uygulamalarında tüm adaylar için aynı ve objektif şartların sağlanabilmesinin zor olduğu göz önüne alınarak doçentlik başvurusunda eser ile ilgili mevcut şartlara gerekirse bazı ilaveler yapıp ölçülebilirlik konusu netleştirilerek sözlü sınavların kaldırılması da düşünülebilir. Bu bağlamda sözlü sınav yerine, sınav adı kaldırılarak doçentlik merasimi/doçentlik takdim töreni gibi bir çerçevede uzmanlık alanında belirlenen bir konuda bir saatlik sözlü sunum veya bir ders verme konusu da değerlendirilebilir.

Doçentlik ve profesörlük atamaları kadro ilanına bağlı olmaksızın belirlenen ilmi ölçütleri tamamlayanlar bu unvanlara doğrudan sahip olabilmelidir. Doçent ve profesör unvanını elde edenlerin özlük haklarının ilgi unvana göre kadro ilanı olmaksızın intibakının yapılması yasada yer almalıdır. Ayrıca öğretim akademik kadroların daimi statüye hale dönüştürülmesi konusu üzerinde düşünülmelidir. Bir başka açıdan üniversitelerin bütün akademik ve idari birimlerine yapılacak atamalarda standartların belirlenmesi ve norm kadro uygulamasına gidilmesi konusu mutlaka tartışılmalıdır.

Taslakta 65. madde siyasi partilere üye olmayı düzenleyen bir maddedir. Öğretim üyelerinin ve öğrencilerin siyasi partilere üyeliği bu üyeliğin şartları ile belirlenmiştir. Bunun gibi üniversite personelinin hem akademik hem de idari bakımdan sendikalara üyelikleri ve bu üyeliklerinin şartları için taslakta ayrı bir madde konulmalı ve ilgili yasalara atıflar mutlaka yapılmalıdır. Çünkü mevcut yasalarda açık bulunan hususlar ve yorumlar bulunmaktadır.

Sendikalara Üyelik ve Görev Alma: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 14, 15, 17, 18, 19 ve 20. maddelerinde Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Fakülte Kurulu, Fakülte Yönetim Kurulu, Enstitü Kurulu, Enstitü Yönetim Kurulu, Yüksekokul Kurulu ve Yüksekokul Yönetim Kurulu bu kurul üyelerinin seçimi ile görevleri düzenlenmiştir. Bu düzenlemede yer alan yönetim organlarında görev almış/alacak olan öğretim elemanlarının 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’na göre sendika üyesi olup olamayacakları hususundaki durum şu şekildedir: Bilindiği üzere, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun “Sendika üyesi olamayacaklar” başlıklı 15’inci maddesinin (c) bendinde “Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcılığı, belediye başkanları ve yardımcılığı,” (d) bendinde de

“Yüksek Öğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksekokulların müdürleri ve bunların yardımcılığı üye olamazlar ve sendika kuramazlar.” hükümleri yer almaktadır.

İlgi yasada açık olarak Yükseköğretim Kuruluna bağlı kurumların yönetim ve denetim görevlerinde bulunan öğretim elemanlarından hangilerinin sendikalara üye olamayacakları belirtilmiştir. Yukarıda belirtilen görevlerde bulunanların dışında sendika üyesi olamayacakların kimler olacağı çok muğlak ve müphemdir. Bu bakımdan bu hususta Devlet Personel Başkanlığının mütalaasına zaman zaman müracaat edildiği olmuştur.

2004 yılında “Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyelerinin sendika üyesi olup olamayacakları hakkında istenen” bilgiye karşılık Devlet Personel Başkanlığı’nın 12/11/2004 tarihli görüşü şu şekildedir: “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 15, 18, 19/d ve 20/c maddelerinde düzenlenen üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyelerinin sendika üyesi olamayacakları mütalaa edilmektedir.” Bu bir mütalaadır. Fakat uygulama boyutunda farklı uygulamalar yapılabilmektedir. Bunun dışında fakülte sekreteri, yüksekokul sekreteri ve enstitü sekreteri unvanlı kamu görevlilerinin, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu uyarınca kurulan kamu görevlileri sendikalarına üye olup olamayacakları sorusuna verilen cevap (23.07.2002/17818) ise şu şekildedir: “2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 51 inci maddesinin (b) bendinde “Her fakültede, dekana bağlı ve fakülte yönetim

Ayrıca bu konseylere Bakanlar Kurulunun üye tayin etmesi bu gün olmaz ise yarın siyasi müdahale olarak algılanabilecektir. Üniversite Konseyini oluşturacak kişiler arasında 2 üyenin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesi ve bu kişilerin üniversitelerde alınacak/uygulanacak kararlarda söz sahibi olması bu sürece, “siyasi bir baskının olması” ihtimali ve görüşünü doğurmaktadır. Bununla birlikte üniversitelerde görev yapan araştırma görevlilerinin bu sürecin tamamen dışında tutulup tutulmaması da düşünülmesi gereken bir öneri olarak ön plana çıkmaktadır.

örgütünün başında bir fakülte sekreteri, enstitü ve yüksekokullarda ise enstitü veya yüksekokul müdürüne bağlı enstitü veya yüksekokul sekreteri bulunur...” hükmü yer almaktadır.

Bir üniversitenin genel sekreteri, genel sekreter yardımcıları, daire başkanlarının hatta şube müdürlerinin memur sendikalarına üye olmalarıyla ilgili olarak zaman zaman mütalaalara göre bir uygulamaya gidildiği anlaşılmaktadır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nda açık olarak üniversitelerdeki yönetim görevleri içerisinde hangi görevde bulunanların kamu görevlileri sendikalarına üye olamayacakları tanımlanmıştır. Demek ki bu tanımda sayılanlar dışındakiler için üyelik sınırlandırması yoktur. Fa-

kat mütalaa kapısı açık bir kapıdır. 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete’de (Sayı:28261) yayınlanarak yürürlüğe giren “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” pek çok eksikliği, uygulama problemlerini çözmek için bir gayretin ürünü olarak çıkarılmış olmasına karşın yukarıda ifade edilen mütalaalara ilişkin hususlara yer verilmemiş olmasını anlamak mümkün değil. Bunu bir cümle ile açıklamak istersek şunu diyebiliriz. Bu kanunda YÖK’ün, dolayısıyla üniversitelerin ihmal edildiği söylenebilir. Bu sebeple mevcut yasa taslağı üzerinde ve yasalaşma sürecinde sendikal haklara ilişkin açık bir hüküm de yer almalıdır.

Sonuç olarak, Yükseköğretimin yeniden yapılandırılması çalış-

malarında acele edilmemeli, konu aceleyle getirilmemeli, kalıcılık ilkesi etrafında yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmalıdır. Bu bağlamda anayasa değişikliği süreci ile de ilişkili olan yasanın uygulanması için zaman mümkün mertebe uzun tutulmalıdır.

Yeni yasa taslağına ilişkin değerlendirmelerde konuya zaman zaman finansman açısından yaklaşmakta ve kamu kurumlarının fonlanması hususuna vurgu yapılmaktadır. Zaman zaman ise tamamen piyasa koşullarına göre arz talep ilişkisinin belirleyici unsur olması gündeme gelmektedir. Bu yaklaşıma göre kamuya ait üniversitelere bakılıp finansman konusu değerlendirildiğinde öğretim ücreti/harcının kaldırılması ve üniversitelerin öğrenciler açısından parasız hale getirilmesi konusunda bir çelişkinin de olduğu düşünülebilir.

Kanuna mobbing ile ilgili kesin önleyici madde ya da maddeler konmalıdır. Kanun sürecinden önce siyasi partilerin görüş ve önerileri de alınmalıdır. Tasarıda bir taraftan bilimsel özerklikten bahsedilirken diğer yandan Üniversite Konseyi üyelerinin seçiminde Bakanlar Kurulunu devreye sokan fıkralar bulunmaktadır. Üniversitelerde kendini kanıtlamış yüksek derecede eğitim almış akademik unvan taşıyan öğretim elemanları bulunmaktadır ve bu kişilere güvenilmelidir.

YÖK’ün yapısının siyasilere baskısı altında şekillendirileceğine ilişkin eleştiriler dikkate alınmalı Kurul’a üye seçimini düzenleyen hükümler tekrar gözden geçirilmelidir. Kurul’un ana görevinin strateji belirleme, denetim ve yükseköğretimin planlanması çerçevesinin dışına taşırılmaması yerinde bir karar olarak değerlendirilmektedir.

Üniversitelerin kurumsallaşması zaman içerisinde adım adım olacak bir konudur. Kurumsallaşma süreci için beş, on, yirmi gibi tarihlerin belirlenmesi çok uygun olmayan göreceli bir yaklaşım olacaktır. Dolayısıyla eğer üniversite konseyi kurulacaksa bütün üniversiteler için aynı statünün getirilmesi yerinde olacaktır. Kurumsallaşmamış veya kurumsallaşma aşamasında olan üniversitelerin Yükseköğretim Kurulu ile koordineli bir şekilde çalışmalarına devam etmeleri planlanmalıdır.

Taslağın en önemli özelliği Cumhurbaşkanlığı makamının devreden çıkarılması, çıkarılmaya çalışılmasıdır. Devlet üniversitelerinde rektörlerin seçimi konusunda da ortak bir anlayış tasarıya yansıtılmalıdır. Bunun için rektörlerin temsil yetkisi kendilerine ya seçimle ya da atama ile verilmelidir. Çok farklı konsey, aday değerlendirme kurulu gibi yapılarla bir düzenleme getirilmeye çalışılmasının ileride farklı problem durumlarının ortaya çıkmasına sebep olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır. Onun için rektörlük konusunda en kısa maddenin vakıf ve özel üniversitelere ilişkin hükümlerde yer aldığı görülmektedir: “Vakıf üniversiteleri ve özel üniversitelerde ise Rektörün, üniversite mütevelli heyeti tarafından teklif edilerek Kurul tarafından atanması öngörülmektedir.” Bu bakımdan devlet üniversitelerinde rektörün öğretim üyeleri tarafından seçilip, en çok oyu alan kişinin Kurul tarafından atanması en uygun seçenek olacaktır. Zaten çok farklı yöntemler getirilmeye çalışılmasının bir sebebinin her ne kadar seçimlere müdahaleyi azalt-

mak adına iyi niyet taşıdığı şeklinde yorumlansa bile sürece siyasi bir müdahale olarak da algılanmalı ve algılanacaktır.

Yasa taslağında yabancı dil ile ilgili hükümlerin yer almasına karşın Türkçenin kullanılması, özendirilmesi bağlamında “Türkçenin bir bilim dili” olduğu vurgusunun da yapılması bir beklentidir, temennidir.

Sonuç olarak Yükseköğretim Yasa Taslağının 1. metin ve 2. metin olarak Eylül ve Kasım aylarında paydaş ve kamuoyu ile paylaşılarak olgunlaştırılması yerinde bir anlayışı, iyi ve kalıcı olanı, verimli olanı bulabilme adına önemli bir yaklaşım olarak değerlendirmek yerinde olacaktır. Bu bakımdan yasa taslağının son şeklini bulması adına TBMM’ne gönderilmeden önce acele edilmemesi ve bir üçüncü hatta dördüncü metnin oluşturulabilmesi adına paydaşlardan gelen istek, eleştiri ve temennilerin dikkate alınması bakımından yerinde olacağı kanaatini taşıyorum.

Yaklaşık iki yıldır Yükseköğretim Kurulu bünyesinde çeşitli safhalardan geçerek tartışılan yeni yasa çalışmasının belli bir olgunluğa eriştiği, bütün paydaşlarla tartışma ve fikir alışverişinde bulunma aşamalarının da tamamlandığı anlaşılıyor. Bu süreçte, Yükseköğretim Kurulu bünyesinde şekillendirilmeye çalışılan yasa çalışmalarının ana dayanağı olan temel amaç ve ilkeler şunlar oldu:

- 1.Çeşitlilik
- 2.Kurumsal özerklik ve hesap verebilirlik
- 3.Performans değerlendirmesi ve bilimsel rekabet
- 4.Mali esneklik ve çok kaynaklı gelir yapısı
- 5.Kalite güvencesi

Sonuç itibarıyla 85 maddelik bir

yasa taslağı ortaya çıkmış oldu. Burada taslak konusunda daha önce tartışmalı olan bazı maddeler ile dikkatimi çeken bazı hususlardaki görüşlerime kısaca yer vereceğim.

Bilindiği gibi yasa taslağının en tartışılan maddelerinden birisi Devlet üniversitelerinde rektörün seçilmesi meselesiydi. Devlet üniversitelerinde rektörün seçimini düzenleyen 13. madde üzerinde net bir uzlaşmanın ortaya çıkmamış olduğu görülüyor. Çünkü üniversite konseyi bulunmayan Devlet üniversitelerinde rektör seçimi ve ataması konusunda üç farklı görüş taslakla birlikte MEB’na gönderildi.

Seçim ve atama meselesinin bölüm başkanından, dekan ve rektöre kadar sistematik bir şekilde benzer usul ve esaslara göre yapılmasının yasanın bütünlüğü açısından, iç tutarlılığı bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Yani seçim ve atanma işlemi en alt birimden en yukarıya kadar aynı usulle olmalı. Örneğin taslakta bölüm başkanı için, “bölümün kadrolu profesörleri, bulunmadığı takdirde doçentleri, doçent de bulunmadığı takdirde yardımcı doçentleri arasından bölümün kadrolu öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerince seçilir ve dekan tarafından üç yıl için atanır.” ifadesine yer verilmiş. Dekan seçimi için, “Devlet yükseköğretim kurumlarında fakültede kadrolu öğretim üyelerince yapılan seçimde en fazla oy alan profesör unvanına sahip öğretim üyesi üç yıl süreyle rektör tarafından... dekan olarak atanır.” denilmiş. O halde Devlet üniversitelerinde rektörün seçimi ve atanması konusunda da benzer yapının işletilmesi yerinde olacaktır.

“Yeni yasa taslağına ilişkin değerlendirmelerde konuya zaman zaman finansman açısından yaklaşılmakta ve kamu kurumlarının fonlanması hususuna vurgu yapılmaktadır. Zaman zaman ise tamamen piyasa koşullarına göre arz talep ilişkisinin belirleyici unsur olması gündeme gelmektedir.”

Taslakta Türkiye’de yksekretim kurumları dört Şekilde sınıflandırılıyor:

- a-Devlet Yksekretim Kurumları
- b-Yabancı Yksekretim Kurumları
- c-Vakıf Yksekretim Kurumları
- d-zel Yksekretim Kurumları

Yabancı yksekretim kurumlarının Türkiye’de fakülte, enstitü ve yüksekokul aması konusunda bazı endişeler gerekçesiyle karşı çıkan kesimlerin varlığı da bilinmekte. Bu hususta daha önce bazı sivil toplum kuruluşları ve sendikalar eleştirilerini dile getirmişlerdi. Bu mesele, yasa TBMM’ne gelince Meclis’te de bir hayli tartışılacak gibi görünüyor.

Bir başka husus kurumsal denetim mekanizmasının nasıl alışacağıydı. Bu hususta Denetleme Kurulu yerine “Değerlendirme ve Denetleme Daire Başkanlığı” bünyesinde görev yapan yksekretim denetleri tarafından yapılacağı ifade edilmiş. Ancak söz konusu denetlerin seçimi ve statüleriyle ilgili bir hususa yer verilmemiş.

Üretim elemanı atamalarına ilişkin ortak hükümler başlığı altındaki 52. maddenin 3. fıkrasında “Devlet yksekretim kurumlarında ilan edilen üretim yesi kadrolarına başvurabilmek için, doktoranın tamamlandığı yksekretim kurumunun bulunduğı il dışında başka bir Devlet yksekretim kurumunda en az iki yıl süreyle üretim yesi olarak çalışmış olmak Şarttır. İlgili yksekretim kurumunun üretim yesi kadrosunda bulunanlar için bu Şart aranmaz. Bu Şartı yerine getirilmeden devlet yksekretim kurumlarında ilan edilen üretim yesi kadrolarına atanacakların sayısı, bölümün sene başındaki üretim yesi sayısının %10’unu geçemez.” ifadesine yer verilmiştir. Daha önce dikkatimizi çekmemiş olan böyle bir düzenlemeye niçin gerek duyulmuş olabilir? Zaten 4. fıkrada yksekretim kurumlarının bazı ek Şartlar da belirleyebilecekleri belirtilmekte. O halde yukarıdaki husus yksekretim kurumlarına bırakılması daha iyi olacağı söylenebilir.

Yardımcı doçentliğe atama başlığı altında yer alan 53. madde konusunda daha önceki bir yazımızda da belirtildiğı üzere ilk beş fıkrada yardımcı doçentliğe atama ltleri verilip de 6.fıkrada, “Yardımcı doçentliğin asgari Şartları Kurul tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Yksekretim kurumları bu asgari Şartlara ek Şartlar belirleyebilirler.” denmesi çok tutarlı görünmüyor. Bu Şartların neler olduğı/olacağının belirtilmesi yerinde olacaktı.

Son olarak üniversitelerde çok geniş bir kitleyi ilgilendiren ve en çok sorulan sorulardan birisi olan araştırma görevlilerinin gelecek kaygılarına ilişkin. Bu hususta daha önce 1. ve 2. taslakta bazı d-

zenlemelere yer verilmişti. “Araştırma görevlilerinden, atandığı tarihten itibaren yüksek lisans için azami  yıl, doktora için azami altı yıl, toplamda azami dokuz yıl içinde doktora ve sanatta yeterlilik eğitim-üretimini başarı ile tamamlayamayanların yksekretim kurumları ile ilişiğı kesilir. Doktoralarını başarıyla tamamlayan araştırma görevlileri, doktoralarını tamamladıkları tarihten itibaren bir yıl daha araştırma görevlisi olarak çalışabilirler. Bu srenin sonunda kadroyla ilişikleri kesilir.” Denmekte. Yani dönüp dolaşıp mevcut olan yasadaki mevzuata bir yıl gibi bir ek süre verilerek kısa süreli bir güvence sağlanmış oluyor!

Yasa taslağı Şimdi Milli Eğitim Bakanlığında, oradan belki yeni anayasa süreciyle birlikte Meclis’te. Bakalım ilgili komisyonlarda taslak üzerinde ne gibi değişiklikler olur, hep beraber göreceğiz. Üretim elemanları adına sylenecelerin söylendiğine, yazılacakların yazıldığına inananlardan birisiyim. Hatta bu hususlar için Yksekretim Kurulu tarafından bir platformun, bir sitenin oluşturduğuna da Őahit olduk. Bu süreçte düşüncelerimi ifade etmenin rahatlığını hissettim. Bazı hususlarda eleştirilerimiz olmuşsa da pek çok üretim elemanının benim gibi düşündüğünü zannediyorum. Sonuç olarak Türkiye’nin gerçekleri dikkate alınarak hem niversite mensuplarının hem de toplumun menfaatlerini dikkate alan, bilimi üretme ve yayma faaliyetlerinde akademik ve idari personelin ahenk ve işdoyumunu hesaba katan, özlük haklarının korunmasını önemseyen, Yksekretimi yasal alt yapısıyla niversite geleneğı ve kültürü olan bir temele kavuşturran bir düzenlemenin bir an önce olmasını temenni ediyorum.

KIZARTILMIŞ ETİN MASALI

Hasan KARA
Güngören İlçe Temsilcisi

Kızartılmış etin üretimine ilişkin eski bir masal vardır. Geçmiş çağlarda içinde geyiklerin yaşadığı bir orman vardı. Bir gün ormanda büyük bir yangın çıktı ve yangından kurtulamayan geyikler yanarak öldüler. O güne dek pişmiş et yemesini bilmeyen insanlar, yanan geyiklerin etini merak edip tattılar ve pişmiş etten pek hoşlandılar. Bundan sonra pişmiş et yemek istediklerinde ormanı ateşe vermeye başladılar. Böylece kızartılmış etin üretimi için bir düzen kurdular.

Burada anlatılmak istenen, bundan sonra bu düzeni nasıl geliştirmek ve korumak istenildiğidir.

Sonraları işlerin beklenildiği gibi gitmediği görüldü. Ormanın yakılması sırasında geyikler kimi kez kömürleşiyordu kimi kez de çığ kalıyordu. Bu düzende kızartılmış et üretmek büyük uzmanlık istiyordu. Emek ve para savurganlığı çok yüksek düzeydeydi. Düzen giderek yayılıyor, yayıldıkça da sorunlar artıyordu. Herkesin görüş birliğine vardığı nokta, düzenin A'sın dan Z' sine varıncaya dek bozuk olduğu ve sorunların ortadan kaldırılmasıydı.

Fakat asıl korku, düzenin yıkılmasından doğuyordu. Çünkü milyonlarca insan kızartılmış et yiyordu, binlerce insan da bu işten geçimini sağlıyordu. Düzen yıkıldığında pek çok insan zan altında kalacaktı. Durum açıkça ortada idi. Düzen yıkılmamalıydı. Sorunları çözülmeliydi.

Bu amaçla her yıl sayısız toplantılar, konferanslar, şuralar ve semi-

nerler yapılmaktaydı. Sorunların çözümü için büyük çabalar gösteriliyor ve çok para dökülüyordu.

Bu konuda yapılan ve yapılacak araştırmalar için ayrılan bütçe küçümsenemeyecek kadar büyüktü. Fakat, yapılan toplantılar ve araştırmalar sorunlara çözüm getiremiyordu. Çalışmalar gelecek yıllara aktarılıyor, her yıl daha çok toplantı ve araştırma yapılıyordu. Bu uğraşlar yıllarca sürüp gidiyordu. Bu uğraşlar o kadar büyümüş ve olağanlaşmıştı ki, bu yüzden pek çok birimler kurulmuş ve yüzlerce uzman geçimini sağlar olmuştular.

Uzmanların çok sayfalı raporlarına göre sorunlar ve nedenleri açıkça dile getiriliyordu.

Kimi kez geyikler suçlanıyor, ormanın ateşe verilmesi sırasında istenilen yerde durmayıp kaçıştıkları bildiriliyordu.

Kimi kez, suç kişilere ya da makamlara yükleniyordu. Örneğin, Hava Genel Müdürlüğü'nün, hava koşullarını iyi kestiremediği açıklanıyordu.

Gerçekten düzenin sorunlarını ve bunların kaynağını bulmak çok güçtü.

Çünkü, düzen çok karmaşıktı. Düzenin çalışması için çok değişik alanlarda uzmanlar yetiştirilmiş, pek çok sayıda yapılar, işletmeler, eğitim ve yönetim kurumları kurulmuştu.

Yetiştirilen uzmanların, uzmanlık alanları sayısını bilebilmek pek güçtü.

Örneğin, ormanı ateşe vermek için ateşçiler vardı. Bunlar değişik bölgelerde, değişik mevsimlerde, değişik hava koşullarında ve günün değişik saatlerinde ateşçilik yapmak için uzmanlaşmışlardı. Son günlerde yapılan tartışmalardan biri, yazın sabah saatlerinde, güney bölgesinde yağmurlu havada ateşçilik yapanların, kışın aynı bölgede sabah saatlerinde yağmurlu havada ateşçilik yapabilmeleri için nasıl bir eğitimden geçmeleri gerektiği idi. Diğer alanlarda çalışanlara bakarak statüsü en yüksek olanlar ise yol uzmanları idi. Bunlardan bazıları, yüksek uzmanlık diplomasına sahipti.

Kurulan yapıların ve işletmelerin sayısı pek bilinmiyordu. Örnek ormanı ateşlemeden önce geyiklerin barınması ve beslenmeleri için yüzlerce yapı ve işletme kurulmuştu. Ateşleme sırasında geyiklerin ormana salıverilmesi için yeni bir yöntem geliştirilmişti. Yapıların bu yöntemle elverişliliği büyük tartışma konularından biri olmuştu.

Eğitim, üzerinde durulan konulardan en önemlisi idi. Uzmanların yetiştirilmesi için yurt içi eğitime önem verildiği kadar yurt dışı eğitime de önem verilmekte idi. Örneğin, iyi yanacak ağaç türlerini yetiştirmek, ateşleme türlerini geliştirmek. İşletmeleri daha verimli kılmak için Avrupa ve ABD'ye yüksek burslarla seçilmiş kişiler öğrenime gönderiliyordu. Yurt içinde ise, orta ve yüksek dereceli okullar, üniversiteler kurulmuştu. Son günlerde, yüksek bilim adam-

ları, bazı uzmanlık alanlarını bölerek ve yeni uzmanlık alanları yaratarak üniversitede bölümler ve kürsüler kurmakla uğraşmaktaydı. Bu reform yapıldığında, yeni profesörlük kadroları isteneceği ve yeni kadrolara daha çok uzmanlar alınabileceği ve yeni konularda Avrupa ve Amerika'ya incelemeler için bilim adamlarının gönderilebileceği söyleniyordu.

Kızartılmış geyik eti düzenini yönetmek için kurulan örgüt ise çok daha karmaşık ve büyüktü. Bunların sayısını bilmek ve görevlerini saymak ustalık istemektiydi. Örneğin, kızartılmış geyik eti işleriyle uğraşan bakanlıklardan birisi de İşletme ve Araştırma Bakanlığı idi.

Bu bakanlığın otuza yakın genel müdürlüğü, birim müdürlüğü ve kuralları vardı. Bunlardan bazıları;

Az, orta ve çok pişmiş etlerle uğraşan üç genel sekreteri ile Kızartma ve Kızartılmış Etler Genel Müdürlüğü, Ateşleme İşleri Teknik Genel Müdürlüğü, Yanabilecek Ormanları Saptama Müdürlüğü, Hizmet İçi Eğitim Danışma Kurulu, Geyik Yetiştirme Mesleki Eğitim Milli Kurulu, Beslenme Uzmanları Eğitimi Yüksek Endüstrisi ve benzerleriydi.

Sorunlara çözüm aramak için toplantıları düzenleyen ve araştır-

maları yaptıran Bakanlık İşletme ve Araştırma Bakanlığıydı. Bu yüzden Bakanlığın işleri o kadar artmıştı ki odalar dolusu yığılan evrakların altından kalkacak personel bulmada güçlük çekiliyordu. Eldeki personel yetmediği için de işler pek ağır gidiyordu. Son günlerde binlerce kadro istenmişti.

Kurulan yönetim birimlerinin içinde en etkili çalışan Planlama Genel Müdürlüğü idi. Bu birim yeni ormanların yetiştirilmesi, eskilerin geliştirilmesi için planlar yapıyor, bunları başarı ile uyguluyor ve bu konuda gerekli insan gücü açıklarını saptıyordu. Planların uygulanmasında en son teknikleri kullanıyordu. Örneğin, değişik hızda ve yönde esen yele ve değişik nemdeki toprağa göre ağaçların nasıl dikileceğine ilişkin Amerika'da uygulanan yöntem ve teknikleri yurda getirmişti.

Diğer sorunlara bakarak siyasal partilerin üzerinde önemle durduğu ve işlediği sorunlar kızartılmış geyik eti düzenine ilişkindi. Özellikle, muhalefet soruları alabildiğince abartarak kendini iktidara hazırlıyordu.

Sorunlara çözümler de öneriliyordu. Örneğin, yapılan toplantılarda kimisi ateşin ormanın köşesinden verilmesini, kimisi güney yelinin orta yeğlilikte estiğinde ormanın ateşlenmesini, kimisi

ormanda ateş yüz dereceye yükseldiğinde geyiklerin salıverilmesini, kimisi ise ormanı oluşturan ağaçların tek tür olması gerektiğini savunuyordu. Söylemesi gereksiz, toplantılarda herkes kendi görüşünün yurt gerçeklerine daha uygun olduğunu söyleyerek toplantıdan ayrılıyordu. Araştırmalar daha bilimsel öneriler getiriyordu. Örneğin, bir araştırmacının başka bir araştırması da geyiklerin ateşe koşullandırılması, ateşi görürü görmez kendilerini ateşe atmak için koşmalarının öğretilmesi salık veriliyordu. Yine söylemesi gereksiz önce emek ve para karşılığında yapılan araştırmalar okunmadan arşivlere düzgün sıra ve numaralarla saklanıyordu.

Bir gün, yaz aylarında güney bölgesinde, yağmurlu sabahlarda ateşçilik yapma diplomasına sahip Bay Ateş Sağduyu adında biri, kızartılmış geyik eti düzeninin sorunlarını bir çırpıda ortadan kaldırılabileceğini söyleyiverdi. Yerine, dört basamaklı yeni bir düzen getirmeliydi. A. Sağduyu'nun söylediğine göre bu düzen kaldırılmıydı. Dediğine göre;

Geyikler kesilecekti.

Temizlenecekti.

Bir ızgaraya yerleştirilecekti.

Alevsiz ateşin üstünde istenilene dek pişirilecekti.

Bu söylenti ilk Orman Yetiştirme Müdürlüğünce duyuldu, çok yufka yürekli olan Müdür söylentiyi duyduğunda az daha küçük dilini yutacaktı. Olamaz insanlar geyikleri öldürebilecek kadar canı ruhlu olamazlar diye bağırırdı.

Kızartma Genel Müdürü ise, böyle çirkin bir işi yapmaya örgütündeki personelden hiçbirinin yanaşmayacağını bir bildiri ile kamuoyuna duyurdu.

Olaya Ateşleme Genel Müdür lüğünce de el konuldu. İyi yürekli babacan Genel Müdür olayı kaynağından öğrenmek için bay A. Sağduyu'yu makamına çağırttı ve onunla yumuşak bir dille konuştu. Aralarında şöyle bir konuşma geçti:

Bay Sağduyu, önerilerini duydum söylediklerin doğru gibi görünmektedir.

Ama kuram olarak doğrudur. Böyle öneriler uygulamada olanaksızdır. Örneğin, bu önerini uygularsak bizim yüksek maaşla görevlendirdiğimiz yer uzmanlarını ne yapacağız?

Bilemem ki efendim.

Uzman ateşçilerimiz, örneğin sen ne olacaksın?

Vallahi bilmiyorum efendim

Ya, tohum ve kütük uzmanlarının, ya yedi katlı geyik ağılı yapıcılarını ki bunlara şimdi en çağdaş araçlar verildi?

Bilemiyorum efendim.

Bu alanda yıllarca dış ülkelerde inceleme yapmış uzmanları, bilim adamlarını ne yapacağız? Onların işine bir çırpıda son mu vereceğiz?

Vallahi şaşırdım kaldım efendim.

Dur daha çok şaşıracaksın. Bize sürekli olarak, düzenli geliştirme ve reform çalışmaları yapan uzmanları ne yapacağız? Eğer senin düzenin bütün sorunları çözüyor ise bunları ben nereye yollayacağım?

Şey efendim.

Şeyi meyi yok. Görmüyor musun ki bize gerekli olan düzeni kaldırmak değil? Sorun görüldüğü kadar yalın olsaydı, görev başındaki bu uzmanlarca çoktan çözülerirdi. Söyle bana, senin bu önerini hangi bilimsel bulgular ve bilim

adamı destekler? Bu senin dediklerin hangi bilim adamının kitabında yazmaktadır? Sanıyor musun ki, alevsiz bir ateş yığınının bu işi yapabileceğini yer uzmanları kabul edebilecek? Peki bu yanmaya hazır edilen ormanlar ne olacak? Bu ormanların içinde yanmaya en elverişli, meyvesiz, yapraksız ağaçlar yetiştirildi. Yabancı uzmanlar bile hayran bu ağaçlara, söyle bu ağaçlar ne olacak? Ulusal varlığı savurmak olmaz mı bu?

.....

Söyle, Ateşleme Genel Müdürü olarak bu koca örgütümü ne yapacağım? Kızartma Programlarını yapmakla görevli Milli Komite, Geyikleri Sınıflama ve Seçme Birimi, Geyik Ağullarını Yapım ve Eğitim Birimi, Maliyet Analiz Endüstrisi ve bütün diğerleri ne olacak?

Ne bileyim efendim.

Söyle bana, geyikleri ateşle öldürme S.Ünlübeyoğlu'nu tanıyor sun değil mi? Bu kişi, çok üstün bilim adamı değil mi?

Evet, öyle görünüyor efendim.

Peki öyle ise, bu değerli, onurlu ve üstün bir bilim adamının burada çalışması, en yakın anlamı ile, bu düzenin iyi olduğunu kanıtlamaz mı? Eğer senin dediklerin kabul edilirse ben bu bilim adamını ne yaparım?

Daha açıkça söyleyeyim, bu işten geçimini sağlayan, dostlarım ve akrabalarımı ben ne yapayım? Bütün bunlar geçimlerini nasıl sağlayacaklar?

Üç beş kuruş ile çocuklarını adam etmeye çalışıyorlar, bunlara yazık olmaz mı? Fakir fukaranın ekmeği ile oynamaya hakkımız var mı evladım?

Yok efendim.

Hah, şimdi yola geldin. Durumun ne kadar ciddi olduğunu görüyorsun. Eğer eldeki sorunlara çözüm getirseydin seni kucaklardım. Örneğin, yelin yönünü ve hızını kestirmek için yöntemler getirseydin, batı bölgesi ateşçi gereksinmesini karşılayacak öneriler getirseydin, geyik ağullarını 10 kata nasıl çıkartacağımızı söyleseydin, Amerika'ya gönderdiğimiz kişilerin masraflarını nasıl azaltacağımızı gösterseydin, daha bunun gibi yüzlerce sorunlarımız var. Bunlara çözümler getirseydin seni kutlardım.

Vallahi efendim bunlar için bir diyeceğim yok.

Öyleyse bak dinle. Değer yarğaların eksik. Bizim sorunumuz düzeni değiştirmek değildir. Biz düzenin sorunlarını çözmeye uğraşıyoruz. Bunun içinde gece gündüz çabalayıp duruyoruz. Vatandaşlarımız uğruna bunca yaptıklarımızı görüyorsun. Dışarıdan biri ben her şeyi düzeltebilirim diyebilir. Ama içeriye girdiğinde ne kadar çok güçlüklerin olduğunu görünce şaşırıp kalır. Bu işler laf ile yürümez. Bu işleri yürütmek için bu vatandaşı sevmek gerekir, imanlı olmak gerekir, devletin her kuruluşunu harcarken uzun uzun düşünmek gerekir.

Doğrusun efendim.

Aferin, seni çok sevdim. Bu söylediklerin ikimizin arasında kalsın. Başkasına söyleme. Ben de hakkında soruşturma açmayacağım, söz. Ben insafliyimdir, başka amirler böyle yapmaz. Hadi yoluna.

Zavallı A. Sağduyu tek kelime söylemeden hoşça kal bile diyemeden ayrıldı, gitti. O gün bugündür, Bay Sağduyu düzeni geliştirmek, iyileştirmek için yapılan çalışmalara hiç katılmadı.